

ЗАБУР

ЗАБУР

ЗАБУР

Кие Китапты коьшируьвши институт
Москва, 2026

ЗАБУР

Бу коьшируьвдинь электрон эм аудио
кеплерин ИПБ сайтыннан алмага боляк:
<https://ibt.org.ru/nogayskiy/bibliya>

ISBN 978-5-93943-387-7

© Институт перевода Библии, 2026

Баалы окувшылар!

Сизинь алдынъызда ногай тилине коьширилген Забур Китабы. Бу китап ювыт тилинде «Техиллим» («Мактав йырлары») деп аталады. Бурынгы грек тилиндеги Эски Антласувдынъ коьширилуьвинде ол «Псалтерион» деп, телли саз алаттынъ аты ман аталган, орыс тилинде китаптынъ аты «Псалтирь» кебинде келеди. Забур китабы Эски Антласувдынъ ишине киреди эм Янъы Антласув ман бирге Библияды туьзеди.

Баьри китап 150 зикирден (эски грек кольязбаларда 151 —нши зикир де расады) туьзилген. Китап 5 кесекке боьлинеди: 1—41, 42—72, 73—89, 90—106, 107—150. Израилдинъ халкы Бабыл есирлигиннен кайтып келгеннен бу бес зикирлер йыйынтыгы бир китапка йыйылган.

Зикирлер кеплерине эм маьнелерине коьре баскаланадылар. Олардынъ ишинде Аллага ярдам акында исси тилеклер, явлардан коршаламага эм оларга язалав акында ялбарув. Кыйын заманларда Алладынъ таьвесилмес рагимлиги эм ярдамы уьшин разылык та бар.

Аллага ыйнанган аьдем коьнъилине эм аьлине коьре оьзине келисли дувалар таппага болаяк эм сол китапта дувалар табаяк, соннан себеп Забур аьр дайым да туьрли халклардан эм дин аьдетлериннен ыйнанган аьдемлерге дувалар китабы болган. Туьрли халклардынъ шайирлери сосы китаптан келбетлерди эм йосыкларды оьз тиллеринде кие зикирлерде кулланганлар.

Бирер зикирлерде тарихлик атлар яде солар ман байланысли болган амалламалар, эм баьриннен йыйы Даут патшадынъ акында айтылады. Патша Даут зикирлерге кайдай байланысы болганы акында айтпага зор: белки ол — автор, яде бас геройы, яде тап ол бу шайирлик жанрдынъ яратувшысы. Биз «Дауттынъ зикири» деп баслыкларды коьширемиз (яде баскаша).

Зикирлер эски ювыт тилинде язылганлар. Сонъ бу зикирлер коьплеген баска тиллерге де коьширилгенлер. Китап айлак кызыклы, ол аьдемге даналык, билим береди эм наьсипли яшавга уйьретеди.

Кие Китапты коьшируьвши Институт Забур Китабын ногай тилине коьшируьвшилерге, редакторларга эм китапты шыгарувда катнасканлардынъ баьрисине оьз разылыгын билдиреди. Бу айтувлы Кие Китапты ногайлар оьз ана тилинде окумага амал берилгенине суйьинемиз.

Забур

Биринши китап (Зикирлер 1–40)

1 ¹ Дауттынъ зикири.*

Ырызсызлардынъ акылы ман юрмеген,
куьналылардынъ йолларына туйспеген,
селеке этетаганлардынъ йыйынларында олтырмаган —
наьсипли ди.

2 Ол Раббий берген Таураттан суьйиниш алады,
эм Таурат акында кеше-куьндиз туйсинеди.

3 Ол, сув ягасында оьсетаган,
оьзининъ емисин заманы ман беретаган
эм япырагы дайым да ясыллай калатаган теректей,
аьр эткен исинде етимисли болады.

4 Ырызсызлар солай тувыллар;
олар, каты ел коьтерген куры кабыктай болып,
айланадылар.

5 Раббий Оьзининъ оькимин шыгарып,
ырызсызларды язаландыраак,
туврашыллардынъ ямагатында куьналыларга орын
табылмаяк.

6 Раббий туврашылларды туьз йолга салады,
ама ырызсызлардынъ йолы оьлимге аькетеди.

2 ¹ Дауттынъ зикири.

Неге халклар ашувга толадылар?
Неге баска миллетлер керексиз аварага каладылар?

2 Дуниядынъ патшалары коьтериледилер,

* ^{1:1} Зикирлердинъ басларында курсив шриффт пен язылган соьзлер бурынгы заманларда текстке косылганлар.

ЗАБУР 2

басшылары куышлерин йыядылар,
Раббийге эм Ол айырган патшага карсы болмага
сойлеседилер.

3 «Олардынъ бугавларын узеек,
Олардынъ тывавларын таслаяк», – дейдилер.

4 Коктеги такта Олтыратаган, оларга кулейди,
Раббий маскаралайды.

5 Сол заманда Раббий ашувунда
эм каты шамланувунда оларды коркыстып:

6 «Мен патшамды
кие тавым Сийонда* орынластырганман», – деп
айтаяк.

7 «Мен Раббийдинъ карарын билдиремен:
Раббий мага: „Сен Меним улымсынъ**“;
буьгуьн Мен сенинъ Атанъ болдым.

8 Меннен тиле, Мен Сага мыраска миллетлер
берекпен.

Ерди де, бир шетиннен баска шетине дейим, байыр
этеекпен.

9 Сен оларды, шоьлмекти темир таяк пан бузгандай этип,
узеексынъ“», – деп айтты.

10 Соьйткенде, патшалар, акылынъызды йьйынъыз,
уйренинъыз, сиз дунья басшылары!

11 Раббийге коркув ман кызмет кылынъыз,
юрек согувы ман куванынъыз.

12 Улын сыйланъыз,
солай болмаса, Ол ашувланар
эм сиз, барган йолынъызда, йойыларсынъыз.

Неге десе Онынъ ашуву тез тутанар.
Раббийге сыйынганлар наьсипли ди.

* 2:6 Сийон тавы: Ерусалим шахарында Алладынъ табынув уйи куралган
кие тав.

** 2:7 Патша, Алладынъ аты ман обким шыгаратаганы ушин, Онынъ улы
деп саналатаган эди.

3¹ Дауттынъ зикири. Бу зикирди оз улы Авшломнан
кашайтырганда язган.

2 Раббий! Душпанларым калай коьп болган!
Мага карсы калай коьп аьдем коьтерилген!
3 Меним акымда коьплер:
«Оны Алла куткармаяк!» – дейдилер.

*Села**

4 Ама Сен, Раббий, меним коршалавшым,
меним данькым,
басымды йогары коьтерген – Сенсинъ.
5 Раббийге, коьтеринки давысланып,
тилегимди айтаман,
Ол да мага Оьзининъ кие тавыннан явап береди.

Села

6 Уйкламага ятаман, уйклайман,
сонъ уянаман эм тураман,
неге десе Раббий мени саклайды.
7 Он туьмен душпан тоьгерегимди курсап алса да,
Мен эш коркпам.

8 Я Раббий! Тур!
Аллам, мени куткар!
Сансыз душпанларымнынъ якларын куй!
Залымлардынъ тислерин уватып сал!

9 Раббий, тек Сен халкынъа куткарув акелесинъ,
Халкынъа разылыгынъды бересинъ!

Села

4¹ Йыршы куббининъ басшысына: кыл саз алатлары ман.
Дауттынъ зикири.

2 Мени коршалавшы Алла!
Дува эткенимде, мага явап бер!
Кыйынлыкка туьскенимде, мага ярдам эттинъ.
Мага языксын, тилегимди эсит!

* 3:3 Села: «саз ушин ара» деген маьнеде аьнланылады.

ЗАБУР 5

3 Инсан ырувы, энди де кайзаманга дейим
мени каралап тураяксыз?
Кобпке дейим сол бос затларды суййип,
обтирикти излеексиз?

Села

4 Ама билинъиз, Раббий Ога алал болган кулын Обзи
айырган.
Ол меним тилегимди эситеди эм кабыл этип алады.

5 Ашувланып, куьналы болманъыз!
Уйкыдан алдын сол зат акында ойланынъыз
эм уьндеменъиз.

Села

6 Раббийге тийисли болган курманларды абкелинъиз
эм Ога ыйнанынъыз!

7 Кобплер: «Бизге ким ийгилик этер?» – деп
сорайдылар.

Я Раббий, юзинънинъ нуры ман бизди савгала!

8 Сен, Раббий, мага наьсип савга эттинъ.

Ол, шагырлары эм обтпеклери коьп болганлардынъ
куванышларыннан эсе, куьшли!

9 Мен уйкламага ятып, тынышыма уйклайман!
Неге десе, тек Сен, я Раббий,
мени кавыфсызлыкта яшатасынъ.

5 ¹ *Йыршы куьбининъ басшысына: саз дубдиклери мен. Дауттынъ
зикири.*

2 Я Раббий, меним айтканларымды тынъла,
зарланувымды эсит.

3 Меним Аллам, меним Патшам!
Кобтеринки давысыма кулагынъды сал!
Неге десе Сага дува этемен.

4 Танъ манъында, Сен, я Раббий,
меним давысымды эситерсинъ;

ЗАБУР 5

аьр эртенъликте мен Сага дува этемен,
Эм явабынъды саклайман.

- 5 Неге десе Сен яманлыкты унамайсынъ, Алла.
Огырсыз аьдем Сенинъ янынъда орын таппаяк.
- 6 Мактаншаклар Сенинъ алдынъа шыгалмаяклар,
яманлык этип юргенлерди Сен коьрип болмайсынъ.
- 7 Сен яланшыларды йок этеексинъ.
Раббий, канишкишлерден эм айлежилерден
шийкенесинъ.
- 8 Мен Сенинъ уллы шапагатынъ аркалы,
Сенинъ кие уьйинъе киреекпен.
Сенинъ алдынъда, сый ман ийилип, сежде кылаякпан.
- 9 Раббий, коьп душпанларым бар;
сонынъ уьшин мени тувра йолынънан юргист,
калай туьз яшамага керегимди туьсиндир.
- 10 Меним явларым бир заман туьзликти айтпайдылар!
Олардынъ юреклери баьле абзирлейди.
Олардынъ авызлары — ашык кабыр.
Тиллеринде алдавлык.
- 11 Я Раббий, шуьшлерине йолыктыр!
Олар озьлерининъ капканларына озьлери туьссинлер.
Сага тынъламаганлары уьшин,
сансыз куьналарына яза бер.
- 12 Сенде сыйынув орнын тапканлардынъ баьриси де
суййиништен оьмир бойы йырлар йырласынлар.
Сен оларга дирек бол.
Соьйтип Сенинъ атынъды суьетаганларды
кувандырарсынъ.
- 13 Неге десе, Я Раббий, сен туврашылды багыслайсинъ,
разылыгынъ ман оны, калкан ман каплагандай этип,
коршалайсинъ.

6 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: сегиз кыллы саз алатлары ман. Дауттынъ зикири.*

- 2 Я Раббий, ашувынъ ман мени язалама,
Шамланувынъ ман нызамга салма.
- 3 Ярлыка мени, я Раббий, мен карувсызбан.
Мени саварт, Раббий, неге десе баъри суюклерим —
мараз.
- 4 Яным да уйкен кайгыда.
Кайзаманга дейим созылар бу аыл, я Раббий?
- 5 Раббий, кел, меним яшавымды сакла,
мени шапагатынъ ман куткар.
- 6 Неге десе оылилер Сени эслемейдилер.
Оылилер дуныясыннан ким Сага шуькир этер?
- 7 Мен ынъыранганнан арыдым,
аър кеше ястыгымды коьзяслар ман сувлайман,
йыламыкларым ман ятагымды йибитемен.
- 8 Коьзлерим кайгыдан курыганлар,
явларым ушин карувсыз болдылар.
- 9 Яманлык этетаганлар, меннен эрек кетинъиз,
неге десе Раббий меним йылавымды эситти.
- 10 Меним ялбарып тилегенимге Раббий кулак салды,
Раббий меним дувамды кабыл этти.
- 11 Меним явларым уятлыкка калаяклар,
уйкен коркув оларды арт кайтараяк, маскара
болаяклар!

7 ¹ *Дауттынъ бозлавы. Даут Бенямин тукымыннан Куш акында Раббийге йырлаган зикир.*

- 2 Раббий, Аллам, Сага сыйынаман!
Мени куватаганлардан куткар эм коршала.
- 3 Соьйткенде, яв мага, арсландай болып, шаппас,
йырткышламас эм мени куткармага кеш болмас.
- 4 Раббий, Аллам! Мен бир яман зат эткен болсам,

ЗАБУР 7

5 яде колларымда бир аьдилсизлик бар болса,
эгер мен досыма кыянат эткен болсам,
6 яде душпанымды сылтаусыз тонаган болсам,
соьйткенде, яв меним артымнан келсин эм етсин,
меним яшавымды ерге таптасын
эм меним намысымды топыракка коьмсин.

Села

7 Я Раббий, Оьзиньнинь ашувынь ман кел,
меним явларымнынь кутырувына карсы коьтерил!
Уян, оькимде меним ягым бол,
оны Сен Оьзинь буйыргансынь.
8 Сенинь тоьгерегинье халклар йыйылсын,
олардынь йогарына коьтерилип олтыр.
9 Раббий халкларга оьким шыгарады;
Мага да оьким шыгар, я Раббий,
меним туврашыл эм шуьшсиз болганымды айт.
10 Туврашыл Алла,
Сен аьдемлердинь юреклерин эм акылларын
сынайсынь;
огырсызларды яманлыкларыннан токтат,
туврашылларды беркит.
11 Мени калкандай коршалайтаган,
юреклери таза болганларды куткаратаган — Алла.
12 Алла — аьдил оькимши;
Алла яманлык этетаганлардан аьр куьн каты сорайды.
13 Эгер ким болса да бирев эткен яманлыгына
оькинмесе,
Алла кылышын оьткир этер,
яйын керип аьдирнесин берк тартар,
14 оьлтиретаган савыт-садагын аьзирлер,
Онынь окларын от-ялын алып бараяк.
15 Ким яманлык ойлайды,
сол оьзинде каза оьстиреди
эм яланшылык табады.
16 Биревге шонькыр казган, оьзи сонда туйседи.

17 Яманлыгы онынъ басына кайтып келеди,
зорлыгы онынъ тоббесине туьседи.

18 Раббийди данъклайман, Ол туврашыл;
Раббийдинъ, Алла-Тааладынъ, атына
данък йырын йырлайым.

8 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: «Гиттит» куйине. Дауттынъ
зикири.*

2 Раббий, бизим Иемиз,
Сенинъ атынъ буьтин ер юзинде калай атаклы!
Сенинъ данъкынъ коьклерден бийик.

3 Балалардынъ эм ана суьтин эмген сабийлердинъ
авызыннан шыккан мактавдан
Сен беркитпе курдынъ.
Олардынъ давыслары ман душпанларынънынъ,
оьш алмага суьйген явларынънынъ, авызын кападынъ.

4 Мен Сенинъ колларынъ яраткан коьклерге,
Сен сонда салган айга эм юлдызларга караганымда,
5 ойланаман: «Ким ди инсан,
Сен онынъ уьшин кайгырып юрген?
Ким ди ол аьдем улы,
Сен ога эс берип, коршалаган?»

6 Алла, Сен оны Оьзинънен бираз кемситип коьрсеттинъ,
Сен оны данъкладынъ эм оьрметлединъ.
7 Колларынънынъ ислерине Сен оны ие эттинъ,
Баьри затты онынъ аяклары астына бойсындырдынъ;
8 баьри койларды, оьгизлерди эм кыр айванларды,
9 коьклердеги кусларды, денъизлердеги балыкларды
эм денъиз сувларында яшаган ян-януварды.

10 Раббий, бизим Иемиз,
Сенинъ атынъ буьтин ер юзинде калай атаклы!

9 ¹ *Йыршылыр куьбининъ басшысына: «Улдынъ оьлими» анъына.*
Дауттынъ зикири.

2 Раббий, Сени юрегим мен данъкляякпан,
Сенинъ аьжейип ислеринъ акында айтаякпан.
3 Сага суьйинеекпен, шатланаякпан,
йырларда, я Алла-Таала, атынъды данъкляякпан.

4 Явларым меним артка тайдылар,
Сенинъ алдынъда шайкалдылар, оьддилер.
5 Сен, аьдил Оькимши, такта олтырдынъ,
тувра болганымды коьрсеттинъ эм исимде меним
ягым болдынъ.

6 Сен миллетлерге каты оьким шыгардынъ
эм яман аьдемлерди йок эттинъ,
оьмирликке атларын муттырдынъ.

7 Явларга оьмирлик оьлим келди,
Сен олардынъ шахарларын шаштынъ,
олар эш биревдинъ эсинде калмады.

8 Ама Раббий оьмирликке иелик суьреди,
Ол оькимге Оьзининъ тагын ерлестирди.
9 Ол дуняга аьдиллик пен оьким шыгараяк
эм халкларга да туьзлик пен басшылык этеек.

10 Раббий эзиетленгенлерге сыйынув орны,
Кайгылы куьнлерде беркитпе болаяк.
11 Сенинъ атынъды билгенлер, Сага таянаяклар,
неге десе Сен, Раббий, Сени излегенлерди ярдамсыз
калдырмаксынъ.

12 Сийонда патшалык суьрген Раббийди
зикирлер мен данъкланъыз,
халкларга Онынъ эткен ислерин билдиринъыз.
13 Ол тоьгилген кан ушин оьш алады,
азапланганларды эсинде саклайды,
олардынъ кышкырыкларын мутпайды.

- 14 Я Раббий, мага рагимли бол!
Кара, мени коьрип болмаганларга кайдай корлыкларга
каламан!
Мени оьлимнинь капысыннан эрек эт!
- 15 Соьйтип Сийон кызынынь* капылары янында,
Сенинь куткарылувынъа суьйинип,
Сага мактав билдиреекпен.
- 16 Миллетлер оьзлери казган шонькырларга туьстилер,
аяклары оьзлери салган авга оратылдылар.
- 17 Раббий аьдил оькимши болганын билдирди,
куьналылар оьзлерининь тузакларына туьстилер.
Хигаюн куьйи. Села.
- 18 Аллады муткан халклардай болып,
куьналылар оьлилер дуниясына кетееклер.
- 19 Ама ярлы дайым да мутылмаяк,
пакырдынъ уьмитлери оьмирликке уьзилип калмаяк.
- 20 Я Раббий, коьтерил!
Аьдемге енъуьв берме!
Сенинь алдынъда миллетлерге оьким шыгарылсын!
- 21 Я Раббий, миллетлерге коркув туьсир,
олар аьдем болганларын билсинлер.
Села
- 22 Раббий, неге эрек турасынъ,
кайгылы заманда Сен коьринмейсинъ.
- 23 Яман аьдем оьктем болып, ярлыды кувалайды.
Ол оьзи ойлаган арамлыкларына тутылсын.
- 24 Ырызсыз аьдем юреги тилеген тийиссизликлери мен
мактанады,
ялагай аьдем Раббийди каргайды эм шет кагады.
- 25 Яман аьдем, оьктем болганы уьшин, Аллады
излемейди,
онынь ойларында Аллага орын йок.

* 9.15 Сийон кызы: Ерусалимнинь халкы

- 26 Онынъ ислери етимисли.
Сенинъ обкимлеринъ ол коьрип болмастай узакта,
явларына мисетсинмей карайды.
- 27 Ол обзине: «Бир заманда да шайкалмаспан,
мен баьлеге эш ушырамам», — дейди.
- 28 Авызы онынъ каргыска, алсувдырлыкка эм
залымлыкка толган.
Тилининъ туббинде яманлык эм баьле ятады.
- 29 Эллерге ювыклаган ерлерде,
ясырынып, шуьшсизлерди обтиредиди,
коьзлери наьсипсиздиди излейди.
- 30 Ол сонда, арслан ятагында саклагандай,
карувсызларды ыслап, авга таслап, эрекке аькетеди.
- 31 Наьсипсизлер ийилип, йыгыладылар,
огырсыздынъ карувы ман эзиледилер.
- 32 А ол обзине: «Алла муткан.
Ол бетин япкан,
Ол бир заманда да коьрмеек», — дейди.
- 33 Я Раббий, коьтерил!
Аллам, Обзинънинъ колынъды коьтер!
Карувсызларды мутпа!
- 34 Неге огырсыз аьдем Аллады корлайды?
Неге ол обзине: «Меннен Ол сорамак», — дейди?
- 35 Йок! Сен корланувларды эм баскынларды коьрип
турасынъ,
эм Обзинънинъ колынъ ман
яманларга язаларын бермеге аьзирсинъ.
Карувсызлар Сеннен ярдам саклайдылар,
обксизлерге Сен ярдам этесинъ.
- 36 Огырсыздынъ эм залымнынъ куьшин йок эт.
Онынъ яманлыкларыннан эш бир зат калмагандай
этип язала.
- 37 Раббий — Патша обмирге,
Онынъ буьтин ериннен баска халклар йок болаяклар.

- 38 Раббий, Сен мазлумлардынъ тилеклерин эситесинъ,
Сен оларга куыш бересинъ,
олардынъ ялбарувларына кулак саласынъ.
- 39 Сен, оьксизди эм эзиегленгенди,
арбатын да эш бир аьдем корламасын деп,
коршалайсынъ.

10 *Йыршы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири.*

- ¹ Раббийде мен сыйынув орын таптым.
«Кустай болып, тавга уш!» – деп,
калай мага айтасынъыз?
- 2 «Неге десе огырсызлар аьдирнелерин тартадылар,
окты яйга саладылар,
каранъалыкта таза юреклилерге атар уышин.
- 3 Эгер негизлери шашылсалар,
туврашыл не этип болар?» – деп,
сиз калай айтасыз?
- 4 Раббий Оьзининъ кие табынув уйинде,
Раббий Оьзининъ коьктеги тагында.
Ол баьри затты коьреди,
коьзлери Онынъ аьдем улларына тешкеруьвли
карайды.
- 5 Раббий туврашылларды сынаиды,
Онынъ яны огырсызларды
эм зорлык этпеге суйгенлерди коьрип болмайды.
- 6 Ол огырсызларга ямгыр явдырар,
янган коькирт пен кызып турган коьмир;
яндырган ел олардынъ кысмети боляк.
- 7 Раббий аьдил эм туврашыл оькимди суйеди;
туврашыллар Онынъ юзин коьрееклер.

11 *Йыршы куббининъ басшысына: сегиз кыллы саз алаты
ман. Дауттынъ зикири.*

- ² Я Раббий, куткар мени!
Аллады сыйлаган сенимли аьдемлер калмадылар.

- 3 Аыр кими де ювыгына ялган сойлейди,
ялынадылар эм алдайдылар.
- 4 Раббий аыр бир алдавшы тилди узып тасласа экен,
уйкенсип сойлеген авызларды капаса экен!
- 5 Олар: «Тилимиз бен енъеекпиз,
соъзимизди айтаякпыз –
ким бизге ие болып шыгар?»
- 6 «Мен келеекпен! – дейди Раббий –
Бир затсыз калган пақырларга,
ынъыранган каъриплерге,
олар излеген куткарылууды береекпен».
- 7 Раббийдинъ соъзлери – хак соъзлер:
ерге унъилип янган ошактынъ кызувында
ети кере иритилген куъмиске усайдылар.
- 8 Раббий, сен сакла сол аъдемлерди,
бу яман несилден эрек тургыст.
- 9 Савлай дуныяды яманлар бийледилер,
аъдем уллары арасында огырсызлык яйылып барады.

12

¹ *Йыршы куббининъ басшысына. Дауттынъ зикири.*

² Кайзаманга дери, Раббий?

Сен мени оьмирлерге мутынъма?

Кайзаманга дери Сен меннен юзинъди ясыраяксынъ?

- 3 Кайзаманга дери яным меним оьзеленеек,
юрегим аыр куън кайгыдан сыгыляак?
Не заманга дейим душпаным мага уьстинлик этеек?

- 4 Аьлиме кара, Раббий,
явап бер мага, Аллам!
Оьлим уйкысына кетпестей,
меним коьзлериме нур ярыгын бер.
- 5 Душпаным: «Оны енъдим», – деп айтпасын,
явларым меним йыгылганыма куванмасынлар.

ЗАБУР 13, 14

- 6 Мен Сенинь шапагатынъа бйнандым
эм ак юрегим мен суйиндим,
неге десе Сен мени куткараяксунъ.
7 Мага рагимлик коьрсеткен Раббийимди данъклап,
мен йырлаякпан.

13 ¹ *Йырышы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири.*
Акылсызлар ишиннен, «Алла йок», – деп айтадылар.
Олар бузылганлар, шийкендирген ислер этедилер;
ийгилик эткен эш бирев де йок.

- 2 Аьдем улларынынъ арасында акыллы,
Аллады излеген бирев бар ма экен деп,
Раббий коьклерден ерге коьз салады.
3 Баъри де йолдан адастылар,
эш бирев де калмай бузылганлар,
ийгилик эткен эш бирев йок.
4 Алла сорайды: «Не зат этетаганларын
залымлар калай анъламайдылар?
Халкымды, оьтпек егендей этип, ашайдылар,
Мага дува этпейдилер».
5 Оларды уйкен коркыныш бийлеек,
неге десе Алла туврашылардынъ янында.
6 Мазлумнынъ ниетлерин мыскыллайсыз,
ама онынъ ягы – Раббий Оьзи.
7 Алла Сийон тавындагы уйиннен келип,
Исраил улларын куткарса эди!
Раббий Оьз халкына тынышлык-эсенлик кайтарганда,
Якып тукумы куванаяк,
Исраил халкы шатланаяк.

14 ¹ *Дауттынъ зикири.*
Я Раббий, ким Сенинь шатырынъда конак болмага
тийисли,
ким сенинь кие тавынъда яшамага хакы болар?

ЗАБУР 15

- 2 Тек яшавы минсиз эм ислери аьдил,
юректен шыккан соьзлери хак эм туьз;
3 тили мен яладан якпаган,
ювыгына зарар бермеген,
коньысысын караламаган.
4 Раббий унамаганларды арамзаде деп санайды,
Раббийден коркканларга сый береди.
Оьзине зарар берсе де, антын берк тутады.
5 Ол акшасын борышка бермес,
шуьшсизге зарар этер уьшин карын алмас.

Соьйтип яшаган киси эш бир заманда абынмаяк.

15 ¹ *Дауттынъ насихат берген йыры.*

- Я Алла, мени сакла,
неге десе мен Сага сыйынаман!
2 «Сен меним Ием,
тек Сенде меним наьсибим», — дедим мен Раббийге.
3 Ер юзинде оьзлерин Аллага багыслаган кисилер сыйлы,
оларда меним суьйинишим.
4 Баска аллаларга оьзлерин багыслаганлардынъ
кайгылары сансыз.
Олардынъ канлы курманларына карыспаякпан
эм олардынъ аллаларын авызыма да алмаякпан.
5 Раббий, Сен — мага тийген кьсмет, кадер.
Сенинъ колынъда яшавым.
6 Уьлисимнинъ мажалары аьлемет ерлерге туьсти.
Мырасым яныма бек ярайды!
7 Мага асыл кенъес беретaган Раббийге мактав саламан.
Кешелерде де юрегим мага оьсиет-насихатлар береди.
8 Раббий аьр дайым да меним коьз алдымда,
солай дегенде адаспага амалым болмас.
Ол — меним онъ янымда.

ЗАБУР 16

- 9 Сол себептен юрегим шатланады,
яным суйинеди,
деним рахатлыкка толады.
- 10 Неге десе Сен янымды облилер дуныясында
калдырмассынь,
алал кулынънынъ денин кабырда ширитпессин.
- 11 Сен мага яшавдынъ йолын коьрсетерсинъ,
Сенинъ янынъда толы набсип ишиндемен,
Сенинъ куышли колынъдагы ийгиликлер таавесилмес.

- 16** ¹ *Дауттынъ дуvasы.*
Я Раббий, меним аьдилликке шақырувымды тынъла,
меним йылавымды эсит,
алдав билмеген авыздан шыккан дувама кулак сал!
- 2 Мага оьким Оьзинъ шыгар,
Сенинъ коьзлеринъ туврашыллыгымды коьредилер.
- 3 Юрегимди сынадынъ,
кешелер мен йокладынь, тергединъ,
эш бир яман зат менде таппадынъ,
тилим мен де куьна алмаска токтастым.
- 4 Баскалар не куьна этселер де,
мен Сенинъ соьзлеринъе ызладым.
Залымлардынъ йоллары ман бармадым.
- 5 Адымларым Сенинъ йолынъа тебен басадылар,
сол йолдан таймайман.
- 6 Я Алла, Сага ялбараман,
неге десе Сен дувама явап берерсинъ.
Кулак сал мага, айтканларымды тынъла!
- 7 Коьрсет мага аьлемет шапагатынъды,
Сага сыйынганларды куышли колынъ ман
явларынънан куткарасынь.
- 8 Коьз карашыгын саклагандай,
мени Оьз канатларынънынъ астында сакла!

ЗАБУР 17

- 9 Мага шапкынлык этетаган залымлардан,
тоьгерегимди курсап алган,
оылим аькелетаган душпанларымнан куткар мени!
- 10 Олардынъ юреклери баскалар ушин кайгырмайды,
тек оьзлери акында мактанып соьйлейдилер.
- 11 Олар артымнан келдилер,
мени курсап алдылар,
ерге йыгаяк боладылар;
- 12 олжа болаяк айванды йыртар ушин
сабырсызланып турган арсландай,
тасада пысып яткан яс арсландай,
олар мени таламага асыгадылар.
- 13 Я Раббий, тур! Оларга карсы бол
эм эт бетлериннен ерге йык,
залымлардан янымды кылышынъ ман куткар.
- 14 Я Раббий, мени Оьзинънинъ колынъ ман аьдемлерден,
яшав уылислери тек бу дунияда болган аьдемлерден
куткар!
Сен баьлелер мен карынларын толтырасынъ,
олар оьзлери де ток, балалары да ток,
олардынъ да балаларына уылис шыгарадылар.
- 15 Мен туврашыл болганым ушин
Сенинъ юзинъди коьреекпен;
уянганымда суьвретинъе карап мерим канар.
- 17** ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Раббийдинъ кулы Даут,
Раббий оны Шаулдан эм баска душпанлардан куткарганнан
сонъ, Ога сосы йырды багыслайды:*
- ² Я Раббий, сени суьемен,
Сен — меним куышим.
- ³ Раббий — меним каям, калам, куткарувшым.
Аллам — меним саклавшым, сыйынув орным,
калканым, куышли куткарувшым эм беркитпем.

ЗАБУР 17

- 4 Раббий мактавга тийисли;
Мен Ога ялбарганда, явларымнан куткарыларман.
- 5 Оьлим толкынлары мени тыртыстырып боьлегенлер,
оьлим агынлары мени бастылар.
- 6 Баьри яктан оьлилер дуньясынынъ шынжырлары
орап алдылар,
оьлим тузаклары карсы шыктылар.
- 7 Баьле келгенде Раббийге ялбардым,
Аллама ялбардым.
Меним сесимди Ол кие уьйиннен эситти,
коьтеринки авазым кулагына етти.
- 8 Ер шайкалды, сенъкилдеди,
тавлардынъ негизлери тенъселди эм калтырады,
неге десе Раббийдинъ ашуву уьйкен эди.
- 9 Онынъ каары бурныннан туьтин,
авызыннан, тоьгеректи ялап алган, от ялынлары
шыккандай,
Оннан янган коьмир оттай куйыла эди.
- 10 Раббий кара булытларга басып,
коьклерди ярып, туьсти.
- 11 Ол бир керубийдинъ* аркасына олтырып, ушты,
елдинъ канатларында алдыга ымтылды.
- 12 Оьзин каранъалыкка орады,
ямгыр булытларыннан шатыр курап, уьстине япты.
- 13 Онынъ алдындагы ярыктан
буршак туьсип, айындырыклар яркырады.
- 14 Раббий коьклерде гуьрилдеди,
Алла-Таала Оьзининъ авазын
буршак эм янган коьмирлер мен эситтирди.
- 15 Ол Оьзининъ окларын тускап ушырды
эм душпанларды шашты,
коьплеген айындырыкларды яркыратып,
оларды кырды.

* 17.11 Керуби: маьлектей еннетте болган куьшли зат.

- 16 Я Раббий, сол заманда Сенинъ ашувлы авазынънан,
куышли тынысынънан денъиз туыплери коьринди,
дуныядынъ негизлери ашылды.
- 17 Раббий йогардан энъкейип, мени колымнан ыслап,
терен сувлардан шыгарды.
- 18 Ол мени куышли душпанларымнан,
мени коьрип болмаганлардан куткарды,
неге десе олар меннен куышли эдилер.
- 19 Каза келген куың, мага карсы шыктылар,
ама Раббий мага дирек болды.
- 20 Ол мени таса ерге шыгарды, куткарды,
неге десе мага разы эди.
- 21 Раббий мага туврашыллыгыма тийислисинше баа берди,
колларымнынъ тазалыгына коьре савгалады.
- 22 Неге десе мен Раббийдинъ йолында юрдим,
Алламаннан тайып, яманлык этпедим.
- 23 Онынъ баьри йорыклары меним алдымда,
Онынъ занъларыннан эш таймадым.
- 24 Онынъ алдында минсиз эдим
куынадан озимди тыйдым.
- 25 Раббий мага туврашыллыгыма тийислисинше баа
берди,
колларымнынъ тазалыгына коьре савгалады.
- 26 Сен алал кулынъа алаллык коьрсетесинъ,
минсиз аьдемге минсиз коьринесин,
юреги таза болганга Озынънинъ тазалыгынъды
коьрсетесинъ,
а айлекерге карсы турасынъ.
- 28 Сен сабырларды куткарасынъ,
ама оьктемлерди корлайсынъ.
- 29 Сен меним шам-шырагымды яндырасынъ,
я Раббий, Аллам, каранъалыгымды яркыратасынъ.
- 30 Сенинъ ярдамынъ ман душпан аьскерин кыраман;
Алламнынъ куыши мен беркитпе иргелерин аламан.

ЗАБУР 17

- 31 Алладынъ йолы — минсиз,
Раббийдинъ соъзи — ынанамлы.
Ога сыйынган аьр кимге де Ол — калкан.
- 32 Бар ма Раббийден баска Алла?
Алламыз болмаса, ким коршалавшы?
- 33 Алла мени куыш пен толтырады,
йолымды туъз этеди.
- 34 Аякларымды марал туякларындай енъил этеди,
бийикликлерге мени коьтереди.
- 35 Колларымды согыспага уыйретеди,
ез яйдан ок атпага куыш береди.
- 36 Я Раббий, Сен мени калкандай коршалап куткарасынъ,
Сенинъ онъ колынъ — меним дирегим;
шапагатынъ ман мени уллы этесинъ.
- 37 Аякларым абынмасын деп,
Сен меним бараяк йолымды кенъейтесинъ.
- 38 Мен душпанларымды кувып, еттим,
олардынъ баьрин йок эткенге дейим,
артка кайтпадым.
- 39 Оларды савлай йойдым;
энди олар аяк уьстине минмеслер.
Олар меним аякларымнынъ астына йыгылдылар.
- 40 Согыс уьшин сен мага куыш бердинъ,
мага карсы турганларды аякларыма йыктынъ.
- 41 Сен душпанларымды кашпага зорладынъ;
мени коьрип болмаганларды йок эттим.
- 42 Олар ярдам излеп, ялбардылар,
ама куткараяк эш бирев де шыкпады.
Раббийге де ялбардылар,
ама Ол явап бермеди.
- 43 Мен оларды ел алып кеткен шанъ эттим.
Орам батпагындай этип, таптадым.
- 44 Сен мени халкымнынъ коьтерилисиннен куткардынъ.
Сен мени баска миллетлерге басшы эттинъ.
Мен танымаган халклар мага куллык этедидер.

- 45 Мени эситкенлей, мага бойсынадылар;
Тыс кыраллылар мага ялынып келедилер.
- 46 Олардынъ коьнъиллери бузык,
беркитпелериннен калтырап шыгадылар.
- 47 Раббий тири! Ога мактав!
Ол меним каядай коршалавшым!
Алла, куткарувшым,
оьр коьтерилип макталсын!
- 48 Ол – меним уьшин оьш алувшы.
Ол – халкларды мага бойсындырады.
- 49 Ол мени душпанларымнан куткарады,
мага карсы шыгатаганлардан мени йогары коьтереди,
залымлардынъ колларыннан босатады.
- 50 Сонынъ уьшин, я Раббий,
баска халклардынъ ишинде Сага шуькир этеекпен,
атынъды йырлар ман мактаякпан.
- 51 Раббий Оьзининъ патшасына уллы енъуьвлер
савгалайды,
Оьзи сайлаган Даутка эм онынъ тувдыкларына
оьмирликке шапагатын коьрсетеди.

18 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири.*

- ² Коьклер Алладынъ данъкын ашыклайды.
Коьклер аспаны Онынъ колларынынъ ислерин
коьрсетеди.
- 3 Аьр куьн сайын олар хабар бередилер,
аьр кеше билдируьвлер ашыладылар.
- 4 Онда не соьз бар, не де соьйлесуьв,
давыслары да эситилмейди.
- 5 Ама сеслери ер юзинде кезер,
соьзлери дуныядынъ доьрт шетине дейим етер.

- Коьклерде Алла куьн уьшин шатыр курды.
- 6 Келиншек боьлмесиннен шыккан киевге усап, куьн
шыгады

ЗАБУР 19

эм, ярыска суыйинип аьзирленген баьтирдей болып,
алдыга атланады.

7 Ол, коьктинъ бир шетинде тувар,
коьктинъ баска шетине йолын бардырып етер,
эм эш бир зат онынъ иссилигиннен сакланалмас.

8 Раббий берген Таурат минсиз,
янларды янъыртады.
Раббийдинъ буйырыклары сенимли,
аьдеттеги кисилерге даналык берер.

9 Раббийдинъ занълары хак, юректи суыйиндиредилер.
Раббийдинъ аьмирлери нур ярыгы ман коьзлерди
ашадылар.

10 Раббийден коркув аьруув, оьмирлерге калаяк.
Раббийдинъ оькимлери тувра эм баьриси де аьдил.

11 Олар алтыннан да, авырлыгы коьп болган таза
алтыннан да баа;

балдан, кавыздан аккан балдан да таьтли ди.

12 Сенинъ кулынъды олар саклайдылар.
Оларды толтырганлардынъ савгалары уйкен.

13 Ким оьзининъ хаетелерин коьрер?
Билмей эткен терис ислеримнен мени тазала!

14 Эм де билип эткен куьналарымнан
Оьзинънинъ кулынъды ысла!
Оларга мени есир этип алмага ызын берме!
Сол заманда мен кирсиз
эм уйкен куьнадан эркин болаякпан.

15 Я Раббий, коршалавшым эм куткарувшым!
Авызымнан шыккан соьзлерди,
юрегимдеги ойларды кабыл этип ал!

19 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири.*

² Кыйынлы куьнлерде Раббий сени эситсин,
Якып табынган Алладынъ аты сени сакласын!

3 Кие ерден сага ярдам йиберсин,

Сийоннан* сага коллассын!

4 Оьтпек савгаларынъды кабыл этсин,
тутасяндырув курманларынъа разы болсын!

Села

5 Раббий сенинъ юрегинъ не зат тилей болса,
соны сага берсин;
мыратларынънынъ баьрисин де толтырсын!

6 Биз суйинип, сенинъ енъуьвинъди
коьтеринки сес пен кутлаякпыз,
Алламыздынъ аты ман байраklarымызды коьтерекпиз.
Раббий сенинъ баьри тилеклеринъди толтырсын!

7 Энди мен билемен:
Раббий Оьзи сайлаган патшады куткарады,
ога коьклердеги кие ериннен явап береди,
онъ колынынъ куьши мен уллы енъуьвлер береди.

8 Бирерлер согыс арбалары ман,
баскалар атлары ман мактанадылар.
Биз десенъ Раббий Алламыздынъ аты ман
мактанамыз.

9 Олар карувсызлыктан йыгыладылар,
а биз коьтерилемиз, аякта тебен турамыз.

10 Я Раббий! Патшага енъуьв бер!
Биз Сага, ярдам излеп, ялбарганда, явап бер!

20

¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири.*

² Я Раббий, Сен берген куьш-куьдиретке патша
шатланады.

Сенинъ берген енъуьвинъе эсапсыз коьп куванады.

3 Ол не зат тилеген болса, соны Сен бердинъ,
ялбарып тилегенин кери кайтармадынъ.

Села

4 Оны сансыз яхшылыклар ман йолыктынъ,

* 19:3 Кие ер, Сийон: Алладынъ Ерусалимде Сийон тавындагы табынув уйи.

басына таза алтыннан таж салдынь.

- 5 Ол оьмир тиледи,
Сен ога сонгы болмаган узын оьмир бердинь.
- 6 Сен берген енгуьвлер мен онынь данькы оьсти;
Сен ога сый эм уьстинлик байырадынь.
- 7 Сен ога оьмирлик яхшылыклар савгаладынь
эм сонда болганынь ман суьйиниш костынь.
- 8 Неге десе патша сага сенеди, я Раббий.
Алла-Таала, сенинь шапагатыньа да ынанувы кемимес.

- 9 Сенинь колынь баьри душпанларыньды ысляк,
Сенинь онь колынь Сени коьрип болмаганларга етеек.
- 10 Я Раббий, келуьвиньде,
Сен оларды янган пештей этеексинь.
Ашувынь ман оларды йок этеексинь,
отынь оларды куьйдиреек.
- 11 Сен олардынь балаларын ер юзиннен,
инсанлардынь арасыннан тукумларын йок этеексинь.
- 12 Патшамыз, олар сага карсы яманлык ойланадылар,
арам ниетлер туьзедилер,
ама мыратларына етпееклер.
- 13 Сен, яйынды яйып, олардынь юзлерине тускалап,
оларды сыртларына бураяксинь.
- 14 Я Раббий, кайратынды коьрсет!
Биз йырлап, Сенинь куьдиретиньди мактаякпыз.

21

¹ *Йыршы куьбининь басшысына: «Тань маньынынь маралы»
куьйинде йырланар. Дауттынь зикири.*

- 2 Я Аллам, я Аллам, неге Сен мени тасладынь?
Ярдам тилеп, ялбарганымды эситпейсинь,
меннен узак турасынь.
- 3 Я Аллам, куьндизлерде тилеймен — явап бермейсинь,
кешелерде ялбараман — йок мага тынышлык.
- 4 Ама Сен — киесинь; Израилдинь мактавларына
тийисли болып,

ЗАБУР 21

такта олтыргансынъ.

5 Ата-бабаларымыз Сага сендилер,
сендилер эм Сен оларды куткардынъ.

6 Олар Сага ялбардылар эм баэле-казадан
куткарылдылар.
Сага сыйындылар эм алданмадылар.

7 Мен десенъ аьдем тувылман, шылавшан,
аьдемлер мени корлайдылар,
халк мисетке де саймайды.

8 Мени коьрген аьр ким мыскыллайды,
ыржайып куьледи, басын шайкайды.

9 «Ол Раббийге таянады,
соьйткенде, Ол оны куткарсын,
Ога разы болса, ярдам этсин», – дейдилер.

10 Ама Сен мени анамнынъ карныннан шыгардынъ.
Анамнынъ коькирегинде Сага сенуьвди тувдырган
Сенсинъ.

11 Тувганнан бери мен Сага тапшырылганман,
анамнынъ карныннан Сен – меним Аллам.

12 Меннен эрек турма! Неге десе кайгы ювыкта,
мага ярдамга келеек эш бирев де йок.

13 Явлар бугалардай мени курсайдылар,
Башан кыралынынъ кутырган бугаларындай курсап
алдылар.

14 Олжасын кесеклерге юлкып оькирген арсланга усап,
олар мага авызларын керип ашадылар.

15 Мен, сувдай болып, тоьгилдим.
Суьеклерим шашылып, бувынларым ысламады.
Юрегим меним, кавыздай, коькирегимде ириди.

16 Карувым меним, шоьлмек кесегиндей, курыды.
Тилим тамагыма ябысты.
Мени оьлим топырагына яткысттынъ.

ЗАБУР 21

- 17 Тоугерегимди ийтлер камап алганлар,
яманлардынъ ортасына туьскенмен.
Аякларымды, колларымды теседилер.
- 18 Мен баъри суьеклеримди санамага боламан,
а олар мага карап, мыскыллайдылар.
- 19 Олар кийимлеримди болиседилер,
абам уьшин сыбага таслайдылар.
- 20 Ама Сен, Раббий, меннен узак турма!
Сен – меним куьшим, ярдамга маърже эт!
- 21 Янымды кылыштан куткар!
Ийтлерден яшавымды сакла!
- 22 Арсланнынъ авызыннан,
кутырган бугалардынъ муьйизлериннен мени куткар!
Мага явап бер!
- 23 Атынъды кардашларыма айтаякпан,
ямагат ишинде Сени данъкляякпан.
- 24 Раббийден коркатаганлар, мактанъыз Оны!
Якыптынъ тувдыклары, данъкланъыз Оны!
Исраилдинъ тукумы, Оны сыйланъыз!
- 25 Неге десе Ол, мазлум шеккен кыйынлыкты коьрип,
санга саймай кетпейди,
оннан юзин ясырмайды,
ярдам тилеп ялбарганын эситеди.
- 26 Уьйкен ямагатта мен Сени мактаякпан,
Сеннен коркканлардынъ алдында
оьз ваьделеримди толтыраякпан.
- 27 Ярлылар ашап, тамакларын тойдыраяклар,
Раббийди излегенлер Оны данъкляяк.
Яшасын юреклеринъиз оьмирлерге!
- 28 Дуниядынъ доьрт кыйыры Раббийди эслеек
эм Ога кайтаяк,
баъри ьрувлар Ога сежде кылаяклар.
- 29 Неге десе патшалык Раббийге байыр.
Халкларга басшылык этуьвши – Ол.

- 30 Ер юзиндеги баъри байлар тойып яшаяклар,
ама Онынъ алдында басларын иееклер.
Топырак болганлар, оьлимнен басларын алалмаганлар
да
Ога сежде кылаяклар.
- 31 Олардынъ тувдыклары Ога кызмет кылаяклар,
Иемиз акында келеек несиллерге хабарлаяклар.
- 32 эм Онынъ куткарув ислери акында
Сонъ тувган аьдемлерге эситтирееклер.

22

¹ Дауттынъ зикири.

- Раббий мени койларын куьткен койшыдай багады;
Ол мени муктажлыкта калдырмас.
- 2 Мени ясыл яйлавларда ял алдырар,
тынык сувларда сувгарар.
- 3 Ол меним янымды тазалайды,
Оьзининъ аты уьшин
мени тувра йоллары ман алып барады.
- 4 Каранъалык оьлим оьзенине кирсем де,
баьле-казадан коркпам,
неге десе Сен мени мен бирге;
Сенинъ шокпарынъ эм аса таягынъ мени
тынышландырады.
- 5 Сен мага душпанлардынъ алдында зияпет сыпырасын
курасынъ,
басыма май ягасынъ, колымдагы шара толып тасыйды.
- 6 Оьмирим бойынша
тек ийгилик эм рагимлик мени мен болаяк;
Раббийдинъ юрты яшавым бойынша юртым болаяк.

23

¹ Дауттынъ зикири.

- ¹ Ер эм оны толтырган аьр не зат та,
дуныя эм онда яшаганлар да Раббийдикилер.
- 2 Неге десе Ол дуныяды денъизлер уьстине курган,
сувлар уьстине орынластырган.

- 3 Раббий тавына* ким шыгар?
Онынъ кие еринде ким аяк тебен басар?
- 4 Коллары айыпсыз, юреги таза,
янын бутларга багысламаган
эм обырик сойлеп, ант бермеген.
- 5 Ол Раббийден разылык алар,
Куткарувшысы Алладан акланув табаяк.
- 6 Мине сондай ол – Раббийди излеви,
Онынъ юзин излеви несил, Якыптынъ тукымы.

Села

- 7 Эй капылар, ашылынъыз!
Ашылынъыз бурынгы эсиклер!
Данъклы Патша кирсин ишине!
- 8 Ким ди Ол, данъклы Патша?
Раббий – кушли эм куudirетли,
Согысларда енъувши Раббий – Ол.
- 9 Эй капылар, ашылынъыз!
Ашылынъыз бурынгы эсиклер!
Данъклы Патша кирсин ишине!
- 10 Ким ди бу данъклы Патша?
Аьлемлер Раббийи Оьзи!
Данъклы Патша – Ол!

Села

24

¹ *Дауттынъ зикири.*

- Я Раббий, янымды сага тапшыраман.
- 2 Я Аллам, Сага сенемен, мени уялтпа!
Душпанларым мени куьлкиге калдырмасынлар,
енъдик деп суьйинмесинлер!
- 3 Сага сеними болган ким де болсын обыринде уялмаяк,
ама себепсиз кыянат этуьвшилер уятлыкка туьсееклер.
- 4 Я Раббий, коьрсет мага йолынъды,
калай яшамага керек болганымды туьсиндир.

* 23.3 Раббий тавы: Раббийдинъ табынув уьйи куралган Ерусалимдеги Сийон тавы.

ЗАБУР 24

5 Обзингнинь акыйкат йолында насихатла, уйрет мени,
неге десе Сен — куткарувшы Алламсынъ
эм мен дайым да Сага сенемен.

6 Я Раббий, Оьз рагимлигинъди эм шапагатынъды эске
туьсир,
неге десе олар оьмирлерден бери туьрленмейдилер.
7 Меним яслыгымнынъ куьналарын
эм хаталарымды эске туьсирме.
Я Раббий, шапагатынъ аркалы мени эске туьсир,
неге десе Сен ийгисинъ.

8 Раббий ийги эм туврашыл,
сонынъ уьшин куьналыларды йолга салады.
9 Сабырларга Ол аьдиллик йолында етекшилик этеди,
ювасларды Оьзининъ йолына уйретеди.
10 Раббий, антласувын саклаганларды эм парызларын
толтырганларды
аьр дайым шапагат эм алаллык пан белгилейди.

11 Я Раббий, атынъ уьшин,
меним шуьшимди кешир — ол бек уйкен.

12 Ким Раббийден коркса,
сога Ол айыраяк йолын коьрсетер.
13 Сол аьдем рахатлык, берекет ишинде яшаяк,
тувдыклары ерди мыраска алаяк.
14 Раббий Ога оьрмет бергенлердинъ сырдасы,
олар ман бирге туьзген антласувын да ашыклар.
15 Коьзлерим дайым Раббийде,
тек Ол меним аякларымды ав шилтериннен босатар.

16 Аьлиме бир коьз сал, ая мени,
неге десенъ мен ялгыз калганман эм каьриппен.
17 Меним юрегимди баскан кайгылар коьп болды,
куткар мени бу авыр аьлден.
18 Коьз сал меним баьлеме, кыйынлыгыма,

- баъри куьналарымды кешир.
19 Кара, душпанларым коьбейген,
олар мени калай коьрип болмайдылар!
20 Янымды коршала, куткар мени!
Корлыкка туьсирме,
неге десе мен Сага сыйынаман.
21 Дурыс эм туврашыл болганым уьшин мени сакла,
неге десе мен Сага сенемен.
22 Я Алла, куткар Израил улларын
баъри баъле-казалардан!

25

¹ *Дауттынъ зикири.*

- Раббий, меним аклыгымды бегит.
Неге десе мен дурыс яшайман,
шекленмей Сага сенемен, Раббий.
2 Я Раббий, мени йокла, сына;
акылымды, юрегимди тешкерип кара.
3 Неге десе мен Сенинъ шапагатынъды аьр не затта да
коьремен,
эм дайым Сага алал каламан.
4 Яланшылар ман олтырмаганман,
экиюзлилерге иермегенмен.
5 Залымлардынъ йыйынларын коьрип болмайман,
яманлардынъ янында орын алмайман.
6 Шуьшсизлигимди коьрсетеек уьшин колларымды
ювып,
Сенинъ курманлык шалатаган орнынъды айланарман,
Раббий.
7 Куьшли сес пен Сага шуькир этип,
буьтин аьжейип ислеринъди де аньлатарман.
8 Я Раббий, Сен яшаган уьйди,
Сенинъ данъкынъ болган ерди суьйдим.
9 Меним янымды куьналылар ман,

- 10 Яшавымды канишкишлер мен бирге йойма.
Олардын коллары дайымлы яманлык этедилер,
аьр заман карын алмага узаладылар.
- 11 Ама мен дурыс яшайман;
мага шапагатынды коьрсет, мени куткар!
- 12 Аякларым сенимли ерде тебен турады;
уллы ямагатта Раббийди данькляякпан.

26 ¹ Дауттынъ зикири.
Раббий – ярыгым эм куткарувшым.
Мен кимнен коркпага керекпен?
Яшавымды саклавшы – Раббий.
Ким мени коркыстар?

- 2 Залымлар, меним денимди кесеклеп ютпага деп,
мага карсы келселер,
меним кувгыншыларым эм душпанларым,
абынып, йыгылаяклар.
- 3 Душпанларымнынъ аьскери мени курсап алса да,
юрегим эш коркпаяк.
Мага карсы кавга ман шыксалар да,
мен сенимимди эш йоймаякпан.
- 4 Раббийден тек бир затты тилеймен:
яшавымнынъ баьри куьнлерин Раббийдинъ уйинде
болып,
Раббийдинъ ярасыклыгын коьрип,
Онынъ кие уйинде кенъес тилеп турмага ымтыламан.
- 5 Неге десе кара куьнимде Ол мага уйинде орын берер,
Оьзининъ шатырында ясырынмага болгандай ер табар,
кая басына коьтерер.
- 6 Сол заман, мени курсаган душпанларымнынъ алдында,
басым йогарга коьтерилеек.
Онынъ шатырында суьйиниш пен кышкырып,
курманлыклар аькелеекпен;

Раббийге мактав зикирлерди йырляякпан.

- 7 Я Раббий! Мен Сага ялбарганда, эсит мени!
Ая мени эм явап бер мага!
- 8 Сен: «Мени мен распага амал изленъиз», — деп
айтканда,
мен: «Раббий, мен Сени мен распага амал
излеймен», — дедим.
- 9 Меннен юзинъди бурма!

- Ашувланганда кулынъды кувма!
Сен мага ярдам эткенсинъ.
Таслама мени, шет какпа,
Аллам, Куткарувшым!
- 10 Мени, атам ман анам тасласалар да,
Раббий мени кабыл этеек.

- 11 Я Раббий, уйрет мени Оъз йолынъа.
Душпанларыма карсы туъз йолда мага етекши бол.
- 12 Душпанларыма мени корламага амал берме;
ашувдан кайнаган ялган шаатлар мага карсы
коътерилгенлер.

- 13 Мен яшай турып,
Раббийдинъ ийгилигин коъреегиме ынанаман.
- 14 Уъмитинъди Раббийге байла,
куъшли эм коркувсыз бол!
Раббийге уъмитлен!

27

¹ Дауттынъ зикири.

- Я Раббий, сага ялбараман;
Каям меним, явап бермей калма!
Явапсыз калсам, кабырга туъскендей боларман.
- 2 Колларымды Сенинъ кие юртынъа* карап созганда,
Сага ярдам тилеп ялбарганда, мени эсит!

* 27:2 Кие юртынъа: яде «табынув уйининъ энъ кие кесегине».

- 3 Мени залымлар ман,
яманлык эткенлер мен бирге язалама.
Олар ювыклары ман достай болып сойлейдилер,
ама юреклеринде арамлык саклайдылар.
- 4 Ислерине коьре,
эткен яманлыкларына коьре оларды язала.
Коллары эткен куьналары уьшин язаларын алсынлар,
тийислисин коьрсинлер!
- 5 Олар Раббийдинь ислерине,
Онынь коллары эткен не затка да маьне бермейдилер.
Эски уьйди бузгандай этип,
Ол оларды йыгаяк,
олар эш бир заманда аяк уьстинде турмаяклар.
- 6 Раббийге мактав!
Мен Ога ялбарганда, тилегимди эситти.
- 7 Раббий – куьшим меним эм калканым.
Баьри юрегим мен Ога сенемен.
Оннан ярдам аламан,
сол себептен юрегим куванады,
йырларымда Ога мактав айтаман.
- 8 Раббий – Оьзининь халкынынь куьши,
Оьзи май яккан патшадынь куткарувшысы эм
корувшысы.
- 9 Оьз халкыньды куткар,
мырасынь этип, оны багысла!
Оларды, койларын куьткен шобандай болып, сакла,
оьмирликке кушагынъа ал !

28 ¹ Дауттынь зикири.
Маьлеклер*, Раббийге тийислисин багысланъыз,
Раббийдинь аьлемет куьшин эм куьдиретин билинъиз!
2 Раббийге Онынь атына тийисли мактав беринъиз!
Аьжейип кие уьйинде Раббийге сежде кылынъыз!

* 28:1 Маьлеклер: еврейше «Алла уллары».

ЗАБУР 29

- 3 Раббийдинъ авазы сувлар уьстинде,
данъклы Алла коьклерди гуьрилдетеди,
Раббий атаклы сувларга ие.
- 4 Раббийдинъ сеси куьшли,
Раббийдинъ авазы куьдиретли.
- 5 Раббийдинъ авазы майгарагай тереклерди йьгады,
Раббий Ливан майгарагайларын уьзип авдарады.
- 6 Ливан тавларын бузавдай этип,
эм Сирион тавын яс кийик оьгиздей этип секиртеди.
- 7 Раббийдинъ авазы айындырык отын шыгарады.
- 8 Раббийдинъ авазы шоьлди титретеди,
Раббийдинъ авазы Кадеш шоьлин де сенъкилдетеди.
- 9 Раббийдинъ авазы орманларды япыраксыз калдырады,
мараллар тоьлли боладылар.
Онынъ кие уьйинде баьри де «Мактав Ога!» — деп
айтадылар.
- 10 Раббий Оьз тагында сувлар уьстинде олтырады,
Раббий, оьмирликке де Патша болып, тагында
олтыраяк.
- 11 Раббий Оьз халкына куьш савгаласын,
халкын ийгилик-эсенлик яшавга багысласын!

29

¹ Дауттынъ зикири. Табынув уьйин багыслав йьры.

² Сени, Раббий, мактайман:

Сен мени оьлимнен куткардынъ,
душпанларымды суьйиндирмединъ.

3 Я Раббий Аллам, Сага ялбардым,
Сен де мага шыпа бердинъ.

4 Я Раббий, мени оьлилер дуныясыннан шыгардынъ.
Яшав бердинъ мага, оьлим шонъкырына
туьсирмединъ.

5 Эй, Раббийдинъ алал куллары!

Ога зикирлер йырланъыз.

Онынъ кие атына мактав кылынъыз!

6 Неге десе онынъ ашувы – бир такыйкага,
ийгилиги – оьмирге;
Кобъясларынъыз, белки, бир кеше агар,
а танъ ман бирге суьйиниш келер.

7 Ойсызлыгым ман, «Эш шайкалмаспан» деп,
оьз-оьзиме айткан эдим.

8 Я Раббий, Сенинъ ийгилигинъ мен тавдай куьшли
болдым,
ама Сен юзинъди меннен ясырганда, мен
саьспекледим.

9 Я Раббий, мен Сага сеслендим,
Ием, Сага ялбардым.

10 «Каным тоьгилгеннен,
коьрге илес болып туьскенимнен не пайда?
Меним топырагым Сени данъкляякпа?
Сенинъ алаллыгынъ акында соьйлеекпе?

11 Я Раббий, тынъла, мени ая!
Ярдамшым бол, Раббий!» – дедим.

12 Сен меним бозлавымды биювге авдардынъ,
кайгы кийимлеримди шештирип,
мени суьйиниш пен курсадынъ.

13 Сонынъ ушин меним юрегим мактав йырляяк,
эш токтамаганлай!
Я Раббий Аллам, Сага оьмирге шуькирлер айтып
тураякпан!

30

¹ *Йыршылыр куьбининъ басшысына: Дауттынъ зикири.*

² Я Раббий, сага сыйынаман;
уялтпа мени эш бир заманда да!
Сен аьдилсинъ; сол себепли куткар мени!

3 Айтканыма кулак сал,
тез кел эм мени куткар;

- мен сыйынаяк кая,
мени куткараяк беркитпе бол!
- 4 Сен – меним каям, беркитпем.
Атынь уьшин тувра йолды мага коьрсет,
Етекшилик эт мага!
- 5 Мага курылган тузаклардан узак тургыст мени,
неге десе Сен меним сыйынув орным.
- 6 Мен янымды Сенинь колыньа беремен;
Я Раббий, сенимли Алласынь,
мени куткарган – Сен.
- 7 Бутларга юреклери мен байланганларды коьрип
болмайман,
тек Раббийге ыйнанаман!
- 8 Сенинь шапагатыньа суьйинеекпен,
неге десе Сен кыйын аьлимди коьрдинь,
басыма келген кайгыларды билесинь.
- 9 Мени душпанларымнынь колына тапшырмадынь,
эркин юргеге амал бердинь.
- 10 Я Раббий, мени ая! Мага бек авыр,
коьзлерим меним кайгырувдан куьнъиртлендилер,
яным эм деним курысып кептилер.
- 11 Яшавым меним кайгыда озады,
йылларым меним авыр куьрсинуьвлерде;
куьналарымнан куьшим меним таьвесилди,
сай-суьегим ирип барады.
- 12 Душпанларым мени яман атка калдырдылар,
коньысыларыма, танысларыма мен коркынышлы
болдым,
орамда мени коьргенлер уьркип кашадылар.
- 13 Аьдемлердинь эслериннен тайдым,
бир оьли аьдемдей болып, мутылдым,
сынган савыттай болдым.
- 14 Коьплердинь меним акымда айткан оьтириклерин,
мени коркыстаяк болып соьйлегенлерин эситемен.

Душпанларым мага карсы бирлеседилер,
янымды алаяк боладылар.

- 15 Ама, я Раббий, мен Сага сыйынаман
эм: «Сен – Алламсынъ», – деймен.
- 16 Яшавым сенинъ колынъда,
куткар мени артымнан калмайтаган душпанларымнан.
- 17 Мен кулынъман, нурлы юзинъ уьстимде яркырасын!
Шапагатынъ ман мени куткар!
- 18 Уялтпа мени, я Раббий,
Сага ярдам тилеп ялбараман.
Залымлар уялсынлар,
авызларын кымып, кабырда ятсынлар.
- 19 Ялган соьйлеген авызлары сакав болсын,
туврашылга коькирексип эм кемситип соьйлеген
ялган тиллери куьрмелсин.
- 20 Сенинъ ийгилигинъ уллы!
Оны Сеннен коркканларга мол бересинъ.
Бобтен де ийгиликти Сага сыйынганларга мол
саклайсынъ
эм аьдем уларынынъ алдында дайым аьзир болып
турасынъ.
- 21 Оларды, аьдемлердинъ яман кара ойларыннан,
ашувлы тиллериннен,
Кобзди каматкан Обз ярыгынъ ман
эм кенъ яйылган канатларынънынъ астында
саклайсынъ.
- 22 Раббийге мактав явсын!
Беркитилген шахарда Ол мага аьжейип бир кепте
дайымлык шапагатын коьрсетти.
- 23 «Мен шетке тасланганман,
Ол мени коьрмеге унамайды» деп,
уьмит уьзип кайгырганымда, Сага ялбардым,
Сеннен ярдам тиледим эм Сен эситинъ.
- 24 Раббийди суьйинъиз эй, Ога багысланган куллар!

Раббий Оьзине алал болганларды саклайды,
ама оьзлерин артык коьргенлерге язасын толысынша
берер.

25 Эй, Раббийге уьмит эткенлер,
коркувсыз болынъыз! Юрекли болынъыз!

31 ¹ *Дауттынъ акыл беруьвши зикири.*
Эткен яманлыклары кеширилсе эм куьналары афуьв
этилсе,

ол киси — бактылы!

2 Шуьши Раббий тарабыннан саналмаган
эм рухында алдав болмаган киси наьсипли!

3 Куьнамды ясырганымда,
деним куьн бойы ынъыранганнан аьлсизленди.

4 Кеше-куьндиз Сенинъ колынънынъ авырлыгын сездим,
яз иссилигинде, дымлык курыгандай болып, карувым
кетти.

Села

5 Ама мен Сага куьнамды ашыккладым
эм шуьшимди ясырмадым.

«Мен Раббийге эткен яманлыкларымды ашаякпан», —
дедим.

Сен де шуьшимди эм куьнамды кеширдинъ.

Села

6 Соьйткенде, аьр бир алал кулынъ,
ога Оьзинъди таппага амал бергенинъ сайын,
Сага дува этсин!

Сол заман баьле-каза,
уьйкен сув тасувындай болганда да,
сол аьдемге етпеек.

7 Сен — меним сыйынув орным,
мени кайгылардан сакларсынъ,
тоьгерегимди шатлыклы авазлар ман курсарсынъ.

Села

8 [Сен мага соьз бердинъ:]
«Сага акыл берермен,

бараяк йолынъды коьрсетермен,
кенъес-маслагатымды айтарман,
аьр заман коьз алдымда тураяксынъ.

9 Ат яде катырдай аньламсыз болманъыз.
Олардынъ асавлыгын бойсындырмак ушин,
ювен эм тизгин керек болады.
Ол болмаса янларына эш биревди ювытпаслар», —
деп.

10 Яманлардынъ кайгылары коьп болар,
ама ким Раббийге ыйнана болса,
ол дайым да Онынъ шапагаты ман коршаланар.
11 Эй, туврашыллар! Шатланынъыз;
суййиниш булагынъыз — Раббий болсын!
Юреги таза болганлар, куванышлы йырлар
йырланъыз!

32 ¹ Туврашыллар, Раббийди шатлык пан данъкланъыз!
Дурыс кисилердинъ данъклавы дайым да келисли.

2 Лира саз алатын шалып,
Раббийге шуькирлер айтынъыз,
он кыллы арфада Онынъ данъкына куыйлер шалынъыз.
3 Раббийге янъы йыр йырланъыз,
саз алатларын шалып, шатлык авазларды айтынъыз.

4 Неге десе Раббийдинъ соьзи тувра
эм эткен аьр бир иси ынанымлы.
5 Раббий тувралыкты эм аьдилликти сьведи.
Баьри дуныя Раббийдинъ шапагаты ман толы.

6 Раббийдинъ соьзи мен коьклер,
Онынъ тынысы ман юлдызлар аьскери яратылды.
7 Денъиз сувларын бир ерге йыйды,
дерияларды туьпсиз сув бувамларга орынластырды.
8 Буьтин ер юзи Раббийди оьрметлесин,
дуныяда аьр бир яшаган Оны сыйласын, калтырап
турсын!

ЗАБУР 32

- 9 Неге десе Ол айтты – соьйтип болды,
Ол буйырды – эм аьр не зат та коьринди.
- 10 Раббий миллетлердинь ниетлерин таркатар,
халклардынь айлекерлик ислерин бузар.
- 11 Ама Раббийдинь ниетлери оьмирлер узагы бузылмас,
Онынь юрегининь мыратлары баьри несиллер
бойында туьрленмес.
- 12 Алласы Раббий болган халк – наьсипли.
Оьзининь мырасы этип сайланган халк – бактылы.
- 13 Раббий коьклерден коьз салады,
аьр бир аьдемди коьредди.
- 14 Раббий Оьзининь тагыннан ерди бийлеп,
яшаганлардынь баьрисине коьз атады.
- 15 Баьрисининь юреклерин яраткан,
аьр кимнинь исин билип-аньлап туратаган – Ол.
- 16 Бир патшады да коьп санлы аьскери куткармас,
эш бир аьскерши де, тек оьзининь куьшине таянып,
еньмес.
- 17 Еньюв уьшин согыс аты етиспес;
оьзининь уллы куьши мен ол эш биревди де
куткаралмас.
- 18 Ама Раббий Оьзиннен коркканларга,
Онынь шапагатына уьмитленгенлерге коьз салады.
- 19 Соьйтип оларды оьлимнен куткараар,
ашлыкта азыкларын таптырар.
- 20 Уьмитимиз Раббийде,
ярдамшымыз эм калканымыз – Ол.
- 21 Онда юрегимиз суьйиниш табар,
неге десе Онынь кие атына сыйынамыз.
- 22 Я Раббий, буьтин уьмитимиз Сенде;
шапагатынънан айырма бизди!

33 ¹ Дауттынъ зикири. Даут Авимелектинъ алдында обзин акылы авыскан аьдем этип коьрсетеди. Ол Даутты кувады. Сойткенде, Даут оны таслап кетеди.

- 2 Раббийди аьр заман данъкляякпан,
дайым да авызымда Ога мактав соьзлерим.
- 3 Раббийди коьнъилим мен мактаякпан,
мазлумлар эситип суьйинсинлер.
- 4 Мени мен бирге Раббийдинъ уллылыгын
билдиринъыз,
Онынъ атын бирге данъкляягынъыз.
- 5 Мен Раббийден ярдам излеген эдим,
эм Ол мага явап берди,
мени баьри коркувларымнан куткарды.
- 6 Ога ынанымлы караганлардынъ юзлери яйнайды;
олар уятлыкка калып, юзлери кызармаяк.
- 7 Мен мазлум болып, Раббийге ялбардым.
Ол мени эситти, баьри азапларымнан куткарды.
- 8 Раббийдинъ маьлеги Оны сыйлаганлардынъ
тоьгерегин
аьр яктан коршалап, баьле-казадан саклайды.
- 9 Сынап кара эм коьр Раббийдинъ яхшылыгын,
Ога сыйынган киси наьсипли ди.
- 10 Раббийди сыйланъыз,
сиз обзинъизди Ога багыслаганлар.
Оны сыйлаганлардынъ эш бир затка муктажлыгы
болмайды.
- 11 Яс арсланлар да азыксыз калып, аш боларлар,
а Раббийди излегенлер эш бир затта муктажлык
билмейдилер.
- 12 Эй, улларым, келинъиз, мени тынъланъыз!
Мен сизди Раббийди сыйламага уйретейим.
- 13 Сизинъ аранъызда ким наьсипли эм узак яшавды
тилейди?
- 14 Сол тилин яман соьзден
эм авызын яланшылыктан тыйсын.

- 15 Яманлыктан шетке тай, яхшылык эт,
аман-эсенлик изле эм онынъ ушин куърес.
- 16 Раббий туврашыллардан коъзлерин алмайды,
ярдам тилегенлерге кулакары ашык.
- 17 Раббий дайым да яманлык эткенлерге карсы,
олардынъ акында ер юзинде эш бир ыз да
калдырмайк.
- 18 Туврашыллар Раббийге ялбарганда, Ол эситер;
оларды баъри баъле-казалардан куткара.
- 19 Юректери сынганларга Раббий якын;
Ол коьньиллери тоьмен болганларды куткара.
- 20 Туврашылдынъ басына коьп баъле туъспеге болар,
ама Раббий оны баърисиннен де куткара.
- 21 Баъри муъшелерин саклар;
эш бир суъеги сынмайк.
- 22 Яман кисилерди оьзлерининъ яманлыклары оьлтирер,
туврашылларды коьрип болмаганлар язаларын
алайклар.
- 23 Раббий кулларынынъ яшавларын куткара;
Ога сыйынган эш бирев де язаланмас.

34 ¹ *Дауттынъ зикири.*
Я Раббий, мага карсы болганлар ман куърес.

Мени мен кавгаласканлар ман Сен кавга эт.

2 Калканынъды алып, куьбенъди кий де,
мага ярдамга асык!

3 Мени куватаганларга карсы
кылышынъ ман суьнъгинъди ал!
Мага «Сени Мен куткараман», — деп айт!

4 Меним янымды алмага излегенлер
уятка эм корлыкка калсынлар,
мени зарарламага ойланганлар
корланып, артка тайсынлар.

5 Олар, ел коьтерип алып келген тобандай болсынлар,
эм Раббийдинъ маьлеги артларыннан кувсын.

6 Йоллары каранъалык эм тайгак болсын,
Раббийдинъ маьлеги оларды куваласын.

7 Неге десе мен шуьшли тувыл эдим,
ама олар себепсиз ав яйып,
шонъкыр казып, меним янымды алаяк болдылар.

8 Анъсыздан оларга оьлим келсин,
оьзлери казган шонъкырга оьзлери туьссинлер,
меним орныма тузакка оьзлери тутылсынлар.

9 Сол заманда Раббийде суьйиниш табарман,
Мени куткарганы уьшин шатланарман.

10 Ак юректен мен: «Я Раббий,
Сага тень болган ким бар?
Сен куьшлилерден карувсызды,
кырсызлардан карувсызды эм пақырды
куткарасынъ!» — деп айтарман.

11 Кара ниетли шаатлар карсы шыгып,
мен билмеген соравларды бередилер.

12 Ййгилигиме карсы яманлык этедилер,
янымды авыртадылар.

13 Олар авырганда,
мен ябувга оранып, олар уьшин ораза туттым,

басымды ийип, олар уьшин дува эттим,
14 досыма яде кардашларыма кайгыргандай болып,
олар уьшин кайгырдым.

Анам оьлгендей болып, тулландым,
басымды тоьмен салып юрдим.

15 Ама мен абынсам, олар ййыылып, селеке эттилер,
мен танымаган намыссызлар ййыылып,
мага карсы шапкынлыklar эттилер
эм токтавсыз яладан яла ябыстырдылар.

16 Олар Алласызлардай мыскыллап,
тислерин шыкырдатып, куьледилер.

- 17 Я Раббий, не заманга дейим сен бу затка карап
тураяксынъ?
Мени залым аьдемлерден коршала;
Олар, арсланлардай болып,
меним янымды алаяк боладылар.
- 18 Уллы ямагатта Сага шуйкир этеекпен;
Кобп халктынъ арасында Сени мактаякпан.
- 19 Кыянатшы душпанларым алимем суьйинмесинлер,
себепсиз мени коьрип болмаганлар
куьлеп, коьз кыспасынлар.
- 20 Неге десе олар достай соьйлеспейдилер,
олар ер юзинде яманлыксыз яшаганларга
юреклеринде кара ниетлерин саклайдылар.
- 21 Авызларын ашып, мени шуьшлеп:
«Аьше, биз оьзимиз онынъ эткенин коьрдик», — дейдилер.
- 22 Я Раббий, Сен аьр затты коьрдинъ, уьндемей турма!
Меннен узак болма, я Раббий!
- 23 Уян! Аьдил давамды яклап, ярдамга коьтерил!
Ием, Аллам меним, мени коры!
- 24 Раббий Аллам, Сен аьдилсинъ;
сол себепли акла мени,
олар меним алимем суьйинмесинлер!
- 25 «Этпеге ойланганьмыз болды!»
яде «Биз оны йок эттик!» — деп айтпасынлар.
- 26 Меним кайгыма куьлегенлер уялсынлар,
Баьрисининъ де юзлери кызарсын!
Оьктемсип, мага карсы турганлар
уятлыкка эм корлыкка туьссинлер!
- 27 Меним акланувьмды излегенлер
шатлык пан кышкырып кувансынлар.
«Кулына берген етимислери уьшин
Раббийдинъ сыйы коьтерилсин!» — деп,
токтавсыз айтып турсынлар.
- 28 Мен де Сенинъ аьдиллигинъди айтып тураякпан,
сав куьн Сени мактаякпан.

35 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Раббийдинъ кулы Дауттынъ зикири.*

- ² Яман адемнинъ кенъесшиси — куьна,
юрегининъ туьбиннен ол онынъ сесин эсители;
Аладан коркув онда эш табылмас.
- ³ Ол шуьшин де коьрмейди,
неге десе ол оззи оззин бек суйеди;
соьйтип болмаса куьнасыннан шийкенер эди.
- ⁴ Авызыннан шыккан — яманлык эм оьтирик соьзлер;
эсин йыйып, яхшылык этпеге ол эш унамайды.
- ⁵ Яткан еринде де ол яманлык ойланады,
огырсыз йолы ман барады,
кыянат этуьвден эш шийкенмейди.
- ⁶ Я Раббий, Сенинъ шапагатынъ коьклерге яйылады,
булытларга дейим — Сенинъ алалыгынъ.
- ⁷ Туврашыллыгынъ Сенинъ — уллы тавларга усас,
аьдиллигинъ — денъизлердинъ опкынына тенъ.
Эм айванлардынъ, эм аьдемлердинъ
яшавлары Сенинъ колынъда, я Раббий!
- ⁸ Алла, шапагатынъ эм рагимлигинъ — бек баалы!
Сенинъ канатларынънынъ астында аьдемлер
сыйынадылар.
- ⁹ Уьйинъдеги моллыкка тоядылар,
Оьз завклар эм суййинишлер булагынънан
иширесинъ.
- ¹⁰ Неге десе Сенде яшав булагы,
биз Сенинъ нурынъда коьзимизди ашамыз.
- ¹¹ Сени таныганларга Оьзинънинъ шапагатынъды сакла,
Таза юрекли болганларга куткарувынъды коьрсет!
- ¹² Оьктем аьдемнинъ аягы мени урмасын,
яманнынъ колы мени шетке какпасын.
- ¹³ Мен залымларды коьремен —
олар енъилген эм энди басларын коьтермееклер!

36 ¹ *Дауттынъ зикири.*

Яманлардынъ онъганларын кобрип, кайгырма,
кыянатшыларды куьнлеме!

2 Кобгоьлендей, олар тез курыяклар,
даладагы ясыл оьлендей сольяклар.

3 Сен Раббийге ыйнан эм ийгилик эт,
сол заман ерде кавыфсызлыкта яшап турарсынъ.

4 Раббий сенинъ суййинишинъ болсын,
Ол да сага юрегинъ излеген затты берер.

5 Барар йолынъды Раббийге тапшыр;
Ога сыйын, Ол керек затты этер.

6 Раббий сенинъ туврашыл болганынъды ярыктай
шувак этер,
акланганынъды, уйле вакыттагы куьндей, ашык этер.

7 Раббийдинъ алдында сабыр бол,
Ога уьмитлеринъди тапшыр.
Яманлык этетаганлар етимисли,
юрген йолларында бактылылар деп, Сен кайгырма.

8 Ашувланма, кызувынъды кой,
оьпкелеме — сол затлар яманлыкка аькетедилер.
9 Неге десе яманлык этуьвшилер йок болаяклар,
а Раббийге сыйынганлар ерди мыраска алаяклар.

10 Узакламай яманнынъ сонъы келеек,
ол турган ерге карасанъ, излесенъ де, таппаяксынъ.
11 Ама ерди мыраска мазлумлар алаяклар,
толы берекеттинъ завкын билип яшаяклар.

12 Яман аьдем туврашылга карсы кара ойлар курады,
ога тислерин кыршылдатады.

13 Ама Иемиз Алла яман аьдемге селекелеп куьлейди,
Ол коьреди — онынъ сонъгы куьни ювыклайды.

- 14 Залымлар, эзиетленгенлерди эм ярлыларды йыгар
ушин,
кылышларын шыгарганлар, яйларын кергенлер.
- 15 Ама кылышлары оьзлерининь юреклерине кадалаяк,
ййлары сынаяк.
- 16 Туврашылдынъ аз малы да,
яманнынъ байлыгыннан хайырлы.
- 17 Неге десе яманлардынъ куьши йыгылаяк,
а туврашылларга Раббий куват береек.
- 18 Раббий аьр куьн айыпсызлар ушин кайгырады, ярдам
этеди,
олардынъ мырасы оьмирликке тураяк.
- 19 Авыр заманларда уялмаяклар,
ашлык куьнлерде тамаклары ток болаяк.
- 20 Яманлар йок болаяклар,
Раббийдинъ явлары, отлаклардагы шешекейлердей
иссиликтен курып,
туьгиндей йок болаяклар.
- 21 Яман аьдем борышкага акша алар, ама кайтармас,
туврашыл аьдем кызганмай береди.
- 22 Раббий разылыгын бергенлер ерди мыраска алаяклар,
Онынъ наьлетленгенлери, кырылып, йок болаяклар.
- 23 Раббий аьдемнинъ туткан йолын кабыл этсе,
сол аьдемнинъ адымларын карувландырады.
- 24 Сол аьдем оратылмага да болады, ама йыгылмас,
оны Раббий колыннан ыслар.
- 25 Мен яс аьдем эдим, картайдым,
ама туврашыл аьдемнинъ тасланганын коьрмедим
эм тувдыкларынынъ оьтпек тилегенин де коьрмедим.
- 26 Туврашыл киси юмарт,
кызганмай борышкага акша берер,

онынъ тувдыклары тоьгеректегилерге хайырлы-
огырлы боларлар.

27 Яманлыктан каш, ийгилик эт —
дайым да тынышлыкта яшарсынъ.

28 Неге десе Раббий аьдилликти суьеди,
Обзининъ алал кулларын тасламаяк.

Раббий туврашылларды дайым да коршалаяк,
Ама яманлардынъ тувдыклары йок болаяклар.
29 Туврашыллар ерди мыраска алаяклар, сонда
оьмирликке яшаяклар.

30 Туврашылдынъ авызыннан акыл соьзлер шыгады,
тили туврады айтады.

31 Алласы берген Таурат онынъ юрегинде,
адымлары тебен.

32 Яман аьдем туврашылды анъылыды,
оны оьлтиреек болады.

33 Ама Раббий туврашылды яманнынъ колына бермес,
оьким шыгарттырас.

34 Раббийге сыйын, Онынъ йолыннан туьспе;
Ол сени йогагы коьтерер, ерди мыраска берер.
Яманлар сенинъ коьзинънинъ алдында йок
этилееклер.

35 Залым, огырсыз аьдемди коьргенмен;
ол оьз еринде бутакларын кенъ яйып
оьскен теректей болган.

36 А мен сол ерден тагы озып кетятырганда,
ол йок болган эди.
Кайтип излесем де, оны табып болмадым.

37 Ама кара айыпсыз аьдемге,
тувра йол ман юрген аьдемди эсле:

38 тыныш инсаннынъ келеектегиси бар.
Алладан шет какканлардынъ биреви де калмаяк,
яманлардынъ келеектегиси болмаяк.

39 Туврашыллардынъ куткарувшысы — Раббий.
Баэле келгенде, Ол оларга беркитпе болар.

40 Раббий оларга ярдам этер эм куткарач,
яманлардан куткарач эм оларды эркин этер,
неге десе Раббийге сыйындылар.

37 ¹ Дауттынъ зикири. Аллады эске туьсирер уьшин.

² Я Раббий, ашувлы болганда бетлеме мени,
каты шамланып мени азаплама!

3 Сенинъ окларынъ мага кадалдылар,
Сенинъ колынъ мени басады.

4 Сен мага ашувлысынъ,
денимде бир сав ерим йок,
куьналарым уьшин суьеклеримде савлык йок.

5 Неге десе куьналарымды арттырганман;
олар, коьтерип болмастай, аркама юкленгенлер.

6 Акылсызлыгымнан яраларым
ийисленгенлер эм иринлескенлер.

7 Буькирейдим, ийилдим,
сав куьн кайгырып юремен.

8 От ишинде янаман,
денимде сав ер йок.

9 Арыдым эм бир мадарсыз азапка калганман,
юрегимнинъ термилуьвиннен ынъыранаман.

10 Раббий, янымнынъ кыйналувы Сага белгили,
куьрсинуьвлеримди де Сеннен ясырмайман.

11 Юрегим кайгылы талпынады,
карувым кеткен, коьзлеримнинъ нуры соьнген.

12 Йолдасларым, теньлерим яраларым уьшин меннен
эрек турадылар,
ювыкларым да яныма келмейдилер.

- 13 Янымды алмага суыйгенлер мага тузак саладылар,
яманлыklar куьсегенлер меним облимим акында
соьйлеп,
куьн бойы кара ниетлер ойлайдылар.
- 14 Ама мен бир сангыравдай болып, эситпеймен,
эм сакавдай болып, авызымды ашпайман.
- 15 Эм мен, бир зат та эситпейтаган,
биревге де соьз кайтармайтаган аьдемдей болдым.
- 16 Раббий, уьмитим Сенде,
Ием, Аллам, тилегимге Сен явап береексинь.
- 17 Неге десе: «Аягымнынь суьрингенин коьрип,
олар, коькирексип, суьйинмесинлер», — деп,
мен дува эткенмен.
- 18 Мине-мине йыгылмага караганман,
ишим куьеди кайгыдан.
- 19 Ама шуьшимди ашыклап айтаман,
куьнам уьшин каты кайгыраман.
- 20 Ама душпанларым тири эм куьшли;
бир шуьшим болмаганлай, мени коьрип болмаганлар
коьбейгенлер.
- 21 Ийгилигиме яманлык пан даьвренедилер,
ийгилик эткенде, атымды каралайдылар.
- 22 Раббий, мени таслама,
Аллам, меннен эрек болма!
- 23 Ием, Куткарувшым,
мага ярдамга асык!

38

¹ *Йыршы куьбининь басшысы Едунгга: Дауттынь зикири.*

² Обзим-обзиме соьз берип:
«Аягымды туьз басаякпан,
тилим мен куьна алмаякпан,
бир яман аьдем касыма келгенде,
авызымды тыякпан», — дедим.

3 Сойтип, сакав-санъырав болып,
аыле аьруьв зат акында да уьндемей, турдым.
Ама пайдасы болмады, кайгым уьстей берди.

4 Юрегим янды коькирегимде,
ойларыма коьмилген сайын,
от куьшлене берип янды.
Сонда мен тилиме эркинлик бердим:

5 «Я Раббий, мага анълат —
меним аьжелим кашан,
сайылы куьнлерим коьп пе?
Мага берилген оьмирдинъ калай кыска болганын
анълайым.

6 Мине, Сен мага бир карыс оьмир бердинъ.
Меним оьмирим Сага эш бир зат тувыл.
Аьдемнинъ оьмири эсип кеткен елдей.

Села

7 Аьдем куьлеткидей болып юреди.
Керексиз давалар коьтерип, тармасып, мал йыяды,
сол мал кимге калаягын да билмегенлей.

8 Энди, Раббий, не зат саклайман мен?
Меним уьмитим тек Сенде.

9 Мени куьналарымнынъ иелигиннен куткар,
акылсызлардынъ куьлкисине калдырма мени.

10 Мен авызымды ашпайман, сакав болдым,
неге десе анълайман — сол азапларды йиберген Сенсинъ.

11 Меннен бу азапларды узак эт,
Сенинъ колынънынъ катылыгыннан оьлеятырман.

12 Сен аьдемге оьким шыгарып,
эткен куьнасы уьшин язалайсынъ.
Ама ога баа болган затты,
куье туюскен кийимдей этип,
Сен уьлтиретесинъ, шашасынъ.
Баьри аьдем эсип кеткен елдей.

Села

- 13 Я Раббий, эсит меним дувамды,
кулак сал ялбарувыма,
меним кобзясларымды явапсыз калдырма.
Неге десе Сенинь янынъда — эл каърибимен,
ата-бабаларымдай, канъкып юрген мисаъпирмен.
- 14 Ашувлы каравынъды меннен ал:
дуныяды койып кетеектен алдын, суыйинип кетсем
экен».

39 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири.*
² Раббийдинъ ярдамын сабырлык пан сакладым;
Ол, меним ялбарып, тилегенимди эситти.

- 3 Олим шонъкырыннан шыгарды,
батпактан шыгарды мени,
аякларымды тас уьстине бастырды,
таймас уьшин катылык берди.
- 4 Авызыма янъы йыр берди,
Алламызга мактав йыр.
Кобплер сол затты коьрип, коркаяклар,
Раббийге ыйнанаяклар.
- 5 Раббийге ынанганлар — наьсипли.
Олар коькиреклилерден эм оьтирик аллалардан ярдам
тилемеидилер.
- 6 Я Раббий, Аллам,
Сен бизим уьшин коьп аьжейиплер эм аьлеметлер
коьрсеттинъ;
бизим уьшин ойларынъ коьп!
Эш биревди Сени мен тенъ этип болмаяк.
Эгер Сенинь ислеринъди аньлатаяк болсам,
эситтиреек болсам,
баьрисин де санап болмаякпан.
- 7 Курманлар эм оьтпек савгаларын алмага Сен унамадынъ,
тутасяндырув курманлар эм куьна курманлар
тилемединъ.
Онынъ орнына Сен меним кулагымды аштынъ.

- 8 Сол заманда мен айттым: «Мине мен бараман,
соьйтип меним акымда Таурат китабында* ызылган.
- 9 Аллам, Сенинь ыхтыярыньды толтырувдан суьйиниш
аламан;
Сен берген Таурат – меним юрегимнинь туьбинде».
- 10 Мен Сенинь куткарувыньнынь ийги хабарын
уллы ямагатта билдирдим;
авызымды тыймадым, я Раббий, Сен оны билесинь!
- 11 Сенинь туврашыллыгыньды ишимде сакламаганман,
Сенинь алаллыгынь эм куткарувынь акында ашыклай
айтканман.
Сенинь шапагатыньды эм алаллыгыньды
уллы ямагаттан ясырмаганман.
- 12 Сен, Раббий, мени рагимлигиньнен айырма;
Сенинь шапагатынь эм алаллыгынь мени дайым
сакласынлар!
- 13 Сансыз баьлелер бабри яктан мени курсап алганлар.
Куьналарым мени енъедилер,
олар уьшин мен эш бир зат та коьрмеймен.
Олардынь саны меним басымдагы шашымнан коьп;
мен оньсыз болып калганман.
- 14 Раббий, юрегинь мага ийилсин, куткар мени!
Раббий, ярдамынь ман асык!
- 15 Меним яшавыма кол созатаганлар уялсынлар
эм юзлери кызарсын!
Мага баьле тилегенлер маскараланып,
артларына бурылып, кашсынлар!
- 16 Мага «Оьх!» дегенлер сынаган уятлыкларыннан
эм корланувларыннан кыйналсынлар!
- 17 Сени излегенлер Сенде суьйиниш эм наьсип тапсынлар.
Сен оларды куткарганынь уьшин, Сени суьетаганлар,
токамай, дайым да «Раббий – уллы!» деп, айтсынлар.

* 39:8 Бурынгы заманда коьнге ызылган китап. Оны орап кулланганлар.

18 Мен мазлум эм пақыр.
Ием, Сен мени ойлан!
Сен — меним ярдамшым эм куткарувшым.
Кеш калма, я Аллам!

40 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири.*
² Муктажлыды эсинде тургысткан — наьсипли.

Баьле келгенде, оны Раббий куткараяк.

3 Коршалар оны Раббий эм яшатар;
ер уьстинде оны наьсипли этер,
душпанларынынъ колына бермес.

4 Ол, мараз болып, тоьсекке туьскенде де,
Раббий ога бас-коьз болар,
оны савлыкка кайтарар.

5 А мен болсам, булай дедим:
«Раббий, мен Сага карсы куьна алдым;
ярлыка, саварт мени!»

6 Душпанларым мени аямай:
«Ол кашан оьлеек, кашан оны мутаяклар?» — деп
айтадылар.

7 Мага ким де болсын бирев коьрмеге келсе,
бос затлар соьйлейди;
сондайлар юреклерине яманлыклар йыядылар,
эм тыска шыкканда, керексиз соьзлерди яядылар.

8 Мени коьрип болмайтаганлар,
оьз араларында сыбырдасып,
меним уьшин аман затлар туьсинедилер:

9 «Онынъ аьли бек яман,
ол тоьсекке туьскен, энди турмаяк», — дейдилер.

10 Оьтпегимди еген, бек сенген досым —
онынъ оьзи де мага кыянат этти.

11 Раббий, Сен ая мени,
турмага мага амал бер,
олардынъ оьшин мен оьзим аларман.

- 12 Душпанларым шыгып, еньдик деп кванмасалар,
сонда Сен мага разы болганыньды билермен.
- 13 Айыпсыз болганым ушин,
Сен мага ярдам этеексинь
эм мени оьмирликке яныньда тутаяксынь.
- 14 Раббийге, Израил табынган Аллага,
оьмирлерден оьмирлерге даньк болсын!
Амин, Амин!

Экинши китап
(Зикирлер 41–71)

- 41** ¹ *Йыршы куббининь басшысына: Корахтынь тувдыкларынынь акыл берувши зикири.*
- 2 Марал, сувсаганын кандырмага суййип,
аккан сувды калай излей болса,
тап солай меним яным Сага, Алла, ымтылады.
- 3 Аьсиретпен Аллага, тири Аллага.
Кашан бараякпан, кашан Онынь алдында тураакпан?
- 4 Душпанларым куьн бойы: «Кайда ды сенинь
Аллань?» – деп сораганда,
кеше-куьндиз коьзясларым болды мага азык.
- 5 Юрегимди ашып тоьгингенимде,
шатлыклы коьтеринки сеслер мен,
мактав йырлар айтып,
Алла уьйине байрам этетаган халкты
калай алып барганым эсима туьседи.
- 6 Оьзимнен сорайман:
Неге кайгырасынь, яным,
неге оьзеленесинь?
Аллага уьмитлен!
Неге десе мен Оны тагы да данькляакпан,
Ол меним Куткарувшым эм Аллам.
- 7 Коьнъилим бузык, Аллам,
сол себептен Йордан сувдынь ягаларында,

Хермон эм Мисар тавларында,
Сени эске аламан.

8 Тав бийиклериннен аккан сувлардың гуьрилдевинде,
агын агынды шакырган сеслери,
Сенинъ сувларынъ, толкынларынъ, опкынларынъ
меним уьстимнен обьтилер.

9 Куьндиз мага Раббий шапагатын коьрсетеди,
а кеше мен Оны йырлар ман мактайман,
мага яшав берген Аллага дува этемен.

10 Айтарман Аллага, меним Каяма:
«Неге Сен мени муттынъ?
Неге мен душпанымнынъ эзиетинде кайгырып юргеге
керекпен?»

11 Куьн бойы явларым мыскыллайдылар,
„Кайда ды сенинъ Алланъ?“ — деп кемситип
сораганда,
суьеклерим сынгандай боладылар.

12 Обзимнен сорайман:
Неге кайгырасынъ,
неге оззеленесинъ?
Аллага уьмитлен!
Неге десе мен Оны тагы да данъкляякпан,
Ол меним Куткарувшым эм Аллам».

42 ¹ Аллам, меним туврашыл болганымды коьрсет!
Коршала мени алал болмаган миллеттен,
алсувдыр эм сыйсыз аьдемлерден куткар.
2 Неге десе Сен — меним Аллам, меним беркитпем.
Неге мени тасладынъ?
Неге мага эзиет шектирген душпанымнынъ алдында,
мен кайгырып юргеге керекпен?
3 Обз нурынъ ман, акыйкатынъ ман мага ярык бер,
олар Мага басшылык этсинлер,
Сенинъ кие тавынъа, турган еринъе йол коьрсетсинлер.

4 Сол заманда мен Алладынъ курманлык орнына
келермен,
Аллага – меним суййинишимнинъ эм шатлыгымнынъ
булагына.
Мен лирады шалып, Сага мактав йырларман,
Я Алла, меним Аллам!

5 Обзимнен сорайман:
Неге кайгырасынъ,
неге оззеленесинъ?
Аллага уьмитлен!
Неге десе мен Оны тагы да данъкляякпан,
Куткарувшымды эм Алламды.

43 ¹ *Йыршы куьбининъ басшысына: Корахтынъ тувдыкларынынъ акыл берувши зикири.*

2 Я Алла, ата-бабаларымыздан,
олар яшаган бурынгы заманларда,
Сенинъ эткен аьжейип ислеринъ акында эситкенмиз.
3 Сен Оьз колынъ ман баска миллетлерди кувдынъ;
олардынъ ерлерине аталарымызды орынластырдынъ.
Сол халкларды йок эттинъ,
аталарымыздынъ ырувларын кенъ яйдынъ.
4 Олар сол ерди оззлерининъ кылышлары ман алмадылар,
оззлерининъ куьшлери мен енъмедилер.
Сенинъ онъ колынъ, куьшинъ эм юзинънинъ нуры
ман енъдилер;
неге десе Сен оларга разы болдынъ.

5 Аллам, Сен меним Патшам,
Сенинъ буйырыгынъ ман Якыптынъ халкы енъсин!
6 Сени мен бирге душпанларды кырамыз,
Сенинъ атынънынъ куьши мен явларымызды
таптаймыз.
7 Тек мен ок-ййыма сенмеймен,
эм кылышым да енъуьв аькелмейди.
8 Йок, Сен куткарасынъ бизди душпанларымыздан

эм бизди коьрип болмайтаганларды Сен уятка
калдырасынь.

9 Биз токтамаганлай Алламыз бан мактанамыз,
эм оьмири Сенинь атынъды данъкляякпыз.

Села

10 Ама буюгуьн Сен бизди тасладынь эм биз енъилдик,
Сен бизим аьскерлеримиз бен согыска шыкпадынь.
11 Сен, бизди явга карсы шыкканда, артка тайдырдынь,
коьрип болмаганларымыз бизди тонадылар.

12 Сен бизди, курманлыкка берилген койлардай этип,
миллетлер арасында шаштынъ.

13 Халкынъды бослай саттынъ,
Оьзинъе эш бир келим таппадынь.

14 Сен бизди конъысыларымыздынь алдында куьлките,
тоьгеректегилерге корлыкка эм уятлыкка калдырдынь.

15 Баска миллетлердинъ тилине туьсирдинъ бизди;
бизге карап, аьдемлер басларын шайкайдылар.

16 Соьйтип куьн узагы корланувга даянаман,
уятлыктан бетим куьеди.

17 Оьш алмага суьйген душпанымнынъ алдында
кышкырыклар эм мыскыллавлар мени корлайдылар.

18 Бу баьри зат басымызга туьсти,
ама биз Сени мутпадык,
биз бен беркиткен антласувынъды бузбадык.

19 Юреклеримизде алаллык йойылмады,
аякларымыз да Сенинь йолынънан таймадылар.

20 Ама Сен бизди кырдынь,
еримизди суйкынлардынъ меканы этинъ,
каранъалык пан яптынъ.

21 Эгер Алламыздынъ атын муткан болсак,
эм баска аллага колымызды созып, дува эткен болсак,
22 Алла – юрек сырларын билип туратаган –
билмей калар эди ме?

23 Сенинь уьшин куьн узагы оьлимнинъ юзине карап,

курманлыкка азырленген койлардай болып, турамыз.

- 24 Уян! Иемиз, калай уйкамага боласын?
Тур! Бизди таслама оьмирге!
- 25 Неге артынды бересинь,
муттынма бизди калай корлаганларын,
эзиетлегенлерин?
- 26 Неге десе биз топыракка тапталдык,
ердинь уьстинде яйрап ятамыз.
- 27 Уян, кел бизге ярдамга!
Бизди куткар Оьзиньнинь шапагатынь ман!

44 ¹ *Йыршы куббининь басшысына: «Лилиялар» аңгына.*
Корахтынь тувдыкларынынь акыл берувьши зикири. Той
алгыслар йыры.

- 2 Меним юрегим аруувь соьзлерге толып куванады.
Патшага мен оьзим шыгарган йырымды йырларман,
тилим меним — зейинли язувшыдынь калеминдей.
- 3 Сен инсанлардынь энь ярасыгысынь,
авызыннан ийги соьзлер тоьгиледи;
соьйтип Алла оьмирликке сага разылыгын берген.
- 4 Эй, куьдирет иеси, кылышынды белинье так,
данькынды эм бийиклигиньди коьрсет.
- 5 Коьркемли атланып шык!
Акыйкатлык, сабырлык эм туврашылык уьшин еньюв
ал.
Сенинь карувлы колынь ман
явларды калтыраткан коркыныш ислериньди коьрсет.
- 6 Эй, патша! Окларынь сенинь кайралган,
душпанларыньнынь тап юреклерине барып,
кадаладылар;
сенинь алдынгда халклар сежде кыладылар.
- 7 Я Алла, Сенинь тагынь — оьмирликке,
Патшалыгыньнынь аса таягы — аьдиллик таягы.

- 8 Сен туврашылыкты суьйдинь,
яманлыкты коьрип болмадынь,
эне сонынь уьшин, Алла, сенинь Аллань,
сени ясларынънынь арасыннан айырып,
суьйиниш майы ман майлап, патша этти.
- 9 Сенинь кийимлеринь мир, алой эм кассиядынь
аьрувь ийислери мен коькыйдылар.
Бил суьеклери мен ярасыкланган сарайлардан
шыккан
саз кыллардынь сеслери сени шатландырадылар.
- 10 Сенинь сарайынънынь сыйлы хатынлары ишинде
патша кызлары
эм онь яныньда таза алтыннан кийим кийген патша
бийкеси турады.
- 11 Тынъла, кызым, кара эм кулак сал,
халкынъды, ата юртынъды мут.
- 12 Патшага сенинь аьрувлигинь яряк,
а сен ога сежде кыл — ол сенинь иень.
- 13 Тир халкы сага савгалар аькелеек,
халктынъ бай аьдемлери аьр туьрли баалы затлар ман
сенинь онь коьзинье туьспеге суьеек.
- 14 Патшадынъ бийкеси озьзининь боьлмесинде,
кийимлери алтын — ока кыйылган.
- 15 Патшага оны туьрли туьсли кийимлер кийдирип
аькелееклер,
эм оны ман бирге кызлар, онынъ кыймаслары да сага
аькелинееклер.
- 16 Оларды патша сарайына
суьйиниш эм шатлык пан аькелип киргистееклер.
- 17 Эй патша, сенинь улларынъ боляк патшалар,
сенинь ата-бабаларынънынь орынларын алаяклар,
оларды савлай ер юзинде басшылар этип салаяксынъ.
- 18 Атынъды несиллер бойынша белгили этеекпен,
халклар сени озьмирлер бойы данъкляяклар.

45 ¹ *Йырышы куббининъ басшысына: Корахтынъ тувдыкларынынъ йыры «Аламот» куйине**.

² Алла – бизим каламыз эм куш-куьдиретимиз,
заманы ман еткен ярдамы ман етискен.

³ Сол себептен эш коркпаймыз –
ер юзи асты-уьстине актарылса да,
тавлар денъиз опкынларга опыраса да.

⁴ Денъизде толкынлар оккирсинлер эм коьпирсинлер,
денъиздинъ оккиригиннен тавлар титресинлер.

Села

⁵ Алладынъ шахарына йылгадынъ сувы суьйиниш алып
барады,

Алла-Тааладынъ кие меканына.

⁶ Онда Алла: бу – эш енъилмес сахар;
танъ атканда, Алла ога ярдамга келер.

⁷ Миллетлер адасып-сасып калады, патшалыклар
тентирейдилер;

Алла коьклерди гуьрилдеткенинде ер юзи калтырайды.

⁸ Аьлемлер Раббийи – бизим ягымыз;
бизим сыйынаяк орнымыз – Якып табынган Алла.

Села

⁹ Келинъиз, коьринъиз Раббийдинъ эткенлерин:
ер юзинде эткен ислери аьжейип.

¹⁰ Дуниядынъ доьрт кыйырында Ол кавгаларды
токтатады:

яйларды кырады, суьнъгилерди сындырады,
согыс арбаларды отта ягады.

¹¹ «Токтанъыз эм анъланъыз: Мен – Алла,
Мен миллетлер арасында коьтерилеекпен,
буьтин ер-юзинде атым айтылаяк», – дейди.

¹² Аьлемлер Раббийи – бизим ягымыз;
бизим сыйынаяк орнымыз – Якып табынган Алла.

Села

* 45:1 «Аламот» куйине: яде «йинъишке давыслар ман».

46 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Корахтынъ тувдыкларынынъ зикири.*

² Эй халклар, кол согынъыз!
Шатлык авазлар ман Аллады данъкланъыз!
³ Раббий, Алла-Таала калай коркынышлы!
Ол буьтин ер юзининъ уллы Патшасы!
⁴ Ол бизге халкларды бойсындырады,
Онынъ ызыны ман миллетлерге басшылык этемиз.
⁵ Ол Оьзи бизге мырас сайлады,
бу зат Онынъ суьйикли Якыптынъ мактанышы.

Села

⁶ Раббий Алла
шатлыклы авазлар ман, карнай давысы ман
Оьзининъ тагына коьтерилди.
⁷ Йырланъыз, бизим Аллага мактав зикирлерди
йырланъыз!
Йырланъыз бизим Патшага, йырланъыз!
⁸ Неге десе Алла – буьтин ер юзине Патша,
йырланъыз Ога мактав зикирин!
⁹ Алла миллетлерге патшалык суьреди,
Оьзининъ тагында Алла олтырады.
¹⁰ Буьтин халклардынъ басшылары йыйылып,
Ибрагим табынган Алладынъ халкына косыладылар;
неге десе дуньядынъ патшалары – Аллага байыр.
Ол – баьрисиннен де уллы.

47 ¹ *Йыр, Корахтынъ тувдыкларынынъ зикири.*

² Раббий уллы, Ога коьп мактав тийисли;
Алламыздынъ шахарында, кие тавында!
³ Сийон тавы – бийик эм ярасыклы;
Ол буьтин ер юзининъ суьйиниши.
Ол – Сапон* тавыннан да уллы.
Сийон тавында уллы Патшадынъ шахары.
⁴ Шахардынъ сарайларында
Аллады саклавышы, яклавышы деп, таныйдылар.

* 47:3 Сапон тавы: бутка табынувышы кенаншылардынъ энъ кие тавы

- 5 Душпан патшалар куышлерин бирге йыйып,
Сийонга карап йобнедилер,
6 ама шахарга ювыклап, оны коьргенде,
саьспеклеп-сасып, аяклары ер баспай, артларына
каштылар.
7 Сонда олар коркканнан,
бала табаяк хатын толгагандай болып,
титренълеп калдылар.
8 Куьнтувар ели мен шашылган саьвдегер кемелериндей
этип,
йок эттинъ оларды.
- 9 Эситкенлеримизди Аьлемлер Раббийининъ
шахарында,
Алламыздынъ шахарында коьзимиз бен коьрдик.
Алла сол шахарды оьмирликке бегимли этип сакляяк. *Села*
- 10 Я Алла, кие уьйинъде Сенинъ шапагатынъ акында
терен ойларга коьмилемиз.
11 Атынъ Сенинъ, я Алла,
дуныядынъ доьрт ягында макталады.
Сен токтамай онъ колынъ ман енъуьвлер аласынъ!
12 Сенинъ оьким токтасларынъга Сийон тавы суьйинсин,
Юдадынъ шахарлары шатлансын!
- 13 Сийон тавынынъ тоьгерегиннен айланынъыз,
онынъ минараларын сананъыз.
14 Онынъ беркитпелерин тешкеруьвли каранъыз,
сарайларынынъ ишин карап шыгынъыз,
келеек несиллерге айтпага соьзинъыз болар.
15 Бу Алла дайым да бизим Алла,
Оьмир оьмирине Ол бизим етекшимиз боляк.

48 ¹ *Йыршы куьбининъ басшысына: Корактынъ тувдыкларынынъ зикири.*

- 2 Баьри халклар, тынъланъыз!
Баьри ер юзининъ яшавшылары, кулак салынъыз,

ЗАБУР 48

- 3 кара халктан болсын, аксуьеклерден болсын,
байлар да, ярлылар да!
- 4 Меним айтаяк соьзлерим – даналык соьзлер,
меним ойларым йогары билимге аькетеди.
- 5 Кулагымды увазларга бураякпан,
лирады шалып, юмакларымды ашаякпан.
- 6 Не уьшин кыйынлык куьнлерде коркпага керекпен,
кара ниетли душпанларым курсап алсалар?
- 7 Байлыкларына сенедилер,
малларынынъ коьплиги мен мактанадылар.
- 8 Оькинишке, оьлимнинъ есирлигиннен эш бирев де
басын алалмайды,
Аллага яшавы уьшин тоьлев бералмайды.
- 9 Неге десе яшавдынъ баасы бек уйкен,
эш бирев де оны тоьлеп болмаяк.
- 10 Соьйтип болмаса,
инсаннынъ яшавынынъ сонъы болмаяк,
мезардынъ юзин коьрмеек.
- 11 Элбетте, аьр ким коьреди – дана да оьледи;
акмак та, акылсыз да,
байлыкларын баскаларга калдырып, оьледи.
- 12 Оьзлерининъ байыр атларын да ерлерине атасалар да,
мезарлары – оьмирликке уйлери,
несилден несилге меканлары болаяк.
- 13 Аьдем кайдай уллы болса да,
оьмири сонъысыз тувыл, яшавы кыска,
айванлардай ол да оьлип кетеди.
- 14 Оьзине сенгенлердинъ бактылары сосындай,
тап сонадай олардынъ соьзин йоьплегенлердинъ де
бактылары.
- 15 Олар, оьлим дуниясына аьзирленген койлардай
болып,
оьлим аьлемине багысланганлар.

Села

Танъ атканда туврашылар оларга ие болаяклар.
Сондайлардынъ илеслери олардынъ меканларында,
кабырда, ширип, топырак болаяк.

16 Ама меним яшавымды Алла кабыр есирлигиннен
куткараяк.

Ол мени Оьзине алаяк.

Села

17 Ким болса да бирев, коьп мал йыйганман деп
мактанганда,

ол бай болган деп, оьзеленме.

18 Оьле турып, ол эш бир затын да оьзи мен алмаяк,
онынъ артыннан байлыгы бармаяк.

19 Оьзин яшавда наьсипли деп санаса да,
етимисли болганы уьшин макталса да,

20 ол да ата-бабаларына,
энди бир заманда да куьн ярыгын коьрмееклерге,
косылаяк.

21 Аьдем кайдай уллы болса да,
оьмири сонъысыз тувыл, яшавы кыска,
айванлардай ол да оьлип кетеди.

49

¹ *Асаптынъ зикири.*

Уллы Алла, Раббий, айтады;

буьтин дуньяды куьн тувганнан куьн батканга дейим
Оьзининъ оькимине яваплы болмага шақырады.

2 Минсиз ярасыклы Сийон тавыннан
Алла нурын себеди.

3 Алламыз келеди, сессиз келмейди,
алдында баьри затты ялап алган от янады,
тоьгерегинде куьшли давыл эседи.

4 Халкына оьким шыгарар уьшин
коьклерди эм ер юзин Ол шаатлыкка шақырады:

5 «Меним алал кулларымды,
курман шалып, Мени мен бирге антласувды
беркиткенлерди

йыйып аькелинъиз», — дейди.

6 Коьклер Онынъ туврашыл болганын билдиредилер,

неге десе оьким шыгаратаган Оькимши — Алла Оьзи!

Села

- 7 Алла: «Тынъла, халкым, Мен соьз айтаман;
Исраил уллары, сизге карсы шаатлык этемен.
Мен — Алла, сизинъ Алланъыз.
- 8 Сизге курманлыкларынъыз ушин урыспайман;
тутасяндырув курманларынъыз дайым да Меним коьз
алдымда.
- 9 Уьйинъизден бузав,
яде авланъыздан теке алмага керекпейди,
10 неге десе ормандагы айванлардынъ баьриси де —
Меники,
соьйтип те мынълаган тавдагы мал да — Меники.
- 11 Мен тавлардагы баьри кусларды билемен,
кырларда яшаган баьри айванлар да Мага белгили.
- 12 Аш болсам, Мен аш болганымды сага айтпас эдим,
неге десе буьтин дунья эм оны толтырган баьри зат —
Меники.
- 13 Мен буга этин ашарманма,
яде теке канын ишерменме?
- 14 Сен Аллага курманлык деп шуькирлеринъди аькел,
Алла-Таалага берген ваьделеринъди толтыр.
- 15 Кыйналган куьнинъде Мени шаькырсанъ,
Мен сени куткарарман, эм сен Мени
данъкларсынъ», — дейди.
- 16 Ама огырсызга Алла булай айтады:
«Меним йорыкларымды айтып юрге
эм Меним антласувымды авызынъа алмага
не хакынъ бар?
- 17 Неге десе сен Меним насихатларымды коьрип
болмайсынъ,
Меним соьзлеримди керексиз тасламкыдай этип
эрекке таслайсынъ.
- 18 Кырсызды коьрип, сол сабат сен оны ман бир
боласынъ,

- 19 зийна этувшилер мен досласасынъ.
Авызынънан токтамаганлай яманлык шыгады,
тилинъ алдавды оьреди.
- 20 Аьр заман кардашынъа карсы шыкпага аьзирсинъ,
ананънынъ улына яладан-яга ягасынъ.
- 21 Баъри бу затларды эттинъ, а Мен ундемей турдым.
Сен ойладынъ, Мен де тап сендеймен деп.
Ама Мен сенинъ яманлыгынъды ашаякпан
эм коьзинъе карап айыпларынъды айтаякпан.
- 22 Сол зат акында, Аллады мутканлар, аьрув этип
ойланынъыз,
ол болмаса Мен сизди йок этпеге керек болаякпан.
Сол заманда сизди эш бирев де куткармаяк.
- 23 Курманга шувкирлер аькелетаган, Мени данъклайды
ким тувра йолдан барса,
Мен онынъ Куткарувшысы болаякпан».

50 ¹⁻² *Йыршы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири. Даут Батшева ман болганнан сонъ, онынъ янына Натан пайхамбар келгенде, Даут бу дувады окыйды.*

- 3 Я Аллам, мени ая, Оьзинънинъ шапагатынъ ман,
уллы рагимлигинъ мен меним кыянат ислеримди кешир.
- 4 Мени шувшимнен юв,
куьналарымнан тазала мени.
- 5 Эткен кыянатларымды билемен,
куьнамды да эсте дайым тургыстаман.
- 6 Тек Сага карсы куьналы болдым,
Сенинъ арам дегенинъди эттим.
Сенинъ айыплав созлеринъ хак,
оькиминъ аьдил.
- 7 Мен тувганнан бери айыплыман,
аьле анамнынъ карнында куьналы болганман.
- 8 Сен коьнъилимининъ туббиннен келген алалыкты
излейсинъ.

- Сол себепли Оьзинънинъ даналыгынъ ман
 юрек туьбимде болган асыл ойларымды ярыкландыр.
 9 Мени майоран ман куьналарымнан юв, тазаланайым.
 Ювындыр мени, кардан ак болайым.
 10 Мага суьйиниш эм шатлыктынъ сеслерин эситтир;
 Сен сындырган суьеклерим рахатлансын.
 11 Меним куьналарыма карама,
 баъри шуьшлеримди йок эт.
- 12 Аллам, мага бир таза юрек ярат,
 рухымды янъырт, тувра йолдан барайым.
 13 Оьзинънен мени кувма,
 Кие Рухынъды меннен айырма.
 14 Сен мени куткарган замандагы шатлыгымды кайтар
 Сага бойсынмага аьзирлигимди беркит.
 15 Адасканларга Сенинъ йорыкларынъды билдирейим,
 куьналылар Сага кайтсынлар.
- 16 Аллам меним, Куткарувшым,
 тоьгилген кан уьшин шуьшимнен мени куткар,
 мага, сол Сен савгалаган куткарылуьвга суьйинип
 йырламага амал бер.
 17 Я Раббий, аш авызымды,
 Сени данъклайым.
 18 Сен меннен курманлык излемейсинъ,
 тутасяндырув курманлыкты да унамайсынъ.
 19 Алла кабыл эткен курман – тоьмен коьнъилли рух;
 ювас эм кайгылы бир юректи Сен шет какпассынъ, я
 Алла!
- 20 Рагимлигинъ мен Сийонга ийгилик эт;
 Ерусалимнинъ беркитпе иргелерин янъыдан коьтер.
 21 Сол заманда Сен тийисли курманларга
 суьйинеексинъ,
 яндырылган, тутасяндырув курманлыкларга;
 Сен курман шалатаган орнынъа обгизлерди абкелееклер.

51 ¹ *Йыршы куьбининъ басшысына: Дауттынъ акыл берувши зикири.* ² *Эдомшы Доег келип, «Даут Ахимелектинъ уьйинде!» — деп, Шаулга хабар бергеннен сонъ, Даут айткан зикир.*

³ Не ушин Алладынь алал кулларына эткен
яманлыгынъ ман мактанасынъ,
эй, зорлыкты суьйген?
⁴ Аьдемлерди йок этер ушин куьн бойынша яман
ойлар туьсинесинъ.
Тилинъ сенинъ пышактан да оьткир, айлекер ян!
⁵ Ийгиликтен эсе яманлыкты,
тувра соьзден эсе алдавды суьесинъ.

Села

⁶ Сенинъ айлекер тилинъе
баьле аькелетаган соьзлер ярайды.
⁷ Сонынъ ушин Алла сени оьмирликке йок этеек,
шатырынънан алып былактыраяк,
тамырынъ ман тирилердинъ дуныясыннан уьзеек.

Села

⁸ Туврашыллар оны коьрип, коркаяклар,
сонъ ога селеке этип:
⁹ «Мине Аллага сыйынмага унамаган киси,
оьзининъ коьп байлыгына сенди
эм залымлыкка таянды», — деп айтаяклар.

¹⁰ А мен, Алла уьйинде ясылланып турган зейтун
терегиндеймен,
Алладынь шапагатына оьмирликке сыйынаман.
¹¹ Алла, мага эткен ийгиликлеринъ ушин
Сага оьмирге шуькирлер айтаякпан,
Сенинъ ийги болганынъды,
Сага алал болганлардынъ ишинде билдиреекпен.

52 ¹ *Йыршы куьбининъ басшысына: «Махалат» куьйине.* *Дауттынъ акыл берувши зикири.*

² Акылсызлар ишиннен, «Алла йок», — деп айтадылар.
Олар бузылганлар, шийкендирген ислер этедилер;
ийгилик эткен эш бирев де йок.

- 3 Аьдем улларынынъ арасында акыллы,
Аллады излеген бирев бар ма экен деп,
Алла коьклерден ерге коьз салады.
- 4 Баьри де йолдан адастылар,
эш бирев де калмай бузылганлар,
ийгилик эткен эш бирев йок.
- 5 Алла сорайды: «Не зат этетаганларын
залымлар калай аныламайдылар?
Халкымды, оьтпек егендей этип, ашайдылар,
Мага дува этпейдилер».
- 6 Ама оларга уйкен коркыныш келеек,
оьмири олар сондай коркув билмегенлер,
неге десе Алла душпанларынынъ субъеклерин де
шашып былактыраяк.
Алла оларды уятлыкка калдыраяк,
неге десе оларды шет какты.
- 7 Алла Сийон тавындагы уйиннен келип,
Исраил улларын куткарса эди!
Алла Оьз халкына тынышлык-эсенлик кайтарганда,
Якып тукумы куванаяк,
Исраил халкы шатланаяк.

53 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Кыллы саз алатлары ман. Дауттынъ акыл берувши зикири.* ² *Зиплилер келип, Шаулга: «Даут бизде ясырынганын сен билмейсинъме?» — деген заманда Даут айткан зикир.*

- 3 Я Алла, атыннынъ куьши мен мени куткар,
куьдиретинъ мен туврашыллыгымды акла!
- 4 Я Алла, эсит меним дувамды,
авызымнан шыккан соьзлерге кулак сал!
- 5 Неге десе ят аьдемлер мага карсы шыгадылар,
Аллады билмегенлер, залымлар
янымды алаяк боладылар.

Села

6 Ама Алла мага ярдамга келеди.
Ием — меним таянышым.
7 Явларымнынъ яманлыклары озлеринынъ басларына
туьссин,
Аллам, алаллыгынъды коьрсет мага, йок эт оларды!

8 Я Раббий, мен курманлык Сага суййип аькелермен;
Сенинъ атынъды данъкларман,
неге десе солай этуьв ийги.
9 Сен мени баьри баьлелерден куткардынъ,
душпанларымды енъдим, оларга мактанып карадым.

54 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Кылы саз алатлары ман.
Дауттынъ акыл беруьвши зикири.*

2 Я Алла, эсит меним дувамды,
ялбарып тилеймен, ясырынма!
3 Эс берип тынъла эм явап бер мага,
ойларым тынышлык бермейдилер.
Оьзеленемен, саьспеклеймен
4 душпаннынъ бакырганыннан, залымнынъ
яманлыгыннан;
мага баьле шақырадылар эм ашувларында
азарлайдылар.

5 Юрегим коькирегимде талпынады,
оьлим коркувы мени бийлейди.
6 Коркув эм калтырав меним ишимде,
дуьмле бойым калтырайды.
7 Айттым мен сол заманда:
«Коьгершиннинъ канатлары менде болса,
ушар эдим, тынышлык табар эдим.
8 Узакларга кетер эдим,
шоьлде конар эдим.

9 Куьшли еллерден, давыллардан эректе,
асыгып, озиме бир авлак ер табар эдим».

Села

ЗАБУР 54

10 Ием Алла, йок эт явларымды,
тиллерин карыстыр!
11 Мен шахарда коьрген зорлыктан эм урсыстан бездим!
12 Кеше-куьндиз шахардынъ иргелеринде кезедилер,
шахар ишинде хаксызлык, кыянатшылык аьр ерде.
12 Онда кырылув, зорлык эм алдав майданларыннан
туьспейди.

13 Мени селекелеген душпаным тувыл – ога мен тоьзер
эдим,
корлайтаган – мени коьрип болмайтаган бирев болса,
оннан кашар эдим.

14 Ама сенсинъ – мендей бир аьдем,
меним досым, ювык йолдасым.
15 Сени мен айырылмай айкастык,
халк пан йыйылысып Алла уйине бардык.

16 Явларыма оьлим капилестен келсин,
тирилей коьрге кирсинлер,
неге десе олардынъ уйлеринде эм юреклеринде яманлыкка
толы.

17 А мен, Аллага ялбарарман,
Раббий мени куткараяк.
18 Аксамда, эртенъликте эм уйледе
мен ызаланып кышкыраман,
Ол да меним давысымды эсигетек.
19 Ол меним яшавымды кыйынлыктан саклаяк,
не кадер душпанларым коьп болса да,
олардынъ карсы куьреслериннен мени аман-эсен
шыгарааяк.

20 Оьмирден де тагында олтырган Алла
мени эсигетек эм оларды бойсындырааяк.

Села

Неге десе яман акылларын тасламайдылар,
Аллады сыйламайдылар.

- 21 Йолдасым досларына колын кобтерди,
эткен антын бузды.
- 22 Соьйлеви май болып агады,
ама юрегинде кавга бар;
соьзлери балдай таьтли,
ама олар – оьткир кылыш.
- 23 Раббийге бактынъды тапшыр;
Ол сага таяныш болар.
Бир заманда да туврашылларды оьзелендирмес.
- 24 Алла, сыйсызларды оьлим шонъкырына тасларсынъ,
канишкишлер эм алсувдырлар куьнлерининъ яртысын
да яшамаяклар;
ама мен Сага сыйынаман.

55 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: «Сессиз коьгершин эректе»
куьйине. Дауттынъ насихат берген йыры. Оны Гат
шахарында пилистшилер есирге алганда айтылган йыр.*

- 2 Ая мени, я Алла!
Артымнан калмайтаган баскыншылар
аьр куьн бойы мени кувалайдылар.
- 3 Куьн бойы душпанларым мени ыслаяк боладылар,
коьбиси, коькирексип мага карсы коьтериледи.
Уллы Алла,
- 4 коркканымда, Сага сыйынаман.
- 5 Аллага, мен Онынъ ваьделерин данъклайтаган Аллага,
уьмитимди байлайман эм бир заттан да коркпайман.
Инсан мага не этеек?
- 6 Дайым да меним соьзимди териске айландырадылар,
мага яманлык этуьв – олардынъ баьри ойлары.
- 7 Мага карсы кара ислер ойлайдылар;
ясырынып, меним аьр бир адымымды анъылыдылар,
янымды алаяк боладылар.
- 8 Кыянат ислерининъ язасыннан кутылаякларма?
Аллам, Оьзинънинъ ашувынъ ман бу залымларды йок эт!

9 Меним коьрген азапларымнынъ баьрисин де аьруьв
билесинъ,
соьйткенде, меним коьзясларымды да
Оьзинънинъ торсыгында сакла!
Сенинъ тептеринъде коьзясларымнынъ аьр бир
тамшысы язылмаганма?

10 Аллага ялбарганлай,
душпанларым меннен эрек таярлар.
Билемен, Алла меним ягым!
11 Аллага, Онынъ соьзин данъклайман,
Раббийдинъ соьзин данъклайман,
12 Аллага уьмитленемен эм бир заттан да коркпайман.
Не зат этпеге болар мага инсан?

13 Я Алла, Сага берген ваьделеримди толтырарман
эм шуькир курманлыкларымды аькелермен.

14 Неге десе Сен мени оьлимнен,
аякларымды оратылуьвдан куткардынъ.
Энди мен Алладынъ алдында,
яшав беретаган нурында юреекпен.

56 ¹ *Йыршылыр куьбининъ басшысына: «Оьлтirme» деген
йьрдынъ куьйине. Дауттынъ насихат берген йьры. Шаулдан
дорбында ясырырган заманда эткен дувасы.*

2 Алла, мага рагимли бол, ярлыка!
Сага сыйынаман.
Баьле-казалар кеткенге дейим,
сенинъ канатларынъ астында ясырынарман.

3 Алла-Таалага ялбараман,
Меним уьшин баьри затты эткен Аллага.

4 Ол коьктен ярдам йиберер, мени куткараар.
Мени йок этпеге суйгенлерди уятлык аьлде калдыраяк.

Села

Ол мага шапагатын эм алаллыгын коьрсетеек.

- 5 Мени кесек-кесек этип йыртпага ымтылган арсланлар
тоьгерегимде.
Тислери – суьньги эм октай,
тиллери – оьткир кылыштай.
- 6 Алла, коьклердинь уьстинде уллылыгынъды коьрсет,
буьтин дунья данъклыгынъды коьрсин!
- 7 Йолыма олар ав салдылар;
рухым тоьмен болды.
Алдымда шонъкыр каздылар,
ама оьзлери сонда туьстилер.
- 8 Юрегим аьзир, Алла, юрегим аьзир.
Зикирлер йырлаякпан, йырлар Сага багыслаякпан.
- 9 Яным, коьтерил! Арфа эм лира, уянынъыз!
Мен танъды уянтайым!
- 10 Раббий, Сени халклар арасында данъкляякпан,
миллетлер арасында йырлар ман мактаякпан.
- 11 Неге десе Сенинъ шапагатынъ коьклерден бийик,
алаллыгынъ аспанга етеди.
- 12 Алла, коьклердинь уьстинде уллылыгынъды коьрсет,
буьтин дунья данъклыгынъды коьрсин!

57

- ¹ *Йыршы куьбининъ басшысына: «Оьлтirme» деген йырдынъ куьйине. Дауттынъ насихат берген йыры.*
- 2 Бу дуньядынъ иелери, сиз тувралык уьшин
куьресесизбе?
Аьдемлерге аьдил оьким шыгарасызба?
- 3 Йок! Юреклеринъизде яманлык саклайсыз,
а колларынынъ бан ер уьстинде зорлык йолларын
саласыз.
- 4 Яманлар, аналарынынъ карныннан туьскенлей,
йолдан адасадылар,
туьвганнан баслап алдавлыкта, оьз дегенликте яшайдылар.

- 5 Олардынъ соьзлери увдай — йыланнынъ увиндай,
олар — кулагын япкан санъырав кара йыландай.
- 6 Сыхыршыдынъ дувалары бек уста болса да,
ол эситпеген бир кара йылан.
- 7 Алла, тислерин авызларында кыр!
Раббий, арсланнынъ азув тислерин юлкып ал!
- 8 Олар, курыган сувдай болып, йок болсынлар!
Ййларын тартканда, окларынынъ ушлары кырылсын!
- 9 Сыйсызлар, йылысып барган ылувдынъ ызындай, йок
болсынлар,
тувмай туьскен баладай куьн коьрмесинлер.
- 10 Янган коьгем теректинъ кызувы казанга еткенге
дейим,
тирилей, давыл алып кеткендей, йок болсынлар.
- 11 Туврашыл обш алынганын коьрип, суьйинер.
Ол яманлардынъ канларында аякларын ювар.
- 12 Сол заманда аьдемлер айтарлар:
«Соьзсиз де, туврашылга савга бар,
соьзсиз де, ер юзинде оьким этетаган Алла бар!»

58 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: «Оьлтирме» деген йырдынъ кубийине. Дауттынъ насихат берген йыры. Шаул оьзининъ аьдемлерин, Даутты каравыллап оьлтирмеге деп, йиберген заман акында Даут айткан йыр.*

- 2 Аллам меним, душпанларымнан мени сакла,
мага шапкынлык этетаганлардан куткар.
- 3 Яманлардан эркин эт,
канишкишлерден коршала.
- 4 Мине олар мени оьлтирмеге каравыллап турадылар,
канзепир душпанлар мага шаппага аьзирлер,
кыянатым уьшин тувыл, куьнам уьшин тувыл, Раббий.
- 5 Олар шуьшсизлерге шапкынлык этпеге асыгадылар.
Уян, кара меним баьлеме эм ярдамга кел!
- 6 Алла, Сен аьлемлер Раббийи,

Исраил улларын коршалаган Алла,
турып, душпан халклардынъ баърисине язасын бер,
шуъшлилердинъ эш биревин де аяма!

Села

- 7 Аър аксам олар янъыдан кайтып келедилер,
улуйдылар, ийтлердей болып, шахар тоъгерегинде
айланадылар.
- 8 Авызларыннан азар шыгады,
авызларында кылыш бардай, яралайтаган соъзлер.
«Ким эситер?» – деп ойланадылар.
- 9 Ама Сен, я Раббий, куълерсинъ оларга,
баъри душпан халкларды корларсынъ.
- 10 Меним куъшим – Сенсинъ, мен Сага карайман;
Сен, Алла – Меним беркитпем.
- 11 Меним Аллам Оъзининъ шапагаты ман алдымда
бараяк.
Мага душпанларымнынъ енъилуъвин Оъзи коърсетеек.
- 12 Алла, Иемиз, коршалавшымыз,
баърин де бирден йок этпе,
не ушин десенъ, халкыма дерис болсын; мутпасын.
Куъдиретинъ мен куъшлерин шаш,
оъзлерин ер мен бир эт!
- 13 Айткан соъзлери – авызларынынъ куънасы,
оъктемликлерининъ тузагына туъссинлер.
Авызларыннан шыккан каргыслары эм
алдавлары ушин,
- 14 ашувынъ ман оларды йок эт,
дуныяда олардан бирев де калмасын.
Сол заманда буътин ер юзинде баъри де билер –
Алла Якыптынъ тувдыкларына иелик этеди.
- Села*
- 15 Аър аксам душпанларым янъыдан кайтып келедилер,
ийтлердей улыйдылар,
шахардынъ тоъгерегиннен айланадылар.

- 16 Емеге азык излейдилер,
аш болып калсалар улыйдылар.
- 17 А мен Сенинъ кувшинъди данъкляякпан,
танъ ман шатланып, Сенинъ шапагатынъды
мактаякпан,
неге десе Сен – меним беркитпем,
кыйынлы кувшимде сыйынув орным болдынъ.
- 18 Сен – меним кувшимнинъ булагы,
мактав Сага йырайман,
неге десе Сен, Алла – беркитпем меним,
Алла, мага дайым шапагатынъды коърсетесинъ.

59 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: «Антласув лаYLESИ» куйине.*
Дауттынъ насихат берген йыры.

² Даут, Месопотамиядан эм Совадан келген Арамшылар ман согысатаган заманда, Йоав кайтып, Туз обзенинде он эки мынъ Эдом аьскершисин кырганда айткан йыр.

- 3 Алла! Сен бизди шет кактынъ, кувдынъ,
бизге ашувландынъ, ама энди алдынъы алимизге
кайтар!
- 4 Ерди шайкадынъ, ер ярылды, ярыклар ашылды,
энди сол ярыкларды яп, неге десе ер шашылар.
- 5 Сен Обз халкынъа уйкен кыйынлыклар коърсеттинъ,
Сен бизге шагыр иширткендей абындырдынъ.
- 6 Сеннен коркканларга Сен байрак коъртердинъ,
онынъ тоьгерегинде йыйылмага,
оклардан ясырынмага боляяк деп.
- 7 Суьйикли халкынъ куткарылар ушин,
бизге Обзинънинъ кушли колынъ ман ярдам эт,
дуваларымызга явап бер.
- 8 Алла Обзининъ кие еринде айтты:
«Куванып Шекем шахарын боьлермен,
Суккот обзенин оьлшермен.

Села

ЗАБУР 60

9 Гилад – меники, Манаше де меники,
Эпрайым – басыма кийген тувылга,
Юда – меним аса таягым.
10 Моав – ювынатаган табагым,
Эдомга аяк кийимимди тасларман*,
Пилист ерин енъип шатлык пан кышкырарман».

11 Ким мени беркитилген шахарга аькетеек?
Ким мага Эдомга барар йолды коьрсетер?
12 Я Алла, Сен тувылсынъ ма?
Ама сен бизди шет каккансынъ,
бизим аьскерлер мен шыгудан басынъды алгансынъ.
13 Ярдам эт бизге душпанга карсы,
аьдемлирдинъ ярдамы бос.
14 Алла ман уллы ислер этермиз,
душпанларымызды Ол енъер.

60 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Кыллы саз алатлары ман.
Дауттынъ зикири.*

2 Я Алла, ялбарувымды эсит!
Дуваларыма кулагынъа сал!
3 Сага ер юзининъ шетиннен
кайгылы юрегим мен ялбараман.

Оьзим минип болмаяк бийик каяга шыгар мени!
4 Сен дайым да меним коршаланув еримсинъ,
душпанларга карсы таяныш каламсынъ.

5 Шатырынъда Сенинъ оьмири яшамага суйемен,
Сенинъ канатларынънынъ астында сыйынув таппага
тилеймен.

Села

6 Неге десе, я Алла, ваьделеримди эситтинъ
эм мага, Сени сыйлайтаганларга беретанган
мырасынъды бердинъ.

* 59-10 «Аяк кийимин таслав» – сол ерге ие болганын коьрсетуьв маьнеде кулланады.

- 7 Патшадынъ яшав куьнлерине тагы да янъы куьнлер кос,
оьмир йылларын коьплеген несиллерге узат!
- 8 Оьмирлерге тагында олтырып, Алладынъ алдында
болсын,
Оьзинънинъ шапагатынъ эм алаллыгынъ ман сакла
оны.
- 9 Сол заман мен аьр куьн ваьделеримди толтырып,
Сенинъ атынъды, зикирлер шалып, данъкляакпан.

61

*¹ Йыршы куббининъ басшысына: Едутун кубийине. Дауттынъ
зикири.*

- 2 Яным тек Аллада тынышлык табады:
тек бир Оннан меним куткарылувым келер.
- 3 Тек Ол – меним каям эм меним куткарылувым,
Ол – калам меним; мен эш шайкалмаспан.
- 4 Шуьшсиз аьдемди эзиегенинъизди кашан кояаксыз?
Аьр биринъиз оны, бир йыгылмага караган иргедей,
яде авмага караган корадай этип, йыкпага куьресесиз.
- 5 Тек бир заттынъ акында,
сол сыйлы орыннан оны калай алып былактыраяк
деп, ойланадылар.
Алдавдан завк аладылар.
Авызлары алгыслар айтадылар,
ама юреклери наьлетлейдилер.
- Села*
- 6 Яным тек Аллада тынышлык табады,
уьмитим тек Аллада.
- 7 Тек Ол – меним каям эм куткарылувым,
беркитпем; мен эш шайкалмам.
- 8 Аллада меним куткарылувым,
намысым-оьрметим – Алла;
Ол – берк каям, меним сыйынув орным.
- 9 Халкым, Аллага аьр заман уьмитлен,
Онынъ алдында юрегинъди аш;

Алла – бизим сыйынув орнымыз.

Села

- 10 Аьдем баласы – елдинь бир тынысындай,
аксуьек инсанлар – бир оьтирик.
Баьрисин де бирге шегип караганда,
елдинь бир тынысыннан да енъил боладылар.
- 11 Зорлыкка уьмитленменъиз, урлав ман мактанманъыз,
байлыгынъыз оьссе, ога юрегинъыз бен байланманъыз.
- 12 Алла бир кере айтты,
эки кере мен эситтим:
Куьш тек Аллада.
- 13 Ием, шапагатынъ да дайымлы.
Сен аьр бир аьдемге эткенине коьре тийислисин
бересинъ.

62 ¹ *Йыршы куьбининъ басшысына: Дауттынъ Юда шоьлинде болган вакытта айткан зикири.*

- 2 Алла, Сен – меним Аллам,
Танъ атканнан бери Сени излеймен.
Сени яным излейди,
кургак ер сувсыз калса, калай сув излейди,
соьйтип те меним деним Сага заьр болады.
- 3 Кие меканынъда Мен Сага карадым.
Сенинъ куьдиретинъди эм Сенинъ данъкынъды
коьрдим.
- 4 Сенинъ шапагатынъ яшавдан ийги;
сонынъ уьшин авызым Сени данъкляяк.
- 5 Оьмир бойы Сени мактаякпан;
колымды яйып, Сенинъ атынъ ман дува этеекпен.
- 6 Яным меним, Сени мен,
тойдагы энъ аьлемет аслардан тойгандай болып,
тояды!
Авызым Сени куваныш пан мактайды.
- 7 Сени ятагымда эске аламан,
туьн бойы Сенинъ акынъда ойланаман.

8 Неге десе Сен дайым да мага ярдам этип турдынъ,
Сенинъ канатларыньнынъ астында мен суьйинип
йырайман.

9 Сага яным ман байланганман,
Сенинъ куьшли колынъ мени тутады.

10 Меним янымды алмага излегенлер,
ер астына туьссинлер.

11 Обткир кылыштан кырылсынлар,
суйкынга ас болсынлар.

12 Патша Аллада суьйиниш табаяк.
Алла аты ман ваьде бергенлер Оны мактаяклар,
а яланшылардынъ авызлары капалаак.

63

¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири.*

² Я Алла, эсит мени,
кара кайгыдан ялбарып сага дува этемен.

Сакла мени коркынышлы душпаннан!

3 Ясыр мени яманлардынъ кара ниетлериннен,
залымлардынъ кыянатларыннан.

4 Тиллерин кылышты кайрагандай этип кайрайдылар,
соьзлери увлы октай ушадылар,

5 шуьшсизге тузак курып,
анъсыздан атадылар, эш бир заттан коркпайдылар.

6 Кара ниетлеринде уьмитленип, сырласадылар,
соьйлеседилер, тузакларын калай салаакларын
туьсинедилер.

«Бизди ким коьреек?

7 Мине баьри зат аьзир,
кара исимизди аьруьв ойланганмыз» — деп
туьсинедилер.

Аьдемнинъ юрек эм акыл сырлары терен, эш
билинмес.

8 Ама Алла оларга ок йиберер;
анъсыздан яралы болаяклар.

9 Олар озлеринын тиллери мен алек болаяклар,
Оларга карайтаганлар селекелеп, басларын
шайкаяклар.

10 Аьдемлерди коркув бийлеек;
олар Алладынь эткенин билдирееклер
эм Онынь эткен иси акында туьсинееклер.

11 Туврашыллар Раббийде суьйиниш тапсынлар,
Ога сыйынсынлар;
таза юреклилер Оны мактасынлар.

64 ¹ *Йыршы куьбининь басшысына: Дауттынь зикири. Йыр.*

² Я Алла, Сени Сийон тавында мактав саклайды;
эм Сага аталган ваьделер толтырылаяк.
3 Сен – дуваларды эситетаган,
Сага келеек бабри аьдемлер де.
4 Куьналы ислер бизди енъселер де,
Сен бизим куналарымызды ярлыкасын.
5 Сен Озынь айырып, юртынъда яшамага
шакырылган – наьсипли!
Уьйинънинь, кие меканынънынь ийгиликлери мен
тоякпыз.

6 Алла, Куткарувшымыз,
коркынышлы ислер этип,
Сен дуваларымызга явап бересинь,
бизге еньюьв казанасынь.
Ер юзининь доьрт шетинде
эм денъизлердинь аргы ягында болганлардынь
уьмити – Сенсинь.

7 Озынънинь куьшинъди-куьдиретинъди алып,
Сен тавларды орынларына салгансынь.

8 Сен денъизлердинь гуьрилдевин,
толкынларынынь шалпылдавын,
халклардынь коьтерилисин ятыстырасынь.

9 Дуныядынь шетлеринде яшаганлар
Сенинь аьжейип нышанларыньды коьрип коркадылар.

Куьнтувардан куьнбатарга дейим Сени суьйинишли
йырлар ман мактаяклар.

- 10 Алла, Сен ердинь каьрин шегесинь,
сугга толган йылгаларынь ман
ерди сувгарып, онынь берекетин арттырасынь.
Аьдемлерге азыкка оьстирген аслыкты бересинь
эм ерди сонынь ушин беслейсинь.
- 11 Сен ердинь баразналарын сол сув ман тойдырасынь,
баразналардынь сыртларын туьзетесинь,
ерди ямгырлар ман юмсайтасынь,
оьсимликлерге берекет бересинь.
- 12 Йылды Сен юмартлыгынь ман тамамлайсынь.
Кайда барсань да, йол ызларынь моллыкка толган.
- 13 Шоьлде отлаклар ясылланганлар,
тоьбелер суьйиниш кийгенлер.
- 14 Яйлаklar маллар ман ярасыкланган,
оьзенлер бийдайга капланган.
Баьриси де суьйиништен кышкырып йырлайды.

65 ¹ *Йыршы куббининь басшысына: йыр, зикир.*
Дуныяда баьри яшаганлар,

- Аллады кышкырып данькланьыз!
2 Онынь уллы атына зикирлер шалыньыз!
Ога мактав явдырыньыз!
- 3 Аллага айтыньыз: «Калай коркынышлы Сенин
ислеринь!
Куьдиретинь солай бек уллы –
душпанларынь коркынышта Сенин аягы-нъа
йыгыладылар.
- 4 Сага буьтин ер юзи табынады,
Сени мактайды,
Сенин атынъа даньклав йырын йырлайды».
- 5 Келинъиз, каранъиз Алладынь ислерине;
аьдем улларына Онынь эткен ислери коркынышлы!
- 6 Ол денъызди курыган ер этти,

Села

йылгады халк яявлап оьтти.

Онынъ сонда эткенине куванаяк!

7 Куьдирети мен Ол оьмирлерге иелик суьреди;
коьтерилислер козгап, Ога карсы шыкпасынлар деп,
миллетлерден коьзин алмайды.

Села

8 Халклар, данъкланъыз Алламызды!

Ога коьтеринки сес пен мактав соьзлер айтынъыз!

9 Ол яшавымызды саклады,
аякларымызды абындыртпады.

10 Алла, Сен бизди сынадынъ,
куьмисти тазалагандай, тазаладынъ.

11 Сен бизди авга туьсирдинъ,
аркамызга авыр юк салдынъ.

12 эм атлыларды басымызга миндирдинъ.
Биз отты, сувды оьттик,
ама сонъында Сен бизди моллылык ерге шыгардынъ.

13 Мен Сенинъ кие юртынъа
тутас яндырылаяк курманлыкларым ман келермен;
ваьделеримди толтырарман,

14 кыйынлыклар тоьзген заманымда,
авызым берген, тилим айткан ваьделер.

15 Мен Сага тутас яндырылаяк семиз маллар аькелермен
курман этилген кошкарлардан шыккан туьтин мен;
оьгизлер эм текелер аькелермен.

Села

16 Келинъиз, Алладан коркатаганлар, тынъланъыз!
Мен сизге Онынъ мага эткен ислери акында
хабарлайман.

17 Мен Ога авызым ман сеслендим,
тилимнен Ога мактав туьсирмедим.

18 Эгер мен юрегимде куьнага ер берсем,
Раббий мени тынъламас эди.

19 Ама Алла мени эситти
эм меним тилегиме кулагын салды.

20 Аллага мактав!
Ол дувамды кери кайтармаган,
Обзининъ шапагатыннан Мени айырмаган!

66 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Кыллы саз алатлары ман. Зикир, йыр.*

2 Я Алла, рагимли бол эм бизге разылык бер!
Юзинънинъ нуры ман бизди ярыкландыр!

Села

3 Дуния Сенинъ йолыннан бармага уйренсин,
баъри миллетлерге Сен куткарувшы болганынъ
белгили болсын.

4 Халклар Сени мактасын, Алла!
Баъри халклар Сени мактасын!

5 Ырувлар суьйинсинлер, суьйингеннен йырласынлар,
неге десе халкларга аьдиллик пен обким шыгарасынъ,
дуниядынъ миллетлерине йол коьрсетесинъ.

Села

6 Алла, Сени халклар мактасынлар,
буьтин халклар шуькир этсинлер!

7 Ер обзининъ емисин берди,
Алла, бизим Алламыз, бизди берекетли этти.

8 Алла бизди дайым да багысласын;
Дуниядынъ доьрт кыйырында яшаганлар
Ога обрмет берсинлер!

67 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири. Йыр.*

2 Алла коьтерилсин, душпанларын шашсын;
Оны коьрип болмайтаганлар Оннан кашсынлар!
3 Туьтин бувдакланып калай ян-якка шашыла болса,
солай оларды шаш!

Оттан кавыз калай ире болса,
солай яманлар Алладынъ алдында
янып-соьнсинлер, йок болсынлар!

4 Ама туврашыллар суьйинсинлер,

ЗАБУР 67

Алладынъ алдында шатлансынлар
эм куванып байрам этсинлер.

- 5 Аллады йырлар ман мактанъыз!
Онынъ атын зикирлерде данъкланъыз.
Булытлар устинде юргенди мактанъыз!
Онынъ аты – Яхве.
Суйинип сежде кыл Ога!
- 6 Оьзининъ кие меканында олтырган Алла –
оьксизлердинъ атасы эм тул хатынлардынъ
корувшысы.
Ол Оьзининъ кие меканында олтырады.
- 7 Алла ялгызларга уй береди,
тутнактардан ысланганларды шыгарады
эм оларга наьсип эм эркинлик береди.
Ама Оны шет какканлар кургак ерде яшап калаяктар.
- 8 Алла, Сен халкынънынъ алдыннан барып,
шоьлде йол коьрсеткенде,
- Села*
- 9 Синай тавында, Алла алдында,
Исраил улларын коршалайтаган Алла алдында
ер сенъкилдей эди,
коьклерден ямгыр сувлар тоьгилди.
- 10 Ерди куьшли ямгырдынъ сувы ман шылкыттынъ.
Кысыр калган ерди – Оьз мырасынъды –
Сен янландырдынъ, беслединъ.
- 11 Алла, халкынъ Сенинъ сол ерде орынласты,
мазлумларга Оьз яхшылыгынъ ман ярдам эттинъ.
- 12 Раббий буйырыгын берди;
коьплеген хатынлар ийги хабарды яйып:
- 13 «Кашадылар, душпан аьскерлери мен патшалары
кашадылар!» – дейдилер.
Уйде калган хатынлар олжады боьледилер.
- 14 Кора-коламтасын корыган хатынлар болса, олардынъ
алайк пайы –

канатлары куьмистен,
кушынлары таза алтыннан болган коьгершинге
усайды.

15 Салмон тавында куьдиретли Алла патшаларды
шашканда,
сонда кар басты.

16 Башан тавы – Алладынь тавы;
тавлардынъ бийиги – Башан тавы!

17 Бийик тавлар, неге куьнлеп карайсынъыз
Алла айырып, Оьзине юрт этип алган Сийон тавына?
Элбетте, Раббий онда оьмири яшаяк.

18 Алладынь согыс арбалары сансыз туьменлер,
Раббий Синай тавыннан Оьзининъ кие меканына
келди.

19 Сен бийикликке коьтерилдинъ,
есирлерди есирге алдынъ,
аьдемлерден, аьле Сага бойсынмаганлардан да,
савгаларды кабыл этгинъ,
сонда яшар уьшин, Раббий Алла.

20 Раббийге мактав!
Аьр куьн Алла бизим юклеримизди алып юреди.
Ол – Куткарувшымыз!

Села

21 Алла – бизге куткарувшы Алла;
Оьлимнен куткарув – Раббий Алладынь колында.

22 Алла Оьз душпанларынынъ басларын,
куьна ишинде яшаганлардынъ шашлы басларын
шашаяк.

23 Раббий айтты: «Мен оларды Башан тавыннан
кайтарайым,
денъиздинъ туьбиннен шыгарайым.

24 Сол заманда сен аякларынъды
душпанларынънынъ канында юваяксынъ,
ийтлеринъ душпан канын яляяклар».

ЗАБУР 67

- 25 Аллам, Патшам меним, Сенинъ коьркли юргенинъди,
эркли аяк басып кие меканына келувинъди коьрдик:
- 26 Алдыда – йырлайтаганлар, артта – саз алатларда
шалатаганлар,
ортада – давилбаз соккан яс кызлар.
- 27 Уллы ямагатта Аллады данъкланъыз;
Исраилдинъ тукумыннан болганлар,
Раббийге мактав беринъиз.
- 28 Онда Беняминнинъ кишкей ырувы оларды алып
барады,
олардан сонъ коьп санлы Юдадынъ басшылары,
солай ок Завулон эм Напталий басшылары.
- 29 Алла сага куьдиретли болмага деп буйырган.
Я Алла, бизге алдынгындай этип,
коьрсет Оьзинънинъ куьшинъди.
- 30 Ерусалимдеги кие юртынъды сыйлап,
Сага патшалар савгаларын аькелееклер.
- 31 [Мысыр] камыс ишинде ясырынган айвандай,
[оны ман косылган] халклар бугалар эм бузавлар
суьрувиндей.
Оларды язландыр.
Олар куьмиске коьнъил бередилер,
Кавгадан завк аладылар.
Оларды эз эм ян-якка шаш.
- 32 Мысырдан элшилер келееклер,
Куш халкы Аллага колларын узатаяк.
- 33 Дуния патшалыклары, Аллады йырлар ман
данъкланъыз!
Раббийди мактап йырланъыз!
- 34 Ол, коьклерде, бурынгы коьклерде кезеди;
Тынъланъыз, Ол сеси мен, куьшли сеси мен
коьклерди гуьрилдетеди.
- 35 Алладынъ куьшин танынъыз.
Исраил халкын Онынъ уллылыгы саклайды.

Села

36 Онынъ куьдирети — булытлардан бийик!
 Кие юртынъда Сен коркынышлысынъ, Алла,
 Исраил улларын коршалаган Алла.
 Халкынъа куьш эм куват беретaган
 Аллага шуькир!

68 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: «Лале шешекейлер» куйине.*
Дауттынъ зикири.

2 Я Алла, куткар мени!
 Сувлар мойныма дейим коьтерилдилер!

3 Мен терен сазга баттым,
 аяк баспага ер йок.
 Терен сувлардаман,
 агын мени алып кетеди.

4 Бакырыгымнан арыдым, тамагым кепкен.
 Алламды саклап, коьзлерим коьзьястан коьрмей калды.

5 Себепсиз мени коьрип болмайтаганлар
 шашымнан да коьп болдылар.
 Мени йок этпеге излеген явларым калай коьп!
 Тартып алмаганымды бермеге керекпен ме?

6 Алла, Сен меним акылсыз ислеримди билесинъ,
 куьналарым Сеннен ясыртын тувыл!

7 Иемиз, аьлемлер Раббийи,
 Сага уьмитленгенлер меним уьшин уялмасынлар;
 Исраил улларын коршалаган Алла,
 Сага сенгенлер меним уьшин маскара болмасынлар!

8 Неге десе Сенинъ уьшин мен корлавларга даянаман,
 уятлык меним бетимди каралаган.

9 Кардашларым ишинде танылмаган аьдем болдым,
 анамнынъ улларына ят киси болдым.

10 Сенинъ уьйинъе кайгы мени кыйнайды,
 Сени корлайтаганлардынъ яманлыгы меним юрегиме
 тиеди.

11 Йылап, ораза туттым,
 ама оны да айып деп санадылар.

12 Эрегожадан кийим кийсем,

- 13 селеке этип куылдилер,
Шахар капысында олтырганлар меним акымда
соyleйдилер,
эсириклер меним акымда йырлайдылар.
- 14 Ама меним дувам Сага, Раббий.
Сенинъ разылык вакытынъда,
Обзинънинъ уллы шапагатынъ ман мага явап бер,
Алла.
Алалыгынъды коьрсетип мени куткар!
- 15 Шыгар мени сазлыктан, батып калмайым!
Мени коьрип болмаганлардан эм терен сувлардан сакла!
- 16 Мени каты агынлар алып кетпесинлер,
теренлик мени ютпасын!
Облим шонъкырдынъ авызы уьстимнен ябылмасын!
- 17 Раббий, мага явап бер,
Сенинъ шапагатынъ шексиз,
уллы рагимлигинъ мен мага бурыл!
- 18 Обзинънинъ кулынънан юзинъди яппа,
неге десе мен кыйынлыктаман.
Асык, явап бер мага!
- 19 Мага ювыкла, куткар янымды!
Душпанларымнан мени сакла!
- 20 Мени калай корлаганларын,
бетимди ашканларын,
маскара эткенлерин аьруув билесинъ.
Явларымды Сен таныйсынъ.
- 21 Олардынъ маскаравлары юрегимди кыйнады,
мен мараз болдым.
Мага юреги авырган эш бирев де шыкпады,
тыншайтпага да бирев таппадым.
- 22 Аска мага ув бердилер;
суссаганда – сиркесув.
- 23 Олардынъ алдындагы сыпыра тузак болсын,
дослары уьшин де капкан болсын!

ЗАБУР 68

- 24 Кобзлери соьнсин, коьр болсынлар,
аркалары оьмири буюкир калсын!
- 25 Ашувуньды оларга карат,
Сенинь кайнаган шамланувунь оларга етсин!
- 26 Юртлары аьдемсиз калсын,
эш бирев де шатырларында яшамасын!
- 27 Неге десе олар Сеннен яза алганларды кувадылар
эм баьрисине Сен берген азаплар акында
хабарлайдылар.
- 28 Олардынъ кубналарына бу кубнады да кос,
оларды бир заманда да аклама!
- 29 Яшав тептериннен сызылсынлар олар,
туврашыллар ман бирге сонда язылмасынлар.
- 30 Мен эзилдим эм азап шегемен.
Алла, мени куткар эм аяк уьстине сал!
- 31 Йырда Алладынь атын мактаякпан,
Оны шуькирлер айтып коьтереекпен.
- 32 Сол зат курманлык оьгизден,
муьйизли-туяклы яс бугадан
Раббийге артык ярар.
- 33 Эзилгенлер коьрселер, суьйинерлер.
Аллады излегенлер, сизинь юреклериньиз янлансынлар!
- 34 Неге десе Раббий муктажлыларды эситеди,
тутылганларды да коьз алдыннан туьсирмейди.
- 35 Коьклер эм ер,
денъизлер эм ондагы ян-януварлар,
Аллады данъкланъыз!
- 36 Неге десе Алла Сийон* шахарын эркин этеек,
Юдадынъ шахарларын янъыдан туьзетеек;
Халк онда ерлесип, ога ие болаяк.
- 37 Онынъ кулларынынъ балалары сол ерди мыраска алаяк,
Алладынь атын суьйгенлер сонда яшаяк.

* 68:36 Сийон: Ерусалим.

69 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири. Аллады эске тубсируув ушин.*

² Я Алла, куткар мени!

Раббий, мага ярдамга асыгып кел!

³ Меним янымды алмага излегенлер корлансынлар эм уялсынлар.

Мага зарар этеек болганлар, артка корланып кайтсынлар.

⁴ Мени маскаралаганлар, уялып, ерге кирсинлер.

⁵ Сени излейтаганлар Сенде суййиниш табып, шатлансынлар.

Сенинъ куткарувынъды суьетаганлар дайым «Уллы Алла!» – деп, айтып турсынлар.

⁶ Мен пакыр эм мазлумман, мага ярдамга тез арадан кел.

Сен – меним ярдамшым эм меним куткарувшым. Раббий, кешикпе!

70 ¹ Я Раббий, мен Сага сыйынаман. Эш бир заман мени уятка калдырма!

² Сен туврашылсынъ; сол себепли коршала эм куткар мени! Эсит мени эм куткар!

³ Сен мага ясырынмага орын бол!

Сен меним каям эм беркитпем, Сен мени куткармага буйыр!

⁴ Я Аллам, яманлардынъ колларыннан, залымлардынъ эм хаксызлардынъ куьшиннен мени куткар.

⁵ Неге десе Сен, Раббий Ием – меним уьмитим. яслыгымнан бери Сага ьйинандым.

⁶ Тувганнан бери мен Сага таяндым. Сен – мени анамнынъ карныннан шыгарувшы. Сени мен дайым мактаякпан.

- 7 Кобплерге мен ийги уьлги болдым,
неге десе Сен – меним куышли сыйынув орным.
- 8 Авызымнан Сага багысланган мактав соьзлер
уьзилмейди.
Куьн бойы Сенинь аьруьвлигиньди даньклайман.
- 9 Картайганымда мени шет какпа,
карувым кеткенде, мени таслама.
- 10 Душпанларым мага карсы ислер курадылар,
янымды излейтаганлар оз ара соьйлеседилер.
- 11 «Алла оны таслаган.
Куваланьыз, ысланьыз,
онынь куткарувшысы йок», – дейдилер.
- 12 Алла, меннен эрек кетпе.
Аллам меним, асык мага ярдамга!
- 13 Меним душпанларым маскараланып йок болсынлар,
мага зарар этпеге суьйгенлер уятлыкка эм корлыкка
каплансынлар.
- 14 Мен аьр заман Сага уьмитленемен
эм мактавларымды коьбейтемен.
- 15 Сенинь туврашыллыгынь эм куткарувынь акында
авызым куьн узагы айтаяк,
неге десе Сенинь эткен ийгиликлериньнинь санын
билмеймен.
- 16 Раббий Ием, Мен келип,
Сенинь уллы ислеринь акында хабарларман.
Тек Сенде болган туврашыллыкты мактаякпан.
- 17 Алла, Сен аьли мени кишкейден уьйреттинь,
эм мен аьли де, Сенинь аьжейип ислеринь акында
хабарлап тураман.
- 18 Соьйтип, картайганымда да,
шашларым ак болганда да,
Алла, таслама мени.
Сенинь куьшиньди эм куьдиретиньди
баьри келеектеги несиллерге билдирейим.

- 19 Сенинь туврашыллыгынъ, Алла, коьклер мен эриседи.
Уллы Сенинь ислеринъ, Алла. Сен кимик – ким?
- 20 Сен мага коьп баьле-каза коьрсеттинъ,
ама мени янъыдан яшавга кайтараяксынъ,
ердинъ терен яркларыннан янъыдан шыгарааяксынъ.
- 21 Сен мени коьтерип,
яныма коьнъил береексинъ.
- 22 Лирада Сенинь алаллыгынъды данъкляякпан, Аллам.
Арфада Сага мактав йырляякпан,
Исраил улларын коршалаган кие Алла.
- 23 Авызым Сага йырлаганымда суьйинеди
эм де Сен куткарган яным суьйинеди.
- 24 Куьн узагы Сенинь туврашыллыгынъ акында
айтаякпан,
неге десе мага зарар этпеге тилегенлер
уятлыкта эм маскаралыкта калганлар.

71 Сулейманнынъ зикири.

- 1 Я Алла, патшады Обзинъдей аьдил болмага,
патшадынъ улын Обзинъдей туврашыл болмага
уьйрет.
- 2 Ол, Сенинь халкынъа тувралык пан,
муктажлыларга аьдиллик пен оьким шыгарсын.
- 3 Тавлар халкка оьрленуув,
тоьбелер туврашыллыктынъ емислерин аькелсинлер.
- 4 Патша ярлыларга аьдиллик коьрсетсин,
карувсызларга ярдам этсин,
баскыншыларга тыйым салсын.
- 5 Куьн эм ай бола турып,
Сени несилден несилге сыйласынлар.
- 6 Патша янъы шалынган тарлавдынъ уьстине явган
ямгырдай,
ерди шылкылдаткан явындай болсын.
- 7 Онынъ куьнлеринде туврашыл аьдем онъсын,
ай нуры янганша моллык-берекет артсын.

ЗАБУР 71

- 8 Ол денъизден денъизге иелик суърсин,
Эфрат йылгасыннан ердинъ шетине дейим.
- 9 Шоьл халклары сежде кылсынлар.
Душпанлар онынъ аягы астындагы топыракты
яласынлар.
- 10 Таршиштинъ* эм эректеги ягалардынъ патшалары
ясак аькелсинлер,
Шеба** ман Себа*** патшалары савгалар берсинлер.
- 11 Баъри патшалар ога сежде салсынлар,
баъри халклар ога кызмет кылсынлар.
- 12 Ол ярдамга шакырган пақырларды,
эш бирев де ярдам этпеген корланганларды куткараяк.
- 13 Ол ярлыга эм пақырга рагимлик коьрсетеек,
муктажлылардынъ янларын коршалаяк.
- 14 Олардынъ янларын баскыннан эм зорлыктан куткараяк,
неге десе олардынъ канлары ога баалы.
- 15 Онынъ оьмири узак болсын!
Шебадынъ алтыны ога берилсин.
Ога токталмаганлай дувалар окылсын,
Куьн узагы ога мактав соззлери айтылсын.
- 16 Кыралда аслык мол болсын,
тоьбелердинъ басында, Ливаннынъ оьрленуьвиндей,
бийдайдынъ масаклары шайкалсын.
Шахар халкы, коьгоьлендей болып, ерди капласын.
- 17 Аты онынъ оьмири яшасын,
куьн дайым турганша, данъкы да дайым турсын.
Баъри халклар ол аркалы яхшылык коьрсинлер,
ога бактылы деп айтсынлар.
- 18 Раббий Аллага, Израил улларын коршалаган Аллага
мактав!

* 71.10 Таршиш: Испания.

** 71.10 Шеба: кубыла Аравия.

*** 71.10 Себа: Эфиопия-Эритрея.

19 Аъжейип ислерди ялгыз Ол яратады.
Онынъ оърметли аты аър дайым макталсын,
буьтин ер юзи Онынъ данъкына толсын! Амин! Амин!

20 *Ишайдынъ улы Дауттынъ дувалары кутылды.*

Уьшинши китап (Зикирлер 72–88)

72 *Асаптынъ зикири.*

- 1 Элбетте, Алла Исраил улларына,
таза юрекли аьдемлерге яхшылык этер.
- 2 Ама меним аякларым тентиремеге баслады,
мен йолдан таймага аз калдым.
- 3 Неге десе мен яманлардынъ байлыгын коьрдим,
коькирек оьктемлерге куьнледим.
- 4 Олар кыйынлык билмейдилер,
денлери сав-саламат.
- 5 Баска аьдемлердинъ яшав дертлерин билмейдилер,
авырлыкты, азапты коьрмегенлер.
- 6 Сонынъ уьшин олардынъ оьктеми — мойнындагы
мойтымардай белгили,
а залымлык оларды кийимдей каплайды.
- 7 Семизликтен коьзлери кутыкларыннан шыгады,
куьсеген затларын сол саьат алмага суьбедилер.
- 8 Соьзлери маскаралыкка эм залымлыкка толган,
йогардан карап, зорлык этпеге аьзир болып турадылар.
- 9 Авызларын Аллага карсы ашадылар,
бос соьзлери мен ерди толтырадылар.
- 10 Сонынъ уьшин халк оларга бет береди,
олардынъ айтканларын авызы ашып тынълайды.
- 11 «Алла кайдан билсин?
Алла-Тааладынъ хабары бар ма?» — дейдилер.
- 12 Сондай яманлар:
эш бир кайгысыз яшайдылар,
байлыкларын оьстиредилер.

- 13 Белки, мен босына юрегимнинъ тазалыгын сакладым,
колларымды ювдым, шуъшсизбен деп.
- 14 Куън узагы азап шегип,
аър эртенъликте язамды коърдим.
- 15 Ама мен ашык этип солай айтсам,
Сенинъ халкынъды сатар эдим.
- 16 Муны анъламага керек деп ойландым,
ама бу мага бек кыйын коъринди.
- 17 Сонъында Алладынъ кие юртына кирдим;
сонда анъладым имансызлар ман не болатоганын.
- 18 Туврасы ман, Сен оларды тайгак ерге саласынъ,
эм, йыгып, аълек этесинъ.
- 19 Анъсыздан олар йок болаяклар;
олардынъ сонъы келеек, коркув оларды бийлеек.
- 20 Уянганнан сонъ туъс калай ушып кете болса,
соъйтип, Сен, Ием, коъртерилгенде,
имансызлардынъ келбетлери де тас болганын
коъреексинъ.
- 21 Меним юрегимди кайгы бийлегенде,
яным сызлаганда,
- 22 мен яхил эм бир зат анъламайтаган эдим,
Сенинъ алдынъда айвандай болып турдым.
- 23 Кенем де мен дайым да Сага ювык каламан;
Сен мени онъ колымнан ыслайсынъ.
- 24 Мага акыл уйретип, йол коърсетесинъ,
сонъ мени данъклы келеекке алып бараяксынъ.
- 25 Коърклерде Сеннен баска кимим бар, Сен болмасанъ?
Ер юзинде, Сен болмасанъ, баска мага эш бир зат та
керек тувыл.
- 26 Деним, юрегим карувсыз бола береди,
ама Алла – юрегимнинъ куъши эм оъмирлик
насибим.
- 27 Сеннен узак болганлар йок болаяклар,
Сага алал болмаганларды аълек этеексинъ.

28 А мага Аллага ювыклав — бакты.
 Раббий Ием, Сен — меним сыйынув орным.
 Сенинъ буэтин ислеринъ акында айтып тураякпан.

73 *Асаптынъ акыл берувши зикири.*
 1 Я Алла, неге Сен бизди таслап кеттинъ?
 Не ушин ашувынъ Сенинъ отлакларынъдагы
 койларга туэсти?
 2 Эрте заманларда байыр этип алган ямагатынъды
 эсинъе туэсир;
 оларды, Оэзинънинъ ырувынъ болсынлар деп,
 куткардынъ.
 Оэзинъе юрт курган Сийон тавын да эсинъе туэсир.
 3 Адымларынъ сол опыраган оэмирлик эстеликлерге
 карап барсын;
 душпанлар кие ерде аэр затты йок этилер.
 4 Сен биз бен йолыккан ерде душпанларынъ
 оэкирдилер,
 сонда енъуэвлерининъ белгиси этип,
 оэзлерининъ нышанларын тактылар.
 5 Терек бутагын агаш ярувшы шапкандай,
 олар Сенинъ кие юртынъды шаптылар.
 6 Ондагы баэри оювларды
 айбалта эм шоэкиш пен шаштылар.
 7 Олар Сенинъ кие юртынъды яктылар,
 атынъ ман аталган уэйдиге ер мен бир этип,
 онынъ киелигин буэдылар.
 8 Ишлериннен: «Олардынъ баэрисин йок этермиз», —
 деп,
 буэтин кыралда Аллага сежде этетаган ерлеримизди
 яктылар.
 9 Биз энди аэлемет нышанлар коэрмеймиз,
 пайхамбарлар да калмады,
 бизден эш бирев де бу аэлдинъ сонъы кашан болаягын
 билмейди.

ЗАБУР 73

- 10 Я Алла, кашанга дейим явлар бизди корлаяклар,
дайым да душпан Сенинь атынъды маскаралаяк?
- 11 Неге Сен колынъды артка ясырасынъ,
Неге онъ колынъды койнынъда саклайсынъ?
Шыгар колынъды, йок эт оларды!
- 12 Алла, басыннан алып меним патшам,
Сен ер юзине куткарув алып келдинъ.
- 13 Сен карувынъ ман денъизди боылдинъ,
Сен денъиз аздааларынынъ басларын буздынъ.
- 14 Ливятаннынъ* басларын Сен шаптынъ,
илесин шоьл айванларына емге тасладынъ.
- 15 Сен шокрыакларга эм агынларга йол аштынъ,
Сен аккан йылгаларды курыттынъ.
- 16 Куьн эм кеше – Сеники;
Сен куьн эм ай яраттынъ.
- 17 Сен ердинъ шетлерин белгилединъ,
кыс эм яз яраттынъ.
- 18 Раббий, душпаннынъ корлавларын,
акылын ишкен халктынъ
Сенинь атынъды маскаралаганын эсинъе ал.
- 19 Сенинь коьгершининъди кийик айванларга таслама,
мазлум кулларынынъ яшавларын бир заманда
мутпа.
- 20 Кара Оьзинънинъ антласувынъа,
неге десе зорлык кыралдынъ каранъа ерлерин
каплаган.
- 21 Эзиетленгенлерге уятлык берме,
ярлылар эм пақырлар атынъды данъкласын.
- 22 Алла, коьтерил, Оьзинънинъ исинъди акла;
акылсыздынъ Сени куьн узагы маскаралап турганын
эсинъе туьсир.

* 73:14 Ливятан: бурынгы дестанларда денъиз айваны.

23 Душпанларыңнынъ обкириклерин,
явларыңнынъ тынмайтаган гуьрилдевлерин мутпа!

74 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: «Оьлтирме» куьйине.*
Асаптынъ зикири. Йыр.

2 Алла, Сени данъклаймыз, шуькир деймиз,
Сенинъ атынъ ман дува этемиз;
аьжейип ислеринъ акында айтамыз.

3 Сен булай айтасынъ:
«Белгиленген заман келгенде,
аьдил обкимин шыгарарман.

4 Ер сенъкилдеп шайкалганда
эм онынъ уьстинде яшайтаганлар титрегенде,
Мен онынъ негиз баганаларын ыслап турарман.

Села

5 Мен коькиреклилерге: „Коькирексименъиз!“ – деймен;
ырызсызларга: „Басынъызды коьтерменъиз;
6 уьйкенсименъиз, куьдиретинъиз бен мактаньп,
обктем соьйлеменъиз“, – деймен».

7 Обким не куьнтувардан, не куьнбатардан,
не керуьвден, не кубыладан келмейди.

8 Обким шыгаратаган – Алла;
Ол биревди туьсиреди, баскады коьтереди.

9 Раббийдинъ колында – толы аяк.

Онынъ ишинде кайнаган шарап,
ашы даьмли эткен катыклар.

Ол шарапты тоьгеди.

Ер юзинде яшаган баьри залымлар
сол шараптан туьбине дейим ишпеге
амалсыз керек болады.

10 А мен сол затты токтамаганлай айтаякпан,
Якьп табынган Аллага мактав йырлякпан.

11 Алла айтады: «Баьри ырызсызлардынъ куьшин
кыраякпан,
а туврашыллардынъ куьши обсеек».

75 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: Кыл саз алатлары ман. Асаптынъ зикири. Йыр.*

² Юдада белгили Алла,
Онынъ аты Исраилде уллы.
³ Юрты Онынъ – Салимде*,
яшаган ери – Сийонда.
⁴ Сонда Ол душпаннынъ яркыраган окларын,
калканларын, кылышларын, суьнгилерин сындырды.

Села

⁵ Алла, Сен нур ишинде яркырайсынъ,
Сен ян-януварга толы тавлардан коьркемлисинъ.
⁶ Душпан согышылардынъ болганы сыйырылып
алынды,
оьликлери далада ятырлар,
эш бири колын кыбырдаталмайды.
⁷ Якып табынган Алла! Сенинъ ашувлы давысынънан
согыс арбаларды юргистуьвшилер,
атлары ман бирге йыгылып, тынып калдылар.

⁸ Раббий, тек Сеннен коркпага керек,
Сен ашувлы болганда,
Сенинъ алдынъда ким турар?
⁹ Сен коьклерден оькиминъди эситтирдинъ,
буьтин дунья коркты эм тынып калды,
¹⁰ Я Алла, Сен оьким шыгарар
эм ер уьстинде эзиетленгенлерди куткара уьшин
коьтерилген заманда.

Села

¹¹ Аьдемнинъ ашувы да Сага данък аькелер;
Сенинъ ашувынънан сав калганларды Сен
бойсындырарсынъ.
¹² Раббийинъиз Аллага ваьделер айтынъыз, соларды
толтырынъыз.
Тоьгерегиндеги халклар, Алладан коркпага
керексинъиз;

* 75:3 Салим, Сийон: Ерусалим.

- 13 Ога савгалар аькелинъыз.
Ол етекшилердинъ оьктемлигин кырады,
Ол ер юзининъ патшаларына коркыныш салады.

76 ¹ *Йыршы куьбининъ басшысына: Едутун куьйине. Асаптынъ зикири.*

- 2 Кобтеринки сесим мен
Аллага ярдам тилеп ялбардым.
Ол мени эситти.
- 3 Баьле келген куьн Раббийди излеймен,
кеше узагы колларымды яйып.
Яным меним тынышлык таппайды.
- 4 Сени эсима туьсирдим, Алла, ынъырандым,
ойландым, коьнъилим карувсызланды.

Села

- 5 Сен мага коьзимди яппага амал бермединъ;
мен адасып-сасып калдым, соьйлеп те болмадым.
- 6 Мен бурынгы куьнлер,
озган заманлар акында ойландым.
- 7 Кеше йырларымды эсима алдым,
юрегим кайгырып, коьп ойланып, соравларга явап
изледим:
- 8 «Раббий бизди оьмирге таслап койдыма?
Энди бизге разылыгын эш коьрсетпеекпе?
- 9 Оьмирге кеттима Онынъ шапагаты,
энди кесилдима Онынъ соьзи?
- 10 Алла муттыма рагимли болмага?
Ашувланып Оьзининъ суьйимин ысладыма?»

Села

- 11 Сонда айттым: «Мине меним авырувым:
Алла-Таала энди куьшли колын бизге ярдамга
созбайды».
- 12 Раббий, Сенинъ ислеринъди эске туьсиреекпен;
Бурынгы аьжейип ислеринъди акылыма аькелеекпен.
- 13 Сенинъ баьри ислеринъ акында туьсинеекпен,
Сенинъ эткен уллы етимислеринъ акында ойланаякпан.

- 14 Алла, Сенинъ йолынъ — кие.
Кайсы Алла бизим Алладан уллы?
15 Сен — аъжейиплер тувдыратаган Алла,
халклар арасында куьдиретинъди таныттынъ.
16 Обзинънинъ куьшли колынъ ман Сен халкынъды —
Якыптынъ эм Юсыптынъ тувдыкларын куткардынъ.

Села

- 17 Сувлар Сени коьргенде, Я Алла,
Сени сувлар коьргенде толкынластылар,
туьпсиз дериялар, кайнап, тасыдылар.
18 Булытлар сув тоьктилер,
коьк гуьрилдеди,
айындырыкларынъ уштылар аьр якка.
19 Сенинъ коьк гуьрилдевинъ давыл ман бир болды,
айындырыкларынъ дуньяды яркыратты;
ер сенъкилдейди эм титрейди.
20 Йолынъ Сенинъ денъизден барады,
сен терен сувлардан обьтесинъ;
ызларынъ тек коьринмейди.
21 Халкынъды, Мусадынъ эм Аруннынъ коллары ман,
суьрувдей этип, Сен алып бардынъ.

77

Асаптынъ акыл берувъши зикири.

- 1 Халкым меним, тынъла Мен берген Тауратты,
кулак бер меним соьзлериме!
2 Авыз ашып, уваз айтайым,
бурынгы йыллардынъ сырларын ашайым.
3 Биз коьрип эситкен бу затларды
ата-бабаларымыздан уйренгенмиз.
4 Биз оларды балаларымыздан ясыраяк тувылмыз,
келеек несилге Раббийдинъ данъкын эм куьдиретин,
яраткан аъжейиплерин билдиреекпиз.
5 Раббий Якыптынъ тувдыкларына парызлар калдырган,
Исраил улларына Тауратты берген,
оны балаларына уйретсинлер деп,
ата-бабаларымызга обьсиет эткен,

6 энди де балалары тувмаган келеектеги несил
оьзлерининь заманында балаларына хабарласынлар,
соьйтип несилден несилге балаларга айтылып барсын
деп.

7 Сол заманда олар Аллага уьмитленееклер,
Онынь эткен ислерин мутпай,
Онынь буйырыкларын толтыраяклар.

8 Олар аталарындай болмаяклар.
Аталары, юреклери туьзелмеген,
рухлары Аллага алап болмаган
ыйнат эм тынълавсыз несил эдилер.

9 Эпрайым уллары, яйлары-оклары янларында бола
турып,

согыс куьн артларына бурылып каштылар.

10 Алладынь антласувын сакламадылар,
Ол берген Тауратка коьре яшамага унамадылар.

11 Муттылар Онынь эткен ислерин
эм оларга коьрсеткен аьжейип нышанларын.

12 Аьжейип ислерди Ол Мысырда, Танис тегислигинде
олардынь аталарынынь коьзлери алдында коьрсеткен.

13 Ол денъызди эки боьлип,
сувларды ирге этип салып,
Оьзи оларды шыгарган.

14 Куьндиз оларды булыт пан,
кеше оттынь ярыгы ман алып барган.

15 Шоьлде Ол каяды ярып,
оларга сув иширди,
терен сувлардан алгандай этип.

16 Каядан Ол сув агынлар шыгарды,
сувлар йылгалар болып актылар.

17 Ама олар Аллага карсы куьналар этип токтамадылар,
Алла-Таалага шоьлде карсы коьтерилдилер.

18 Алладынь куьдиретин сынадылар,
янлары суьйген ас талаплап.

19 Аллады корлап:

- 20 «Алла шоьлде сыпыра курап болама экен?
Аьше, Ол каяды сокты,
оннан сувлар куйылды, йылгалар акты,
ама Ол ытпек яде эт берерме
Оьзининь халкына?» — деп соьйледилер.
- 21 Раббий муны эситип, ашувланды;
авызыннан Якыптынъ несилине от шашты,
Онынъ Исраил улларына шамланувы янды.
- 22 Неге десе олар Аллага ыйнанмадылар
эм Онынъ куткарувына сенмейтаган эдилер.
- 23 Ама Ол булытларга ашылмага буйырык берди
эм коьклердинъ капыларын ашты.
- 24 Ямгырдай этип, ерге манна* туьсирди,
оларга коьклердинъ аслыгын берди.
- 25 Аьдемлер сол маьлеклердинъ ытпегин едилер,
Алла сол азыкты оларга мол этип берди.
- 26 Ол коьклерде куьнтувар елин уянтты
эм Оьзининъ куьши мен кыбла елин йиберди.
- 27 Ол, шаньдай этип, олардынъ басларына эт явдырды,
денъиз кумы кадер кус кондырды.
- 28 Кусларды олардынъ яйлавынынъ ортасына,
шатырларынынъ тоьгерегине шашты.
- 29 Халк ашады, тойды,
неге десе олар кайгадер тилеген болсалар,
сол кадер Алла берди.
- 30 Ама ялагайлыкларын тойдырмага етиспегеннен,
ас энди де авызларында болганда,
- 31 Алладынъ ашуву оларга етти;
Ол Исраил улларынынъ энъ куьшлилерин кырды,
Халктынъ йигитлерин авыртып, оьлтирди.
- 32 Ога да карамай, олар куьна этип турдылар,
Онынъ аьжейип ислерине ыйнанмадылар.

* 77:24 Манна: Алла Муса пайхамбардынъ заманында Исраил уллары уьшин коьктен явдырган азык

- 33 Сога коьре Ол олардынъ яшавларын кыскартты,
оьмир йылларын баьле-казада эм коркувда йойдырды.
- 34 Алла оларды оьлтире баслаганда,
Тевбеге туьсип, Аллага бурылып, Оны излеп
басладылар.
- 35 Алла – оларга сыйынув орын болганын,
Алла-Таала – олардынъ куткарувшысы болганын эске
туьсиргенлер.
- 36 Ама авызлары ман ялынып Ога,
тиллери мен оьтирик айта эдилер.
- 37 неге десе олардынъ юреклери Ога туьз болып
калмады;
Онынъ антласувына олар алал тувыл эдилер.
- 38 Ама Ол – рагимли;
олардынъ куьналарын кеширди,
оларды оьлтирмеди.
Коьп кере Ол Оьзининъ ашувын басып,
оларга каты шамланувын еткистпеди.
- 39 Неге десе Ол, олардынъ тек ден,
эсип кеткен эм артына кайтпаган бир ел болганларын
эсинде тургыстатаган эди.
- 40 Неше кере шоьлде олар Аллага карсы болдылар,
аьдем яшамаган далада Оны кайгырттылар.
- 41 Алладынъ куьдиретин кабат-кабат сынадылар,
Исраил улларын коршалаган кие Аллады
ашувландырдылар.
- 42 Онынъ не куьшин,
не оларды душпаннан куткарган куьнин эслеринде
сакламадылар.
- 43 Мысырда яраткан нышанларын,
Танис тегислигинде эткен аьжейипли ислерин –
баьрин де мутканлар.
- 44 Ол Мысырдынъ йылгаларын канга айландырды,
мысыршылар булаклардан сув ишип болмадылар.
- 45 Оларды тислесинлер деп уьйир-уьйир шыбынларды
йиберди;

- олардынъ янларын алар ушин бакаларды да йиберди.
 46 Олардынъ аслыкларын куртларга,
 кызмет кылганлардынъ кыйынларын шегерткиге
 берди.
- 47 Юзимлерин буршак пан сокты,
 ынжыр тереклерине кырав туьсирди.
- 48 Олардынъ малларын буршак пан сокты,
 суьруувлерин айындырыклар ман.
- 49 Оьзининъ каты ашувын, шамланувын,
 оьпкелегенин, баьле-казасын оларга куйды,
 шуьшлерине еткереек маьлеклерди йиберди.
- 50 Ашувын токтатпады, ога йол ашты.
 Оларды аямады, янларын оьлет маразына берди.
- 51 Мысырда биринши болып тувган тунгыш балаларды,
 Хам* кавымынынъ эрлик куватынынъ биринши
 емисин
 оьлимге берди.
- 52 Сонъ Оьз халкын Мысырдан шыгарып,
 шоьл бойлап суьруувдей алып барды.
- 53 Олар коркпадылар: йолларын Ол коркувсыз этти,
 а душпанларын денъиз опкыны ютты.
- 54 Оьзининъ кие ерине оларды алып келди,
 Оьзининъ куьшли колы ман байыр эткен тавлык ерге.
- 55 Баска миллетлерди куьып,
 олардынъ шатырларында Исраилдинъ ырувларын,
 аьр бирине асабалыкка ер оьлшеп, орынластырды.
- 56 Ама олар Алладынъ сабырлыгын сынай эдилер,
 Алла-Таалага карсы басларын коьтердилер,
 Онынъ антласувынынъ шартларын толтырмадылар.
- 57 Ата-бабаларындай доьнмели, кыянатшы болдылар,
 Олар кынъыр яйдан атылган октай сенимсиз.
- 58 Баска аллаларга табынатаган уйлері мен Онынъ
 ашувына,

* 77:51 Нух пайхамбардынъ улларыннан – Хам, мысыршылардынъ атасы болган.

- 59 бутлары* ман шамланувына себеп болдылар.
 Алла сол зат акында хабар алганда,
 ашувланып, Исраил улларын шетке какты.
- 60 Шило шахарында Ол Оьзининь юртын,
 аьдемлердинь ортасында курган шатырын таслап
 кетти.
- 61 Оьзининь куьшин** есирликке берди,
 душпаннынъ колына Оьзининь данькын ыслатты.
- 62 Халкын кылыш алдына таслады,
 ашувун Оьз халкыннан шыгарды.
- 63 Олардынъ яс йигитлерин от ютты,
 еткен кызларына той йырлары йырланмады.
- 64 Олардынъ дин куллыкшылары кылыштан оьлдилер,
 а тул калган хатынлары йылап болмадылар.
- 65 Сонгында Иемиз Алла, шараптан эсирип яткан
 эм уйкыдан уянган баьтирдей болып, турды.
- 66 Душпанларынынъ артыннан келип сокты
 эм оьмирликке оларды уятлыкка калдырды.
- 67 Алла Юсыптынъ юртын унамады,
 Эпрайым ырувын да сайламады.
- 68 Ама Юдадынъ ырувын сайлады
 эм Оьзи суьйген Сийон тавын сайлады.
- 69 Оьзининь кие уьйин коьклерден бийик этип салды,
 эм ер юзиндей этип оьмирлерге курды.
- 70 Ол Даутты, Оьзининь кулын, сайлап алды
 эм оны кой авлаларыннан алып шыкты.
- 71 Оны савылатаган койлардан алып,
 Оьз халкын Исраилди, Якьптынъ тукумын, бакпага
 салды.
- 72 Даут таза юреги мен оларды бакты,
 дана колы ман оларга йол коьрсетти.

* 77:58 Бут — идол

** 77:61 Алладынъ куьши, данькы: табынатаган уьйиндеги кие антласув сандыгы.

78

¹ Асаптынъ зикири.

Я Алла, Сенинъ юртынъды шет халклар басып
алдылар,

Сенинъ кие уйинъди арамладылар эм Ерусалимди
шаштылар.

2 Сенинъ кулларынънынъ леслерин

йырткыш кусларга бердилер,

Сага алал болганлардынъ обликлерин

ер юзининъ кийик айванларына бердилер.

3 Ерусалимнинъ тоьгерегинде халкымыздынъ канын

сувдай этип тоьктилер,

леслерин коьммеге бирев де шыкпады.

4 Биз конъысыларымыз алдында куьлките калдык,

тоьгерегимиздеги халклар тек мыскыллап корлайдылар.

5 Раббий, Сенинъ ашувынъ не заманга дейим

тартылаек – оьмирлерге ме?

Сенинъ куьнлевинъ оттай болып коьп янаякпа?

6 Оьзинънинъ ашувынъды Сени танымаган халкларга,

Сенинъ атынъды айтпаган кыралларга тоьк!

7 Неге десе олар Якыптынъ халкын йойдылар,

онынъ ерин бос калдырдылар.

8 Ата-бабаларымыздынъ куьналары ушин бизди

язалама,

Асыгып бизге шапагатынъды коьрсет,

неге десе биз тамам таьвесилдик.

9 Оьзинънинъ атынънынъ данъкы ушин,

бизге ярдам эт, я Алла, Куткарувшымыз!

Куткар бизди эм куьналарымызды кешир

Оьзинънинъ атынъ ушин!

10 Не ушин баска миллетлер:

«Кайдады, аьше, олардынъ Алласы?» деп айтсынлар?

Кулларынънынъ тоьгилген канлары ушин,

Сенинъ калай оьш алганынъ

миллетлер арасында белгили болсын,

оны бизим коьзлеримиз де коьрсин!

- 11 Есирлердинъ ынъыранганлары Сенинъ кулагынъа
етсин,
Обзинънинъ куышли колынъ ман оларды облимнен
сакла!
- 12 Иемиз Алла, конъысыларымызга Сага коьрсеткен
мыскыллавларын,
маскаравларын ети кере коьп этип кайтар!
- 13 А биз, Сенинъ халкынъ, Сенинъ отлагынънынъ
койлары,
Сени дайым данъкляякпыз
эм Сенинъ данъкынъды несилден несилге еткистеекпиз.

79 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: «Лале шешекейлері – антласув» куьйине. Асаптынъ зикири.*

- 2 Я Алла, койларын куьткен шобандай,
Исраил улларын куьтетаган, эсит бизди!
Сен Юсыптынъ тувдыкларына суьруьвшидей
етекшилик этесинъ;
керубилердинъ* уьстинде такта олтырган Алла,
Обзинънинъ нурынъды коьрсет!
- 3 Эпрайым, Бенямин, Манаше ырувларынынъ алдында
Обз куьдиретинъди коьрсет,
кел бизди куткар!
- 4 Я Алла, бизди алдынгы аьлимизге кайтар!
Юзинъ нурдан яйнасын,
биз де куткарылармыз!
- 5 Я Алла, аьлемлер Раббийи,
не заманга дейим Сен халкынънынъ дуваларына
ашувлы болаяксынъ?
- 6 Бизди Сен оьтпектинъ орнына коьзяслар ман
тойдырдынъ,
сув орнына коьзяслар иширдинъ.
- 7 Бизди конъысылар арасында кавгаларга себеп эттинъ,
душпанларымыз бизге селеке этедилер.

* 79.2 Керубилер: маьлеклердей еннетте болган куьшли затлар.

- 8 Аьлемлер Раббийи,
бизди алдынгы аьлимизге кайтар!
Юзинъ нурдан яйнасын,
биз де куткарылармыз!
- 9 Сен Мысырдан юзим сабагын* аькелдинъ,
баска миллетлерди кувдынъ
эм оны ерге эктинъ.
- 10 Ерди тазаладынъ, аьзирлединъ.
Ол тамырласты, буьтин ерди каплады.
- 11 Тавлар онынъ кублеткиси мен капланды,
бийик кедр тереклери – онынъ сабаклары ман.
- 12 Юзим сабаклары Ер арасы денъызге дейим еттилер,
оьркенлери – Эфрат йылгасына дейим.
- 13 Не уьшин Сен бавынънынъ иргелерин опыраттынъ,
энди аьр бир озып бараятырган аьдем юзимлерин
уьзедилер.
- 14 Агаш донъыз онынъ тамырын кемиреди,
кийик айванлар сабакларын ашайдылар.
- 15 Аьлемлер Раббийи, кайт бизге!
Кокклерден кара эм аьлимизди коьр!
Бу юзим сабагын сакла!
- 16 Оны Сенинъ онъ колынъ эккен.
Оьзинънынъ юзимдей оьстирген улынъды** сакла!
- 17 Сенинъ юзим сабагынъ кесилип, отка тасланган;
Ашувынъ ман душпанларынъа кара эм оларды йок эт!
- 18 Сенинъ колынъ онъ ягынъда туратаган халкынънынъ
уьстинде болсын.
Оьзинъ уьшин Сен оны оьстирдинъ.
- 19 Сол заманда биз Сеннен айырылмаякпиз.
Кайтар бизди яшавга! А биз Сенинъ атынъды тилден
туьсирмеекпиз.

* 79:9 Юзим сабагы: Израил халкы.

** 79:16 Улынъды: халкынъды.

20 Я Алла, Аьлемлер Раббийи,
бизди алдынгы аьлимизге кайтар!
Юзинъ нурдан яйнасын,
биз де куткарылармыз!

80 ¹ *Йыршы куббининъ басшысына: «Гиттит» кубйине.
Асаптынъ зикири.*

2 Суьйинишли йырлар ман мактанъыз бизге куьш
берген Аллады!
Якып табынган Аллады шатлык пан данъкланъыз!
3 Давылбаз согып, юмсак сесли лирада
эм арфада мактав йырлар йырланъыз!
4 Карнай давысы ман янъы айдынъ байрамын
эм толган ай байрамын билдиринъыз!
5 Бу – Израилдинъ занъы,
Якып табынган Алладынъ йорыгы.
6 Алла Мысырга карсы шыкканда,
муны Юсыптынъ тувдыкларына парыз эткен.

Мен ол куьнге дейим эситпеген бир аваз эситтим.
7 Ол айтты: «Сизинъ елкенъиздеги юкти туьсирдим,
колларынъыз шетен дорбалардан босатылды.
8 Баьле келгенде мени шакырдынъыз
эм Мен сизди куткардым.
Гуьрилдеген кара булыт ишиннен
Мен сизге явап бердим;
Мерива булагында сизди сынадым.

Села

9 Тыньла, халкым, Мен сизге шаатлайман:
Эй Израил уллары, эгер сиз Мага тыньлаган
болсанъыз!
10 Аранъызда баска Алла болмасын,
ят халкынынъ алласына табынманъыз.
11 Раббийинъиз Алла – Менмен.
Мысыр топырагыннан сизди шыгарган – Мен эдим.
Авызынъызды ашынъыз да, Мен сизди тойдырайым.

- 12 Ама халкым Меним сесимди эситпеди,
Исраил Мага бойсынмады.
- 13 Сонынъ ушин Мен оларды ыйнат юреклери мен
калдырдым.
- Билгенлериндей яшасынлар, дедим.
- 14 Эгер халкым Мага тынълаган болса!
Исраил Меним йолларым ман юрген болса!
- 15 Мен душпанларын тез ок енъер эдим,
колымды явларына карсы басар эдим.
- 16 Мени коърип болмаганлар алдымда,
беллерин буыгип, калар эдилер.
Оьмирлерге алек болар эдилер.
- 17 А сизди Мен бийдайдынъ ийгиси мен беслер эдим,
каялардан алынган бал ман тойдырар эдим».

81

¹ *Асаптынъ зикири.*

- Алла танърилердинъ йыйынында танърилердинъ
арасында олтырып,
караын билдирди:
- 2 «Не заманга дейим хаксыз оькимлер шыгарып
эм яманларга сый берип тураяксыз?
- 3 Ярлылардынъ эм оьксизлердинъ ислерине
якласынъыз,
эзиетленгенлерге эм заваллыларга аьдиллик
коърсетинъиз.
- 4 Карувсызларды эм пақырларды коршаланъыз
эм залымлардан куткарынъыз».
- 5 Залымлар, билимсизлер эм аныламсызлар.
Олар каранъалыкта юредилер.
Дуниядынъ негизлери шайкалып баслаган.
- 6 Мен айттым: «Сиз – таьнърилер,
сиз баъринъиз – Алла-Тааладынъ уллары.
- 7 Ама сиз, баъри аьдемлердей, оьлеексиз;
аьр бир басшыдай болып, йогардан туьсеексиз».

Села

8 Тур, Алла, ер юзине оьким шыгар,
неге десе баьри халклар — Сеники!

82

¹ *Йыр. Асаптынъ зикири.*

² Я Алла, уьндемей турма!

Я Алла, эссиз эм аьрекетсиз калма!

3 Кара, душпанларынъ шувылдасадылар,
Сени коьрип болмайтаганлар басларын коьтергенлер.
4 Сенинъ халкынъа карсы кара ойлар туьзедилер,
Сен коршалайтаганларга карсы кенъеслер курадылар.
5 Айтадылар: «Барып, бу халкты йок этеегинъиз,
Арбатын Исраилдинъ аты айтылмастай!»

6 Бир тилден соьйлестилер,
Сага карсы бирлик туьздилер:
7 Эдомшылар эм Исмаилшылар,
Моавшылар эм Хаджаршылар,
8 Гевал, Аммон эм Амалек халклары,
Пилист эм Тир яшавшылары.
9 Ассирия да соларга косылып, Луттынъ улларына куыш
берди.

Села

10 Сен Кишон оьзенинде мидьяншыларга,
Сисерага эм Явинге эткенинъди оларга да эт.

11 Солар Эндорда кырылган эдилер,
топырак уьшин семирткиш болдылар.

12-13 Орев пен Зеевге эткенинъди
солардынъ сыйлыларына эт.
«Алладынъ отлакларын оьзимизге алаяк», — деп айткан
Зевах пан Салмунга эткенинъди
солардынъ басшыларына эт.

14 Я Аллам, олар, ел мен кувылып ушкан камбактай,
тобандай болсынлар.

15 От калай агашлыкты юта болса,
эм тавларды ялын ялай болса,

- 16 Сен де солай оларды Оьзинънинъ давылынъ ман кув
эм боранынъ ман коркыст.
- 17 Юзлерин уятлыктынъ карасына капла,
атынъды айтып Сага ялбарсынлар, Раббий!
- 18 Уялсынлар, тартынсынлар оьмирге,
сыйсызлыкта йок болсынлар!
- 19 Билсинлер, Сенинъ атынъ — Яхве,
тек Сен буьтин дуныяда Алла-Тааласынъ!

83 ¹ *Йыршы куьбининъ басшысына: «Гиттит» куьйине.*
Корахтынъ тувдыкларынынъ зикири.

- 2 Аьр не затка да, Аьлемлер Раббийи,
калай аьруьв Сенинъ кие юртынъ!
- 3 Раббийдинъ юртын сагындым, яным излейди,
юрегим эм деним тири Аллады куваныш йырлар ман
мактайды.
- 4 Аьлемлер Раббийи,
меним Патшам эм Аллам,
Сенинъ курманлык орнынънынъ янында,
балапанларын шыгарар уьшин
торгай да оьзине уьй,
карлыгаш да уя табады.
- 5 Сенинъ уьйинъде яшаганлар — бактылы,
олар дайым Сени мактаяклар.

Села

- 6 Сенде куьш тапкан аьдем,
юрек туьбинде Ерусалимдеги кие уьйинъе йол салмага
уьмити болган — бактылы.
- 7 Йылав оьзенниннен оьтеятырып,
олар оны булаклар оьзени этерлер;
ямгыр, оьзеннинъ аьр еринде коьлшиклер яратып,
берекет берер.
- 8 Йолда олардынъ куьшине куьш косыла барады;
Сийон тавында Алладынъ алдында сирелееклер.
- 9 Я Алла, аьлемлер Раббийи, эсит меним дувамды!

Якып табынган Алла, айтканыма кулак сал!

Села

- 10 Алла, йылы кара патшамызга, калканымызга;
Озьинъ айырып алган патшага разы бол!
- 11 Сенинъ юртынъда бир куьн,
онынъ тысында мынъ куьннен эсе ийги.
Залымлардынъ шатырларында яшавдан эсе,
Сенинъ уйинънинъ босагасында турмага суйемен.
- 12 Неге десе Раббий Алла — куьн эм калкан;
Раббийдинъ савгасы — разылык эм данък.
Тувра йолда юргенлерди Ол ийгиликсиз эш
калдырмайды.
- 13 Аьлемлер Раббийи,
Сага сыйынган инсан — бактылы!

84 ¹ *Йыршы куьбининъ басшысына: Корахтынъ тувдыкларынынъ зикири.*

- 2 Раббий, Сен Озьинънинъ еринъе рагимлисинъ.
Якыптынъ тувдыкларын алдынгы аьллерине
кайтардынъ.
- 3 Сен халкынънынъ шуьшлерин кеширдинъ,
куьналарын йокка санадынъ.
- Села*
- 4 Сен кара ашувынъды тыска шыгармадынъ,
от болып янган оьпкенъди тыйдырдынъ.
- 5 Бизди алдынгы аьлимизге кайтар,
я Алла, Куткарувшымыз,
бизге карсы ашувынъды энди тындыр.
- 6 Оьмири бизге ашувынъ кетпеекпе?
Несилден несилге коьшеекпе?
- 7 Халкынъ Сенде суййиниш табар ушин,
бизге янъыдан яшав береек тувылсынъ ма?
- 8 Я Раббий, шапагатынъды коьрсет!
Куткарувынъды бизге багысла!

- 9 Тыңлайман Раббийдинъ созлерин;
Ол Оъз халкына тынышлыкты бермеге ваде этеди,
ама тек Ога алал болганларга;
тек янъыдан басларын яманлыкка атпасалар.
- 10 Акыйкат, Алладан коркканларга Ол тезден куткарув
берек.
Собъитип бизим еримизде данъкы оьмири калаяк.
- 11 Аллага алал болганлар Онынъ шапагатына етер,
туврашыллар рахатлыкка ие болар.
- 12 Акыйкатлык, ерде тувьп, коьтерилеек,
туврашыллык коьктен ерге караяк.
- 13 Раббий бизге ийгилик берек,
еримиз онъыс аькелеек.
- 14 Туврашыллык Раббийдинъ алдында бараяк,
Онынъ адымларына йол аьзирлеек.

85 ¹ Дауттынъ дуvasы.

- Раббий, эсит мени эм явап бер,
мен бир каьриппен эм пақырман.
- 2 Мен Сага алалман, янымды сакла.
Сен Алламсынъ, куткар Сага сенген кулынъды.
- 3 Ием, ая мени,
Сага куьн узагы ялбараман.
- 4 Оьзинънинъ кулынъа куваныш савгала;
неге десе, Ием, дувамды Сага этемен.
- 5 Сен, Ием, ийгилик этесинъ, кеширесинъ,
Сага сесленгенлердинъ баьрисин де коьп суьесинъ.
- 6 Раббий, меним дувамды эсит!
Сага ялбарувымды тынъла!
- 7 Баьле келген куьн ялбараман Сага!
Неге десе Сен мага явап берексинъ.
- 8 Раббий, аллалар ишинде йок Сага тень,
Сенинъ ислеринъе тень ислер йок!

- 9 Ием, баъри Сен яраткан халklar келип
Сага сежде кылаяклар,
сенинъ атынъды мактаяклар.
- 10 Неге десе Сен уллы эм аъжейип ислер яратасынъ;
Сен – сынъар бир Алласынъ.
- 11 Йолынъа мени уйрет, Раббий,
Сенинъ акыйкатынъа коьре яшайым.
Сага алал болган юрек бер мага,
мен Сени дайым сыйлагандай.
- 12 Ием, Аллам, буьтин юрегим мен мактайман Сени,
атынъды дайым данъкляакпан.
- 13 Неге десе Сенинъ шапагатынъ мага бек уллы;
Сен янымды обилилер дуньясынынъ теренлигиннен
куткардынъ.
- 14 Алла, оьктемлилиер мага карсы коьтерилдилер,
залымлардынъ кубби меним янымды излейди.
Олар Сенинъ акынъда эш туьсинмейдилер.
- 15 Ама Сен, Ием, рагимли эм танъ Алласынъ,
сабыр, шапагатка эм алалыкка байсынъ.
- 16 Мага бурыл эм ая мени,
куьшлендир эм куткар кулынъды;
неге десе анамдай мен де Сага кызмет этемен.
- 17 Мага разылыгынънынъ бир белгисин коьрсет,
мени коьрип болмайтаганлар коьрсинлер эм
уялсынлар.
Сен, Раббий, мага ярдам эткенинъди
эм мени юбантканынъды анъласынлар.

86

¹ *Корахтынъ тувдыкларынынъ зикири. Йыр.*

² Раббий шахарын кие тавларда курады.
Ол, Якыптынъ буьтин яшарлык ерлериннен
Сийон* шахарынынъ капыларын суьеди.

3 Сенинъ акынъда данъклы соьзлер айтылады,

* 86:2 Сийон: Ерусалим.

Алладынъ шахары!

Села

4 Алла айтады: «Мени билетаганлар арасында
Рахав* пан Бабылды эске туьсирейим;
Пилист, Тир эм Кушты да.
Баьриси де Ерусалимде тувдык деп айтаяк».

5 Сийон акында айтаяклар:
«Мине бу халк да, сол халк да онда тувган»;
Алла-Таала оны Оьзи беркитеек.

6 Раббий халклардынъ санын туьзген заманда
«Бу халк Сийонда тувган», — деп язаяк.

Села

7 Баьри йырлайтаганлар эм саз алатларында
ойнайтаганлар:
«Меним буьтин булакларым сенде!» деп айтаяклар.

87 ¹ *Йыр. Корахтынъ тувдыкларынынъ зикири. Йыршы
куьбининъ басшысына: «Махалат Леаннот» куьйине.
Эзрахлы Хеманнынъ акыл берувьши зикири.*

2 Раббий, куткарувшы Аллам,
куьндиз де, кеше де Сага ялбараман.

3 Сага меним дувам етсин,
эсит меним тилегимди.

4 Меним яным кыйналувлар ман тойды,
яшавым меним оьлилер дуньясына ювыклады.

5 Мен оьлим шонькырына туьсеятырганлардай болдым,
куьши кетип, аьлсиз болган аьдемлердей.

6 Мен оьлилер арасына тасланганлардай,
оьлтирилип каьырга ятканларга усайман.
Сен олар акында энди ойланмайсынъ,
олар Сенинъ колынънан туьсип кеткенлер.

7 Сен мени терен шонькырга салдынъ,

* 86:4 Рахав: Мысыр.

туьпсиз каранъалыкка аттынъ.

8 Сенинъ ашувынъ мага авыр юк,
Сенинъ баъри толкынларынъ мени эзип таслады.

Села

9 Сен меннен досларымды узакластырдынъ,
оларга мени шийкенгендей коркынышлы эттинъ.
Мен капалдым, шыкпага амалым йок.

10 Кобзлерим кайгыдан арыдылар,
Раббий, Сага аьр куьн ялбардым,
колларымды Сага узаттым.

11 Сен облилер уьшин аьжейип ислер яратасынъма?
Аруваклар турып, Сени данъкляякларма?

Села

12 Сенинъ шапагатынъ кабырда,
алаллыгынъ оьлим еринде билдирилерме?

13 Сенинъ аьжейиплеринъ сол каранъа ерде,
Туврашыллыгынъ мутылганлар дуныясында билинерме?

14 Ама мен, Раббий, Сага тилеймен,
танъда меним дувам Сенинъ алдынъа шыгар.

15 Раббий, неге Сен мени шет кагасынъ?
Меннен неге юзинъди ясырасынъ?

16 Яслыгымнан мен азапланаман эм оьлимге ювыкпан.
Сенинъ коркынышлы ислеринънен уьмитим уьзилди.

17 Сенинъ кара ашувынъ уьстимнен кетти,
Сенинъ коркыстувларынъ мени йыкты.

18 Олар куьн бойы сувдай меним тоьгерегимди аладылар,
аьр яктан тирилей басадылар.

19 Суьйгенлеримди эм досларымды Сен меннен узак
этинъ,
каранъалык меним досым болды.

88

¹ Эзрахлы Этаннынъ акыл берувши зикири.

² Раббий, Мен дайым да шапагатынъ акында
йьрляякпан.

Алаллыгынъды баъри несиллерге билдиреекпен.

- 3 Мен айтаман: «Сенинъ шапагатынъ омирликке
болаяк,
алаллыгынъ коьклердей берк тураяк».
- 4 Сен айттынъ: «Озим айырганым ман,
Озимнинъ кулым Даут пан, антласув беркиттим.
Мен ант эттим:
- 5 Сенинъ урлыгынъды омирлер бойы,
несил несилден, эш кеспекпен,
Сенинъ тагыныды берктен берк этекпен».
- 6 Коьклер Сенинъ аьжейипли ислеринъди
данъклайдылар,
Сенинъ алаллыгынъды кие маьлеклердинъ
йыйынында мактайдылар.
- 7 Раббий мен коьклерде ким тень болар?
Маьлеклердинъ* кайсысы Раббийге усар?
- 8 Алла кие маьлеклердинъ йыйынында сыйланады;
Ол – коркынышлы, тоьгериндегилердинъ
баьрисиннен де уллы.
- 9 Я Алла, аьлемлер Раббийи,
ким Сендей карувлы?
Сен буьтинлей алалсынъ.
- 10 Сен денъиз давылына патшалык этесинъ.
Коьтерилген уйкен толкынларды
тынышландырасынъ.
- 11 Сен Рахавтынъ** куьшин кырдынъ, ол оьли кепте
ятыр.
Душпанларыныды каты колларыны ман шаштынъ.
- 12 Коьклер Сеники, ер Сеники.
13 Керуьвди эм алдыакты Сен яраттынъ;
Тавор эм Хермон тавлары
суййиниш пен Сенинъ атынъды мактайдылар.
- 14 Билегинъ Сенинъ берк,
колынъ куьшли,

Села

* 88:7 Маьлеклердинъ: яде «Алла улларынынъ».

** 88:11 Рахав: уйкен денъиз йырткышы.

- онъ колынъ йогарга коьтерилген.
- 15 Аьдиллик эм туврашыллык – Сенинъ тагынънынъ
негизи;
Сен этпеге баслаган аьр исте – шапагат эм алаллык.
- 16 Раббий, Сени зикирлер мен мактамага билген халк –
бактылы!
Олар Сенинъ юзинънинъ нуры ман яшарлар.
- 17 Сенинъ атынъа сенип куьн узагы суйинедилер;
Сенинъ туврашыллыгынъа таянып коьтериледилер.
- 18 Неге десе Сен – олардынъ данъкы эм куваты;
Сенинъ разылыгынъ ман биз басымызды йогары
коьтеремиз.
- 19 Раббий, Израил уллары табынган кие Алла,
бизди коршалайтаган патшамыз – Сеники.
- 20 Сен бир заманларда коьринисинъде
Сага алал болганларга айткан эдинъ:
«Мен бир баьтирге ярдам эттим,
мен халктан айырып алганды коьтердим.
- 21 Мен кулым Даутты таптым,
кие май ман майладым.
- 22 Колым Меним ога болысаяк,
билегим ога куьш береек.
- 23 Душпан оны енъип болмаяк,
залым оны озине бойсындыралмаяк.
- 24 Онынъ алдында баьри душпанларын кыраякпан
эм оны коьрип болмаганларды йок этеекпен.
- 25 Ога шапагатлы эм алал болаякпан;
Ол Меним атым ман басын йогары коьтереек.
- 26 Онынъ сол колын денъизге салайакпан,
онъ колын – йылгаларга.
- 27 Ол Мени шакыраяк: Сен – Атам меним, Аллам меним,
меним куткарувшы Каямсынъ!
- 28 Мен оны тунгыш этеекпен,
ер юзиндеги баьри патшалардан йогары коьтереекпен.
- 29 Оьмирге ога шапагатлы болаякпан,

30 Меним оны ман беркиткен антласувым эш бузылмаяк.
 Мен онынъ урлыгын оьмирлерге узатаякпан,
 тагы, коьктей, оьмирли болаяк.

31 Эгер тувдыклары Мен берген Тауратты мутсалар,
 эм Меним оькимлериме ызламасалар,
 32 Эгер Меним йорыкларымды бузсалар,
 буйырыкларымды толтырмасалар,
 33 ол заман эткен кыянатлары ушын
 Мен оларды таяк пан язаларман,
 куьналары ушын камышыларман.
 34 Ама Даутка шапагатлы болганымды токтатпам,
 Оьзимнинъ алаллыгымнан таймам.
 35 Антласувымды бузбам,
 авызым ман айтканларымнан да кайтпам.
 36 Бир кере киелигим мен ант эткенмен,
 Даутка оьтирик соьйлемем.
 37 Урлыгы оьмирлерге кесилмеек,
 тагы, куьндей болып, Меним алдымда турар.
 38 Айдай болып, оьмирликке беркитилген;
 ол – коьктеги сенимли шаат».

Села

39 Ама Сен энди патшанъды шет кактынъ, тасладынъ,
 Оьзинънинъ айырып алган кулынъа ашувландынъ.
 40 Сен кулынъ ман туьзген антласувды йокка
 шыгардынъ,
 тажын, ерге атып, кирлеттинъ.
 41 Сен онынъ шахарларынынъ иргелерин шаштынъ,
 беркитпелерин-калаларын буздынъ.
 42 Озып бараятырганлар оны тонайдылар,
 конъысыларга куьлките калды.
 43 Сен онынъ явларынынъ онъ колын коьтердинъ,
 баъри душпанларын суьйиндирдинъ.
 44 Онынъ кылышынынъ ушын артына бурдынъ,
 согыста куьш бермединъ.
 45 Онынъ коьркин алдынъ,
 тагын ерге туьсирдинъ.

46 Сен оны замансыз картайттынъ
эм уятлыкка орадынъ.

Села

47 Раббий, энди де коьп заман ясырынаяксынъма?
Оттай болып, янган ашувынъ коьпке созылаягым?

48 Эсинъе туьсир, меним яшавым кыска;
Баьри аьдемлерди оьлимли яраткансынъ.

49 Кайсы аьдем яшап, оьлим коьрмеген?
Янын оьлимлер аьлеминнен куткарган бар ма?

Села

50 Ием, кайда ды Сенинъ алдынгы шапагатынъ,
Даутка онынъ акында алаллыгынъ ман ант эткен
эдинъ?

51 Ием, эсинъе туьсир кулларынынъ
коьплеген халклардан эситкен мыскыл эм маскара
соьзлерин;

сол корлавларды мен юрегимде юргистемен.

52 Я Раббий, Сенинъ душпанларынъ ашув тиллерин
токтатпайдылар,
соьйтип те Сенинъ айырып алган патшанънынъ аьр
адымын яманлайдылар.

53 Раббий, оьмирлерге Сага данък!
Амин! Амин!

Доьртинши китап (Зикирлер 89–105)

89

¹ Алла элииси Мусадынъ дуvasы.

² Я Раббий, буьтин несиллер бойы

Сен – сыйынар орнымыз.

3 Тавлар болмай турып,
Сен дунья ман ерди кеплегеннен алдын да,
Оьмирлерден оьмирлерге Сен – Алласынъ.

4 Сен аьдемди топыракка кайтарасынъ:
«Кайтынъыз, аьдем уллары», – деп айтасынъ.

5 Сенинъ уьшин мынъ йыл, туьнегуьнги куьн,

- бир кешединъ вақытындай кыска.
- 6 Аьдемлерди сув тасыганда калай алып кете болсанъ,
солай олар да туъстей болып кетедилер.
Олар — эртенликте туъртип шыккан коьгоьлендей;
- 7 танъда шешекей атып, ясылланады,
а кеште солыйды эм кебеди.
- 8 Биз Сенинъ шамланувынънан йок боламыз.
Сенинъ каар ашувынънан саьспеклеймиз.
- 9 Сен куьналарымызды алдынъа салдынъ,
юзинънинъ ярыгына — ясыртын эткен
куьналарымызды.
- 10 Бизим куьнлеримиз Сенинъ ашувынъда озып
барадылар,
йылларымыз бир тыныс алганнан да кыска болып
йогаладылар.
- 11 Бизим оьмиримиз — етпис йыл,
куьшли эсек — сексен,
а йыллардынъ уйкен кесеги баьле эм каза ман тез
оьтеди
эм биз ушып кетемиз.
- 12 Ким Сенинъ шамланувынънынъ куьшин биледи?
Кара ашувынъ калай куьшли болса, сол кадер Сеннен
коркамыз.
- 13 Бизди йылларымызды санамага уйрет,
юреклеримиз даналыкка толсын.
- 14 Раббий, кайт бизге!
Оьпкенъ не заманга дейим узаяк?
Кулларыньды ая!
- 15 Буьтин куьнлеримизди суьйиниш эм шатлык ишинде
яшар уьшин,
эртенликте Оьзинънинъ шапагатынъ ман бизди
тойдыр.
- 16 Сен бизди язалаган куьнлер
эм баьле-каза ишинде азапланган йылларымыз уьшин,
энди бизди суьйиндир.

ЗАБУР 90

- 17 Сенинь кылган ислериньди кулларынъ коьрсинлер;
Сенинь данькынъ олардынъ балаларынъа ашылсын.
18 Иемиз Алла бизге разы болсын.
Колларымызга Ол берекет берсин,
колларымыздынъ ислери онъ келсин!

- 90** ¹ Мен Алла-Таалага сыйынган,
куьдиретли Алладынъ куьлеткисинде рахатланган
аьдем болып,
2 Раббий акында айтарман:
«Ол – меним сыйынув орным эм беркитпем,
Аллам меним, мен сенген Алла».
- 3 Алла сени авшыдынъ тузагыннан
эм кара оьлеттен куткарап.
4 Ол сени Оьзининъ канатлары ман каплар,
Онынъ канатларынынъ астында тасаланмага орын
табарсынъ,
Онынъ алаллыгы – сенинь калканынъ эм куьбенъ.
5 Не кешединъ коркынышларыннан, не куьндиз ушып
келген октан,
6 не каранъалыкта кезген мараздан,
не де уйледе кырган баьле-казадан коркпаяксынъ.
- 7 Мынъ аьдем янынъда йыгылса да,
он мынъ аьдем онъ янынънан кырылса да,
сага зарар келмес.
8 Тек коьзлеринъ мен караяксынъ
эм залымларга берилген язады коьреексинъ.
- 9 Сен Раббийди сыйынув орным деп,
Алла-Таалады дирегим деп, сайлаганынъ ушин
10 сага яманлык якпаяк,
уйинъе баьле ювыкламаяк.
11 Неге десе Ол маьлеклерине
барган аьр еринъде сени сакламага буйырган.
12 Олар, аягынъды таска да тийгистпей,

- 13 сени колларында аькетерлер.
Арсланга, йыланга басаяксынъ,
яс арланды да, кобрады да эзеексинъ.
- 14 Раббий айтады: «Мени суьйгенлерди куткарарман,
Меним атымды билгенлерди коршаларман.
- 15 Мени ярдамга шакырганда, мен явап береекпен;
баьледе оларга болысаякпан,
куткараякпан оларды эм данъкляякпан.
- 16 Узун оьмир мен тойдыраякпан,
эм оларга куткарувымды коьрсетеекпен».

91

¹ *Зикир. Юма эртеси байрамына йыр.*

² Раббий, Сени данъклав,
Сенинъ атынъды йырлар ман мактав не аьруьв, Алла-
Таала!

- 3 Эртенъликте Сенинъ шапагатынъды билдируьв
эм кеште – Сенинъ алаллыгынъды,
4 он кыллы лирада эм арфада
куьй шалмак не аьруьв!

5 Я Раббий, Сен Оьз ислеринъ мен мени кувандырдынъ,
мен шатланаман Сенинъ колларынънынъ яраткан
затларына.

6 Раббий, калай уллы Сенинъ ислеринъ!
калай терен Сенинъ ойларынъ!

7 Акмак оларды билмейди,
яхил де анъламайды.

8 Яманлар коьгоьлендей болып шыксалар да,
залымлар да шешекей болып атсалар да,
олар оьмирге йок болаяклар.

9 Ама Сен, Раббий,
оьмирликке йогардасынъ!

10 Душпанларынъ, я Раббий,
душпанларынъ йок болаяклар,
баьри залымлар шашыляяклар.

ЗАБУР 92

- 11 Ама Сен мени кийик бугадай куышли эттинъ,
Басыма таза зейтун майын яктынъ*.
- 12 Коьзлерим душпанлардынъ енъилгенин коьргенлер,
улаklarарым мага карсы коьтерилген залымлардынъ
йыгылганын эситкенлер.
- 13 Туврашылар хурма терегиндей болып шешекей
атадылар,
Ливандагы кедр терегиндей коьтерилип осьедилер.
- 14 Олар Раббийдинъ кие уйинде олтыртылган
тереклердей,
Алламыздынъ азбарларында шешекей атарлар.
- 15 Олар картайганда да емис берееклер,
соьлли эм ясыл боларлар.
- 16 Раббийдинъ туврашыл болганын коьрсетерлер;
Ол – Каям меним, Онда оьтирик йок.

92

- ¹ Раббий – Патшамыз;
Ол уллылык эм кудирет пен савытланган.
Дунья сонынъ ушин негизли эм эш шайкалмас.
- 2 Раббий, Сенинъ тагынъ оьмири негизли эм тебен
турады,
Сен де аьзелден бар болгансынъ.
- 3 Раббий, денъизлер гуьрилдевлерин коьтередилер,
агынлар шувылдайдылар,
толкын толкыннынъ артыннан ягаларга согыладылар.
- 4 Тек сувлардынъ шувылдавларыннан эсе,
денъиздинъ гуьрилдевиннен эсе,
коьклердеги Раббий куышли!
- 5 Сенинъ парызларынъ бек сенимли;
Раббий, Сенинъ уйинъ оьмирликке кие.

* 91:11 Басыма таза зейтун майын яктынъ: мени бек наьсипли эттинъ.

93 ¹ Я Раббий, шуышлилерди язалавшы Алла!
 Оьзинъди коьрсет, оларды язала!

² Коьтерил, буьтин ер юзининъ Оькимшиси,
 оьктем аьдемлерге тийисли язаларды бер!
³ Не заманга дейим, я Раббий, не заманга дейим
 залымлар оьктемсип юрееклер?

⁴ Олар оьктем соьзлер айтадылар;
 кыянат ислери мен мактанадылар.
⁵ Я Раббий, Сенинъ халкынъды корлайдылар,
 Сага байыр болганларды азаплайдылар.
⁶ Тул хатынларды эм ят аьдемлерди оьлтиредилер,
 оьксизлердинъ янларын да аладылар.
⁷ «Раббий коьреек тувыл,
 Якып табынган Алла билмей калаяк», — деп айтадылар.

⁸ Эй, акмак аьдемлер, акылынъызды йьйынъыз!
 Кайзаман акылланаяксыз, тентеклер?
⁹ Кулакты яраткан, эситпесим, аьше?
 Коьзди болдырган, коьрмесе, аьше?
¹⁰ Халкларды нызамга уйреткен,
 аьдемлерге акыл берген,
 сизге оькимин шыгармаса, аьше?
¹¹ Раббий аьдемлердинъ ниетлерин биледи,
 олардынъ бос болганын да биледи.

¹² Раббий, Сен нызамга уйреткенлеринъ,
 Сен берген Тауратты туьсингенлер — наьсипли!
¹³ Сен кара куьнлеринде оларга рахатлык бересинъ;
 сонъында залымларга шонъкыр казылар.
¹⁴ Раббий Оьзининъ халкын шет какпас,
 Ога байыр болганларды тасламас.
¹⁵ Аьдиллик янъыдан оьким ислери мен бир болар,
 таза юреклилер де ога ызлаяклар.

¹⁶ Ким мага кыянатшылар ман куьресуьвимде ярдам этер?
 Залымлардан мени ким коршалар?

- 17 Раббий мага ярдам этпеген болса,
мен кыска заманда олып, сессизлик дуныяга барар
эдим.
- 18 «Меним аягым тайып кетти», — деп айтканымда,
Раббий, сенин шапагатын мага ярдам этти.
- 19 Кайгылар ишимди яндырса,
Сен мени юбантып, суьиндиресинь.
- 20 Заньды яманлыкка кулланатаган хаксыз
оькимшилердинь
Сени мен байланыслары боларма?
- 21 Туврашылды оьлтирер уьшин бирлеседилер,
оьким кесип, шуьшсизди оьлимге тапшырадылар.
- 22 Ама Раббий — меним беркитпем,
меним Аллам — каям эм сьйынув орным.
- 23 Раббий Алламыз залымларды куьналары уьшин язалаак,
яманлыклары уьшин йок этеек,
оларды кырып таслаяк.

- 94** ¹ Келинъиз, Раббийди йырлар ман мактаяк!
Шатлыклы сеслеримиз бен куьшли
куткарувшымызды алгыслаяк!
- 2 Онынь алдында шуькир этип,
мактав йырлар ман Оны саламлаяк!
- 3 Неге десе Раббий — уллы Алла,
баьри аллалардан бийик, Ол — уллы Патша.
- 4 Онынь колында ердинь теренликлери,
тавлардынь баслары да Оныкы.
- 5 Денъиз Оныкы: Ол оны яраткан,
кара ер де Онынь колларынынь усталыгы.
- 6 Аьше, бараягынъиз, сежде кылып,
Яраткан Раббийимиздинь алдында тизлеримизге
шоьнькеегинъиз.
- 7 Неге десе Ол — Алламыз,
а биз — Онынь халкы,
Онынь отлактарда аьдуьвлеп асыраган койларымыз.

Буьгуьн сиз Онынъ авазына кулак салсанъыз экен!

Ол булай айтады:

- 8 «Мерива шоьллигинде Масса деп аталган ерде
сол ок куьн ата-бабаларынъыз куьналы болгандай,
юрегинъызде ийнатлык тувдырманъыз.
- 9 Олар ислеримди коьрген болсалар да,
ол ерде Меним куьдиретимди
эм сабырлыгымды сынадылар.
- 10 Сол себепли бу несилге Мен ашувландым:
Бу халкынынъ юреги адаскан,
олар парызларымды билмейдилер, — дедим.
- 11 Сонынъ уьшин ашувымда ант эттим:
Олар Мен береек рахатлыкка киреек тувыллар, —
деп».

95

¹ Раббийди янъы йыр ман мактанъыз!

Баьри ер юзи, Раббийди йырлар ман макта!

- 2 Раббийге йырланъыз, атын Онынъ данъкланъыз!
Куьннен куьнге «Ол — Куткарувшымыз!» деп айтып
турынъыз.

- 3 Миллетлерге Онынъ уллылыгын билдиринъиз,
халкларга Онынъ аьжейип ислери акында айтынъыз!

- 4 Неге десе Раббий уллы, Ога коьп мактав тийисли;
Ол баьри аллалардан коьп сыйланмага керек.

- 5 Баска халклардынъ аллалары — бос бутлар,
а Раббий коьклерди яратты.

- 6 Онынъ тоьгерегинде — уллылык, айбарлык,
Кие орнында — куьш эм данък.

- 7 Баьри халклар, Раббийди мактанъыз;
данъкын эм куьдиретин мактанъыз.

- 8 Раббий атына тийисли данъкын шыгарынъыз!
Онынъ уьйининъ азбарларына курманлыклар алып
киринъиз.

- 9 Кие эм айбар уьйинде Раббийге сежде кылынъыз.
Буьтин ер юзи Онынъ алдында титресин.

- 10 Халклар арасында: «Раббий патшалык сүреди!
Сонынь ушин дуния берк турады,
ол оьмири шайкалмаяк.
Алла халкларга аьдил оьким этеек», — деп айтынъыз.
- 11 Кобклер суьйинсин эм ер юзи шатлансын;
денъиз шувылдасын, эм оны толтыратаган аьр не зат!
- 12 Далалар-тарлавлар кувансынлар эм онда болган аьр не
зат та!
Ормандагы баьри тереклер де
Раббийдинъ алдында суьйинишке оралсын!
- 13 Неге десе Раббий келеек,
ер юзине оьким шыгармага келеек.
Ол дуныяга аьдиллик пен,
халкларга Оьзининъ акыйкатлыгы ман оьким шыгараяк.

- 96** ¹ Раббий патшалык сүреди.
Ер юзи суьйинсин
эм денъиз ягасындагы халклар шатлансынлар!
- 2 Булытлар эм каранъалык — Онынъ тоьгерегинде.
Туврашыллык эм аьдиллик — Онынъ тагынынъ
негизи.
- 3 Онынъ алдында от,
Онынъ душпанларын баьри ерде йок этип, барады.
- 4 Онынъ айындырыклары дуныяды яркыратады,
ер юзи сол затты коьрип титрейди.
- 5 Раббийдинъ, буьтин дуныя Исининъ алдында
тавлар кавыздай болып иредилер.
- 6 Кобклер Онынъ туврашыллыгын билдиредилер;
Онынъ данъклы куьдиретин буьтин халклар
коьредилер.
- 7 Бутларга кызмет кылганлар,
бос бутлар ман мактанганлар уятка калсынлар.
Баьри аллалар, Раббий алдында сежде кылынъыз!
- 8 Сийон халкы сол затты эситип, суьйинди;

Юда шахарлары, Сенинь обкимлериньди эситип,
шатланадылар.

9 Неге десе, я Раббий,
буьтин ер юзинде энъ бийик Сенсинь;
буьтин аллалардынъ уьстиндесинь, бек уллысынъ.

10 Раббийди суйгенлер яманлыкты коьрип болмасынлар,
неге десе Ол алал кулларынынъ янынъ саклайды,
оларды кыянатшылардынъ колларыннан куткарады.

11 Раббий туврашылга нурын береди,
таза юреклилерди суйиндиреди.

12 Туврашыллар, суйининъыз Раббийдинъ эткен
затларына,

Онынъ кие атын данькланъыз!

97

¹ *Зикир.*

Раббийди янъы йыр ман мактанъыз,
неге десе Ол аьжейип ислер этти.
Онынъ онъ колы, тенъсиз куьшли куьдирети
Ога енъуьв аькелди.

2 Раббий миллетлердинъ коьзи алдында
Обзининъ куткарувшы куьшин коьрсетти,
енъувин билдирди.

3 Израил халкына болган шапагатын
эм алаллыгын мутпады.
Дуныядынъ баьри ериндеги аьдемлер
Алламыздынъ енъувин коьрдилер.

4 Эй, буьтин дуныя, Раббийге куванышлы зикир
шалынъыз,
суйинишли сеслеринъыз бен даньклап,
мактав йырларын йырланъыз!

5 Раббийге лирада шалынъыз,
лирада шалынъыз эм саз сесин шыгарынъыз.

6 Раббийди, Патшамызды, карнай эм зурнай ман
мактанъыз,
шатлыклы сес пен Оны йолыгынъыз!

- 7 Денъиз гуьрилдесин эм оны толтырган бабри зат та,
дунья эм онда яшайтаганлар.
8 Йылгалар толкынласып шувылдасынлар,
тавлар да Раббийдинъ алдында бирге шатлансынлар.
9 Неге десе Раббий ер юзине оьким этпеге келеек.
Ол дуньяга аьдиллик пен,
халкларга туврашыллык пан оьким этеек.

98

- ¹ Раббий патшалык суьреди;
халклар титресинлер!
Ол такта керубийлер уьстинде олтырады;
ер юзи титресин!
2 Сийонда Раббий – уллы,
Ол – бабри халкларга куьдиретли басшы.
3 Онынъ уллы эм коркынышлы атын данъкласынлар.
Ол – кие!
- 4 Я Алла, куьшли Патша, Сен туьзликти суьесинъ;
Сен туврашыллыкты курдынъ;
Туьзлигинъди, аьдиллигинъди Якыптынъ еринде
коьрсеттинъ.
5 Раббийди, Алламызды коьтеринъиз,
Онынъ аякларына йгылып, сежде кылынъыз!
Ол – кие!
- 6 Онынъ дин куллыкшыларынынъ ишинде Муса эм
Арун бар эди,
Шамайыл да Онынъ аты ман дува эткенлердинъ
арасында эди.
Олар Раббийге ялбарганда,
Ол явап беретан эди.
7 Ол булыт баганасыннан оларга соьйледи.
Олар Онынъ берген парызларын, занъларын
сакладылар.
- 8 Раббий, Алламыз, Сен оларга явапладынъ;
оларга кешируьвши Алла болдынъ,

ама олардынъ куьналарын язасыз коймадынъ.

- 9 Раббийди, Алламызды коьтеринъыз,
Онынъ кие тавында Ога сежде кылынъыз;
неге десе Раббий, Алламыз – кие.

99 ¹ *Зикир. Шуькир этер уьшин.*

Буьтин дунья!

Раббийди шатланып мактанъыз!

- 2 Раббийге суьйинип, сежде кылынъыз!
Онынъ алдына куванышлы йырлар ман келинъиз!

- 3 Билинъиз, Раббий – Ол Алла,
Ол бизди яраткан, биз Ога байырмыз,
Онынъ халкы эм отлаклардагы койларымыз.

- 4 Онынъ уьйининъ капыларына шуькир этип,
азбарларына мактавлар айтып, киринъиз.
Разылык соьзлеринъизди Ога айтынъыз,
атын алгысланъыз.

- 5 Неге десе Раббий – хайырлы;
Онынъ шапагаты оьмирлерге,
алаллыгы эш туьрленмес несилден несилге.

100 ¹ *Дауттынъ зикири.*

Сенинъ шапагатынъды эм аьдиллигинъди
йырлайым,

Раббий, Сага оьзимнинъ йырымды шыгарайым.

- 2 Мен айыпсыз яшамага даьвренеекпен:
Сен мага кашан ярдамга келеексинъ?

Оьзимнинъ уьйимде
таза юрегим мен яшаякпан.

- 3 Коьзимнинъ алдына
шийкендирген эш бир зат та салмаякпан.

Коьрип болмайман кыянатшылардынъ ислерин,

мен олар ман бир болмаякпан.

4 Арам оиларды акылымнан куваякпан,
яманлык пан эш байланмаякпан.

5 Ювыгына яла якканнынъ авызын капарман,
оыктемлердинъ каравларын
эм, коыкирексип, аыдемлерге йогардан караганды
тоъзип болмам.

6 Коызлеримди элдеги туврашыл аыдемлерге
каратырман,
олар меним янымда болсынлар;
тек яшавлары айыпсыз болганлар
мага кызмет кылаяклар.

7 Меним уыйимде эш бир аыйлекер яшамаяк,
эш бир оытирикши янымда болмаяк.

8 Аыр эртенъликте элде залымларга
оыким шыгарып, оларды йок этеекпен;
Раббийдинъ шахарында яманлык этетаганларды
коратаякпан.

101 ¹ *Такаты таввесилген завальдынъ, Раббий алдына
кайгысын тоъгип, айткан дуvasы.*

2 Я Раббий, дувамды эсит.

Сага ялбарып ярдам тилеймен, эсит мени!

3 Меннен кыйынлы куынимде юзинъди бурма.

Энъкей эм эсит мени,

Сага ялбарганымда, тез явап бер!

4 Меним куынлерим, туытиндей, йок болып кетедилер;
суыеклерим, пеш янгандай болдылар.

5 Шалынган оылендей, юрегим кепти,
оытпегимди де емеге мутаман.

6 Бакырып ынъыранганнан,

меннен тек суыек эм суыегиме ябыскан тери калган.

- 7 Шоьлдеги байгуска усап,
опырамаларда яшаган япалактай ялгыз калдым.
- 8 Козиме уйкы келмейди,
тоьбеде олтырган ялгыз куска усайман.
- 9 Куьн узагы душпанларым мени мыскыллайдылар,
селекелейдилер, атымды айтып наьлетлейдилер.
- 10-11 Сенинь ашувынъ эм азабынь ушин,
Мен куьлди оьтпек этип ашайман,
ишимлигимди коьзяс пан карыстыраман.
Мени алып былактыраяк ушин, Сен мени коьтердинъ.
- 12 Куьнлерим меним – йогалатаган куьлеткидей,
оьлендей болып, мен кептим.
- 13 Ама Сен, Раббий, оьмири тактасынь;
несилден несилге Сени акылда тутаяклар.
- 14 Сен коьтерилип, Сийонга* рагимлик коьрсетеексинъ;
неге десе оны кеширмеге вакыты еткен,
белгиленген заман келген.
- 15 Сенинь кулларынъа Сийоннынъ аьр бир тасы баа,
онынь шанъы да оларды йылатар.
- 16 Раббий, миллетлер сенинь атынъды сыйлаяклар
эм ер юзиндеги баьри патшалар данъкынънан
коркаяклар.
- 17 Раббий Сийонды янъыдан кураяк,
Оьзининъ данъкында коьринеек.
- 18 Пақырлардынъ дуваларын Ол эситеек,
тилеклерин кулагына асяк.
- 19 Бу болган затлардынъ акында
келеек несиллер ушин язылып калдырылаяк
Энди туваяк халк Раббийди данъклар ушин.
- 20 Раббий Оьзининъ кие орныннан карады,
йогардан ойга, ерге карады.
- 21 Эсирлердинъ ынъыравларын эситти

* 101:14 Сийон: Ерусалим.

- эм оьлимге берилгенлерди эркин этти.
- 22-23 Событип, Раббийге сежде этилеекте
баъри халклар эм патшалыклар йыйылганда,
Раббийдинъ атын Сийонда айтаяклар,
Ерусалимде Оны данъкляяклар.
- 24 Раббий оьмиримнинъ ортасында карувымды алды,
яшавымды кыскартты.
- 25 Сонынъ ушин мен, «Аллам!
Яшавымды куьнлеримнинъ ортасында алма!» — дедим.
«Сенинъ йылларынъ несиллер бойы узалар».
- 26 Басыннан Сен ерди яраттынъ,
коьклер де Сенинъ колларынънынъ иси.
- 27 Олар йогалаяклар, ама Сен калаяксынъ.
Олар баъриси де кийимдей болып, эски болаяклар;
оларды, бир капталдай этип, авыстырарсынъ
эм олар йок боларлар.
- 28 Ама Сен — дайым да Солсынъ;
Сенинъ йылларынънынъ сонъы йок.
- 29 Сага соьле кызмет кылганлардынъ уллары яшаяклар,
олардынъ авьлетлери дайым да Сенинъ алдынъда
болаяклар.

- 102** ¹ Дауттынъ зикири.
Данъкла Раббийди, яным меним,
эм меним баъри болган затым Онынъ кие атын
мактасын!
- 2 Данъкла Раббийди, яным меним,
Онынъ буьтин ийгиликлерин эш мутпа!
- 3 Баъри сенинъ куьналарыньды Ол кеширеди,
баъри маразларыньды савартады.
- 4 Яшавынъды кабырдан куткарады,
Ол бизге коьрсеткен шапагат эм рагимлик —
басымызда таждай.
- 5 Оьзининъ ийгиликлери мен яшавынъды савгалайды;
яслыгынъ сенинъ, карагустыкындай болып, яньырады.

- 6 Раббий буьтин эзиетленгенлерди аклайды,
оларга абдил обким этеди.
- 7 Ол оз ниетлерин Мусага ашты,
Оз ислерин Исраил улларына коьрсетти.
- 8 Раббий рагимли эм шапагатлы,
Ол бек сабыр эм суюви дайымлы.
- 9 Ол аьр вакыт шуышлеп юрмейди,
аьр дайым ашувлы болмайды.
- 10 Куьналарымызга коьре Ол бизди тийисли шуышлемес,
эткен кыянатларымызга коьре Ол бизди язаламас.
- 11 Коьклер ерден калай бийик болса,
Оны сыйлаганларга солай уйкен Онынъ шапагаты.
- 12 Куьнтувар куьнбатардан калай узак болса,
солай Ол шуышлеримизди бизден эрек этти.
- 13 Ата балаларын калай суе болса,
солай Раббий Оны сыйлаганларды суьеди.
- 14 Неге десе Ол биледи не заттан болганымызды,
топырак болганымызды Ол эсинде тургыстады.
- 15 Абдемнинъ обмири облендикиндей кыска,
даладагы шешекейдей, ол кыска заман онъады.
- 16 Онынъ уьстиннен ел эсип кетер эм ол йок,
ол обскен ерде эш бир зат калмайды.
- 17 Ама Раббийдинъ шапагаты
Оны сыйлаганларга обмирлерден обмирлерге калады,
соьйтип те олардынъ тувдыкларына Онынъ
туврашыллыгы.
- 18 Онынъ антласувына алал болганларга
эм Онынъ буйырыкларын толтыратаганларга Ол —
туврашыл.
- 19 Раббий Обзининъ тагын коьклерде орынластырган,
Онынъ патшалыгы баьри заттынъ уьстинде.
- 20 Раббийди данъкланъыз, сиз, Онынъ маьлеклери,
куьшли эм куьдиретли,
Онынъ буйырыкларын толтыратаганлар
эм Онынъ айтканларына бойсынатаганлар.

- 21 Раббийди данъкланъыз, Онынъ буътин маблеклер
 аскери,
 Онынъ буйырыкларын толтыратаган кызметшилери!
- 22 Раббий яраткан баъри не зат та,
 Онынъ басшылык эткен баъри ерлеринде
 Оны данъкласынлар.
 Яным меним Раббийди данъкласын!

103 ¹ Раббийди алгысла, яным!
 Раббий, Аллам меним, Сен калай уллы!

- Куьдирет эм айбарлык – Сенинъ кийиминъ.
- 2 Сен ярыкты тап кийимдей этип киесинъ,
 коьклерди шатыр этип ясынъ.
- 3 Сарайынъды йогардагы сувлардынъ уьстинде
 коьктинъ бийиклигинде курдынъ,
 булытларды Оьзинъе согыс арбасы эттинъ,
 елдинъ канатлары уьстинде кездинъ.
- 4 Сен еллерди Оьз хабаршынь эттинъ,
 от эм ялын – Сенинъ кызметшилеринъ.
- 5 Ерди Сен негизге орынластырдынъ;
 эш бир заманда ол шайкалмас.
- 6 Сен, кийим кийдиргендей этип,
 ерди терен сувлар ман капладынь;
 сувлар тавларды да яптылар.
- 7 Сенинъ эмиринънен сувлар кашып басладылар,
 гуьрилдеген давысынънан агып кеттилер.
- 8 Олар тавларга коьтерилдилер, оьзенлерге туьстилер,
 Сен белгилеген ерге актылар.
- 9 Сен сувларга мажа салдынъ,
 олар оннан коьшип болмаяклар,
 ерди яньыдан каплап та болмайдылар.
- 10 Сен булаклардан аккан сувларды оьзенлерге
 туьсиресинъ,
 тоьбелердинъ арасыннан аккан йылгаларды
 толтырасынъ.

- 11 Буэтин кийик айванлар оннан сув ишедилер,
кийик эшеклер де сонда сувсаганларын
кандырадылар.
- 12 Ягаларындагы тереклерде куслар уя ясайдылар,
олардынъ сеслери таллардынъ арасында эситиледи.
- 13 Йогары уйинънен Сен тавларды сувгарасынъ,
ер де Сен шыгарган емислер мен тояды.
- 14 Айванлар ушин оьленди оьстиресинъ,
оьсимликлерди – аьдемлерге пайдага,
инсан да оьтпегин топырактан алсын деп, эмир этинъ.
- 15 Аьдемнинъ юрегин кувандырган шарапты,
юзин йылмайткан зейтун майды,
аьдемге карув коскан оьтпекти Сен бересинъ.
- 16 Раббий, Сен яраткан тереклер, Ливан кедрлери,
дайым да сувгарыладылар.
- 17 Олардынъ бутакларында куслар уя ясайдылар.
Лейлеклердинъ меканы – шам тереклерде.
- 18 Бийик тавлар – кийик эшкилердинъ отлагы,
каялар – кая коянлардынъ сыйынув орны.
- 19 Сен айды вакыт коьрсетуьвши этип яраттынъ;
куьн десенъ не заман батаягын биледи.
- 20 Сен каранъалык туьсиресинъ – кеш болады,
ормандагы айванлар шыгып баслайдылар.
- 21 Яс арсланлар оькирип авга шыгадылар,
Алладан ас тилейдилер.
- 22 Куьн тувганлай,
олар инлерине кайтып, ятадылар.
- 23 Аьдем куллыгына шыгады,
аксамга дейим куллык этип турады.
- 24 Раббий, ислеринъ калай коьп!
Даналыгынъ ман Сен баьри затты яраттынъ,
ер юзи Сенинъ яратканларынъа толы.
- 25 Мине, бай денъиз, шет-кыйыры коьринмейди!
Онда йылысатаганлардынъ,
уьйкен-кишкей ян-януварлардынъ саны йок!

- 26 Денъизде кемелер юзедилер,
ишинде, Сен яраткан Ливятан* да ойнайды.
- 27 Баъриси де Сеннен ас саклайды;
Тойдырарсынъ оларды заманында деп.
- 28 Сен бересинъ – олар аладылар,
колынъды ашасынъ – сен берген ийгиликлерге
тоядылар.
- 29 Юзинъди япсанъ, олар коркадылар;
тынысларын токтатсанъ, олар оyledилер
эм топырак боладылар.
- 30 Рухынъды Сен йиберсенъ, олар яратыладылар,
эм Сен ер юзин янъыртасынъ.
- 31 Раббийге оьмирлерге данък болсын!
Раббий эткен ислериннен кувансын!
- 32 Ол ер юзине коьз салса, ер калтырар;
таварга колы ман тийсе, олар туьтин шыгарарлар.
- 33 Раббийге оьлгенге дейим йырляакпан,
Аллама мактав йырын йырлайым, яшай турып.
- 34 Меним ойларым Раббийге ярасын;
Суййинишимнинъ булагы – Ол.
- 35 Куьналылар ер юзиннен йогалсынлар,
залымлар эндиден арбатын болмасынлар.
Раббийди данъкла, яным, Раббийди макта!

- 104** ¹ Раббийге шуькир этинъиз, Онынъ аты ман
ялбарынъыз,
миллетлер арасында Онынъ ислерин билдиринъиз.
- 2 Раббийге йырлар ман мактав салынъыз,
Онынъ аьжейип ислери акында хабарланъыз.
- 3 Онынъ кие аты ман куванынъыз,
Раббийди излегенлер юректен шатлансынлар.
- 4 Раббийге сенинъиз эм Онынъ куьшине;
дайым Оннан ярдам изленъиз!

* 103:26 Ливятан: бурынгы дестанларда денъиз айваны.

5 Ол эткен аьжейип ислерди,
 Онынъ коьрсеткен нышанларын
 эм Ол айткан оькимлерин эсинъизде тургыстынъыз,
 6 эй, Раббийдинъ кулы Ибрагимнинъ тувдыклары,
 Якыптынъ уллары, Онынъ айырып алганлары.

7 Ол – Раббий, бизим Алла,
 Оьзининъ оьким карарларын буьтин ер юзине
 шыгарады.

8 Ол Оьзининъ антласувын оьмирликке,
 берген соьзин мынълаган несиллерге эсте саклайды.

9 Ол Ибрагим мен туьзген антласувына,
 Исхакка берген соьзине алал калады.

10 Муны Якып уьшин занъ,
 Израил уьшин оьмирлик антласув этип беркитти.

11 «Мен сага Кенан ерин береекпен,
 ол сенинъ ер мырасынъ болар», – деди.

12 Сол заманда олар аз санлы эм аз маьнели эдилер,
 эм Кенанда олар ят аьдемлер эдилер.

13 Бир халктан баска халкка,
 бир патшалыктан баска патшалыкка
 канъкып юретаган эдилер.

14 Алла бир аьдемге де оларды корламага ызын бермеди.
 Оларды зарарламасынлар деп патшаларды да тыйды.

15 «Тийменъиз Мен айырып алганларга,
 Меним пайхамбарларыма яманлык эптенъиз», – деди.

16 Ол Кенан ерине ашлык йиберди,
 буьтин аслыкты курытып таслады.

17 Ол олардан алдын бир аьдем йоллады,
 бу – кул болып сатылган Юсып эди.

18 Онынъ аякларын аркан ман байладылар,
 мойнына темир мойса салган эдилер.

19 Сонъында Раббийдинъ айтканы толтырылды,
 Раббийдинъ соьзи Юсыптынъ туврашыллыгын
 коьрсетти.

- 20 Патша буйырды, оны шештилер,
халклардынъ басшысы оны эркин этти.
- 21 Оны уйинде ие этти,
болган мал-муълкине басшы этип салды,
22 баска куллыкшыларына суйгенинше насихат айтсын,
аксакалларын даналыкка уйретсин, деп.
- 23 Сол заманда Исраил* Мысырга келди,
Якып Хам** элинде ерлести.
- 24 Алла Оьзининъ халкынынъ санын оьстирди,
оны душпанларыннан куышли этти.
- 25 Мысыршылардынъ юреклеринде Оьзининъ халкына
коьрип болмавлыкты тувдырды,
Оьз кулларына карсы кара ойлар тувдырды.
- 26 Ол Оьзининъ кулы Мусады,
эм Оьзи айырган Арунды йолландырды.
- 27 Олар Хам топыраklarында, Мысырда,
Алладынъ аьжейип ислерин, нышанларын
коьрсеттилер.
- 28 Алла каранъалык йиберди, ер каранъа болды,
неге десе мысыршылар Онынъ буйырыгына
бойсынмаган эдилер.
- 29 Алла олардынъ сувларын канга авдарды,
сув ишиндеги балыклар оьлдилер.
- 30 Ерлери бакаларга толдылар,
олар аьли патшадынъ яткан пешине де еттилер.
- 31 Алла буйырды эм шыбынлар,
ширкейлер ерлерининъ аьр тарабын бийледилер.
- 32 Ол оларга ямгыр орнына буршак йиберди,
ерлеринде айындырык яркыратты.
- 33 Буршак юзим бавларын сокты,
ынжыр тереклерин ерге йыкты.
- 34 Ол буйырганда, шегертки келди,
сансыз коьп яс шегертки.
- 35 Мысыр ериндеги баьри оьсимликлерди эдилер,

* 104:23 Исраил: Якып пайхамбардынъ баска аты.

** 104:23 Хам: Мысыр халкынынъ атасы.

данъылдагы аслыкты ашап битирдилер.

36 Оннан сонъ Алла мысыршылардынъ баъри
тунгышларын,
эрлик куватларынынъ биринши емисин оьлтирди.

37 Ол Исраил улларын Мысырдан шыгарды;
олар алтын ман куьмис аькеттилер,
ырувларында эш бирев де абынмады.

38 Мысыр халкы олардынъ шыкканларына суьйинди,
неге десе олар коркув тувдыратаган эди.

39 Алла булытты яйды, оларды ябар уьшин;
кеше ярык болсын деп, от берди.

40 Халк тиледи, Алла боьденелер йиберди;
аьдемлерди коьктен келген азык пан тойдырды.

41 Каяды ярып, сувлар агыстты,
йылгалар болып шоьлде актылар.

42 Соьйтип Ол, кулы Ибрагимге
берген кие соьзин эсине тусьирди.

43 Алла халкын суьйиниш пен,
Оьзи айьрганларды шатлык пан Мысырдан шыгарды.

44 Оларга баска миллетлердинъ ерлерин берди;
олар баска халклардынъ кыйынларына ие болдылар.

45 Алладынъ ниети — Оьзининъ йорыкларын саклавлары,
занъларына бойсынувлары!
Раббийге мактав болсын!

105 ¹ Раббийди данъкланъыз,
неге десе Ол танъ эм шапагатлы оьмирлерге.

2 Раббийдинъ эткен куьдиретли ислерин ким айтар
эм ким Ога тийислисинше мактав салар?

3 Бактылы аьдил оьким эткенлер,
аьр заман туврашыл ислер кылган аьдемлер!

4 Раббий, Оьз халкынъа суьйиминъди коьрсеткенде,
мени де эсинъе тусьир!

Оъз халкынъды куткарганда,
мага да ярдамга кел!

5 Сайлап алганларынънынъ аман-эсенлигин коьрейим,
Сенинъ халкынънынъ онгыслыгына куванаим
эм Сага байыр болганлар ман мактанып юрейим.

6 Ата-бабаларымыздай болып, биз куьнага кирдик,
яманлык йолга аяк бастык,
кыянат ислер эттик.

7 Аталарымыз Мысырда болганда,
Сенинъ коьрсеткен аьжейип ислеринъди
анъламадылар;
Сенинъ мол шапагатынъды муттылар.
Алла-Таала, Кызыл денъиздинъ янында
Сага карсы басларын коьтердилер.

8 Ама Алла, Оъз куьдиретин коьрсетеек болып,
аты уьшин оларды куткарды.

9 Ол Кызыл денъизге буйырды, денъиз курыды.
Ол оларды денъиз туьбиннен,
куры ерден оьткергендей, оьткерди.

10 Оларды коьрип болмаганлардынъ колыннан куткарды,
душпанлардынъ эзиетиннен эркин этти.

11 Олардынъ душпанларын сув басты,
эш биреви калмады.

12 Сол заман Онынъ соьзлерине ынандылар
эм Ога мактав йырын йырладылар.

13 Ама тез арадан Онынъ ислерин муттылар,
Онынъ кенъслерин сакламадылар.

14 Шоьлде непислерине берилдилер,
Алладынъ сабырлыгын авлак ерде сынадылар.

15 Ол оларга тилегенлерин берди,
ама оларды оьлтиреек мараз йиберди.

16 Олар яйлавда Мусага куьнледилер,
эм Арунга, Раббийдинъ сыйлы кулына.

17 Ер ярылып, Датанды ютты,

- 18 Авирамнынъ янындагыларды да каплап алды.
Араларында от янды,
залымларды ялын ягып куйдирди.
- 19 Олар Хорев тавынынъ туьбинде турганда
бузавдынъ сынтасын ясадылар,
сол бутка табынып басладылар.
- 20 Обзлерининъ данъклы Аллаларын
оьлен шайнаган обгиз бутына авыстырдылар.
- 21 Мысырда уллы ислер эткен Аллаларын,
обзлерининъ Куткарувшыларын муттылар.
- 22 Ол Хам еринде аьжейип ислер,
Кызыл денъиздинъ ягында коркысткан затлар эткен
эди.
- 23 Алла, «Халкымды йок этейим», – деди.
Ама Ол сайлаган Муса, Ога карсы болып, халкын
коршалады,
Алладынъ ашувун тыйды, Ол халкын йок этпеди.
- 24 Олар сол аьруьв ерди санга санамадылар,
Онынъ созине де ыйнанмадылар.
- 25 шатырларында куьбирденетаган эдилер,
Раббийдинъ авазына бойсынмадылар.
- 26 Сонынъ ушин Ол колын коьтерип,
шоьлде оларды йок этпеге ант этти;
- 27 тувдыкларын миллетлер арасында шашып,
баска кыралларга суьреегин соьйледи.
- 28 Сонъ олар Пеор тавында Баал бутына косылдылар,
янсыз бутларга аькелинген курманлыклардынъ
этиннен ашадылар.
- 29 Эткен ислери мен Аллады ашувландырдылар;
оьлет мараздан мынълап оьлип басладылар.
- 30 Сол заманда Пинхас коьтерилди
эм обкимин шыгарды;
соьйтип оьлтируьвши мараз кесилди.
- 31 Онынъ эткен заты ушин

Алла оны, туврашыл аьдем деп, кабыл этти,
сол зат та несилден несилге оьмири айтылып бараяк.

- 32 Тагы да олар, Мерива булагы янында Аллады
ашувландырдылар,
Мусадынъ басына баьле аькелдилер.
- 33 Олар Мусады шамландырдылар,
Ол да, ойланмай, керекпеген соьзлер айтып йиберди.
- 34 Раббий баска халкларды йок этинъиз деген эди,
ама олар сол халкларды кырмадылар,
35 а олар ман карысып,
олардынъ аьдетлерин де алдылар.
- 36 Олардынъ бутларына табындылар,
бутлар да оларга тузак болдылар.
- 37 Улларын, кызларын йинлерге аькелип,
курман этип басладылар.
- 38 Кенан бутларына курман болсын деп,
улларынынъ, кызларынынъ куьнасыз канларын
тоькдилер;
олардынъ канлары ман ерди кирлетдилер.
- 39 Оьзлерин эткен ислери мен арамга шыгардылар,
ислери мен Аллага алал калмадылар.
- 40 Соннан себеп Раббийде халкына карсы ашувы
куьшейди,
Ога байыр болганлардан шийкенип баслады.
- 41 Оларды баска миллетлердинъ колына берди,
душпанларынынъ басшылыгына тапшырды.
- 42 Душпанлары оларды корладылар,
оьзлерине савлай бойсындырдылар.
- 43 Раббий коьп кере оларды куткарды,
ама олар ниетлеринде Ога карсы болдылар,
куьналарына бата бердилер.
- 44 Ама Ол, олардынъ авыр аьллерин коьрип,
ялбарувларын эсите эди.
- 45 Олар мен эткен антласувын эсте тургыстып,
Оьзининъ шетсиз-кыйырсыз шапагаты ман оларды аяды.

- 46 Оларды есирликте тургыстатаганларда да
Ол аявлык сезимин тувдырды.
- 47 Раббий, Алламыз, бизди куткар,
кайтар бизди миллетлер арасындагы есирликтен!
Сенинь кие атынъа шуькирлер айтаяк,
Сенинь ислеринь мен мактанаяк!
- 48 Раббийге, Израил улларын коршалаган Аллага
буьтин оьмирлерде данък болсын!
Буьтин халк та «Амин», – десин!
Раббийге мактав болсын!

Бесинши китап
(Зикирлер 106–149)

- 106** ¹ Раббийге шуькир айтынъыз! Ол – танъ,
Онынъ шапагаты оьмири авыспас!
- 2 Солай айтсынлар Раббий куткарганлары,
душпанлардынъ колыннан куткарылганлар.
- 3 Ол суьрилген халкын туьрли ерлерден –
куьнтувардан, куьнбатардан, керуьвден, кубыладан
йыйып алган.
- 4 Олар шоьлде адасып, авлак ерде,
аьдем яшаган бир шахарга йол табалмадылар.
- 5 Ашлыкка эм сувсызлыкка даяндылар,
яшавдан уьмитлери уьзилген эди.
- 6 Раббийге ялбардылар кыйынлыкта,
Ол да оларды азаплыктан куткарды.
- 7 Ол оларды тувра йолга салды,
ерлеспеге болаяк шахарга аькелди.
- 8 Шапагаты уьшин,
аьдем улларына коьрсеткен аьжейип ислери уьшин
Раббийге шуькир айтсынлар.
- 9 Неге десе Ол сувсаган янды тойдырды,
аш болган янды ийгиликлерге толтырды.

- 10 Каранъалыкта, олим оьзенинде есир болып,
темир шынжырларга байланып азапланганлар да бар
эдилер;
- 11 неге десе олар Алладынъ буйырыкларына карсы
болдылар,
Алла-Тааладынъ кенъеслерин кабыл этпедилер.
- 12 Ол авыр куллык пан олардынъ рухларын
юмсайтатаган эди;
йыгылганда янларына эш бирев де келмейтаган эди.
- 13 Баьлеге туьскенде, Раббийге ялбардылар,
Ол да оларды азаплардан куткарды.
- 14 Каранъалыктан, олим оьзениннен шыгарып,
бугавлардан босатты.
- 15 Шапагаты уьшин,
аьдем улларына коьрсеткен аьжейип ислери уьшин,
Раббийге шуькир айтсынлар.
- 16 Неге десе Ол ез капыларды кырды,
темир тыйгышларды бузды.
- 17 Олардынъ бир нешеси акылсызлык этти,
эткен куьналары эм кыянатлары уьшин азап
шектилер.
- 18 Соьйткенде, янлары эш бир ас та алмады,
олар олим эсигине ювыкладылар.
- 19 Баьлеге туьскенде, Раббийге ялбардылар,
Ол да оларды азаплардан куткарды.
- 20 Оьзининъ соьзин айтып, оларды савартты,
Оларды олим эсигиннен куткарды.
- 21 Шапагаты уьшин,
аьдем улларына коьрсеткен аьжейип ислери уьшин,
Раббийге шуькир айтсынлар.
- 22 Разылык курманлыкларын аькелсинлер,
Онынъ ислерин шатлык йырлар ман билдирсинлер.
- 23 Олардынъ бир нешеси кемелерде денъызге шыккан,
сув кенъликлерде сатув-алув юргисткенлер.
- 24 Олар да Раббийдинъ ислерин,

денъиз теренликлеринде эткен аъжейиплерин
коьргенлер.

- 25 Онынъ буйырыгы ман давыл басланады,
толкынлар коьтериледи.
- 26 Кемеде болганлар бир де коьклерге коьтериледилер,
бир де денъиз теренлигине туьседилер.
Коркувдан янлары шыгып, рухлары туьседи.
- 27 Олар, эсиргендей болып, айланып шайкаладылар.
Денъизшилердинъ усталыгы да ярдам бермейди.
- 28 Баьлеге туьскенде Раббийге ялбарадылар,
Ол да оларды азаплардан куткарады.
- 29 Ол давылды токтатты,
денъиздинъ толкынлары тыныстылар.
- 30 Куткарылганлар суьйиндилер, денъиз тынык болды
деп,
эм Раббий оларды тилеген ерине алып барды.
- 31 Шапагаты уьшин,
аьдем улларына коьрсеткен аъжейип ислери уьшин,
Раббийге шуькир айтсынлар.
- 32 Халк ямагатында Оны коьтерсинлер,
аксакаллардынъ йыйынында данъкласынлар.
- 33 Ол йылга оьзенлерин шоьлге,
булакларды курыган кепкен ерге,
онъыслы топыракларды такырларга айландырды
сонда яшаганлардынъ яманлыклары уьшин.
- 35 Ама Ол шоьлди де мол сувлы ерге айландырды,
кепкен ерлерде булаклар кайнайды.
- 36 Онда аш болганларды ерлестирер,
олар оьзлерине яшамага сахар курарлар.
- 37 Тарлавларда эгин эгерлер,
мол емис берек юзим бавларын шашарлар.
- 38 Раббийдинъ ийгилиги мен олар уллы халк болып
бараятырлар,
суьруувлери коьбейип барады.
- 39 Олардынъ саны аз болганда,

корлыктан, баыледен, кайгыдан коьнзиллери
бузылганда,

40 Раббий халктынъ етекшилериннен шийкенип
бурылады,

оларды йолсыз шоьлде адастырып юргистеди.

41 Ама пакырга муктажлыктан шыкпага ярдам этеди,
тувдыкларын, койлар суьруьвиндей этип, обстиреди.

42 Туврашыллар муны коьрип суьйинедилер,
яманлар авызларын ябадылар.

43 Ким акыллы болса, бу затларды элесин;
Раббийдинъ шапагаты акында ойлансын.

107 ¹ *Йыр. Дауттынъ зикири.*

² Юрегим аьзир, Алла, юрегим аьзир.

Зикирлер йырлаякпан, йырлар Сага багыслаякпан.
Яным, коьгерил!

3 Арфа эм лира, уянынъыз!

Мен танъды уянтайым!

4 Раббий, Сени халклар арасында данъкляякпан,
миллетлер арасында йырлар ман мактаякпан.

5 Неге десе Сенинъ шапагатынъ коьклерден бийик,
алаллыгынъ аспанга етеди.

6 Я Алла, коьклерден йогарга шык,
буьтин дунья уьстинде Сага данък болсын!

7 Бизим дувамызды эсит!

Сенинъ суьйген халкынъды куткарау уьшин

Обзинънинъ куьдиретли колынъ ман ярдам эт!

8 Алла Обзининъ кие еринде айтты:

«Куванып Шекем шахарын боьлермен,

Суккот обзенин облшермен.

9 Гилад – меники, Манаше де меним,

Эпрайым – басыма кийген тувылга,

Юда – меним аса таягым.

10 Моав – ювынатаган табагым,

Эдомга аяк кийимимди тасларман*,
Пилист ерин енъип шатлык пан кышкырарман».

- 11 Ким мени беркитилген шахарга аскетеек?
Ким мага Эдомга барар йолды коьрсетер?
- 12 Я Алла, Сен тувылсынъ ма?
Ама сен бизди шет каккансынъ,
бизим аьскерлер мен шыгувдан басынъды алгансынъ.
- 13 Ярдам эт бизге душпанга карсы,
аьдемлердинъ ярдамы бос.
- 14 Алла ман уллы ислер этермиз,
душпанларымызды Ол енъер.

108 *Йыршы куббининъ басшысына: Дауттынъ зикири.*

- ¹ Мен мактаган Аллам,
явапсыз мени калдырма!
- 2 Меним акымда залым, аьйлекер аьдемлер
яман затлар айтадылар,
ялган соьзлер яядылар.
- 3 Коьрип болмавлыкка толы соьзлери мен
мени аягымнан басыма орайдылар,
себепсиз мага карсы согысадылар.
- 4 Мен оларды суьйсем де, мага яв боладылар,
а мен олар ушин дува этемен.
- 5 Мага ийгиликке яманлык пан яваплайдылар,
коьрип болмавлык пан – меним суьйимиме.
- 6 [Меним акымда булай айтадылар:]
«Онынъ басына бир залым аьдемди сал,
онъ янында яла ягувшы турсын!
- 7 Оькимши карсысында шуьшли болып шыксын,
дувасы да ога куьна болып саналсын!
- 8 Куьнлери кыска болсын,
онынъ орнына баска бирев олтырсын!

* 59:10 «Аяк кийимин таслав» – сол ерге ие болганын коьрсетуув болады.

- 9 Балалары оксиз болсын,
пишеси — тул хатын болсын!
- 10 Балалары канъкып юрген тиленши болсынлар,
оьтпек тилесинлер йыгылган уйлериннен эректе.
- 11 Буьтин малын борышкага берген аьдем алсын,
ят аьдемлер эткен исининъ хайырын таласынлар.
- 12 Ога рагимлик коьрсеткен аьдем шыкпасын,
онынъ оксизлерин эш бирев де аямасын.
- 13 Тувдыклары кырылып таслансынлар,
соьйткенде келеек несилде онынъ тамыры кесилеек.
- 14 Раббий онынъ аталарынынъ яманлыгын эске
туьсирсин,
анасынынъ куьнасын кеширмесин.
- 15 Раббий олардынъ куьналарын мутпасын,
оьзлерининъ акында ер уьстинде эш бир эстелик
калмасын.
- 16 Сол аьдем эш ойланмаган эди рагимлик этейим деп;
ол корланган, ярлы, юреги сынган аьдемлердинъ
артыннан ызлап,
оларды оьлтirmeге суьйди.
- 17 Ол наьлетлемеге суьйди; наьлети оьзининъ басына
келсин!
Аьдемлерди багысламага суьймеди; ога да багыслав
узакта турсын!
- 18 Кийим кийгендей болып ол каргыс соьзлерге
оралды;
сол каргыслар онынъ ишине сувдай болып кирсин,
зейтун майындай, суьеклерине синъип кетсин!
- 19 Сол каргыслар оны кийимдей капласын,
белин байлайтаган белбавдай болсын!»
- 20 Раббий мага яла якканларды,
яныма яманлык тилегенлерди соьйтип язаласын!
- 21 А Сен, Раббий, Ием,
Оьзинънинъ атынъ ман мени коршала!
Сенинъ шапагатынъ уллы; куткар мени!

- 22 Ярлыман, муктажлык мени басты,
юрегим коькирегимде яралы.
- 23 Аксам куьлеткисиндей болып, мен де кетемен,
шегертки кимик ерге тасланганман.
- 24 Оразадан тизлерим карувсыз,
тери мен суьек болып калганман.
- 25 Душпанларым мени коьрип,
басларын шайкайдылар, оларга куьлките калдым.
- 26 Раббий, Аллам меним, ярдам эт!
Куткар мени, шапагатынъды коьрсет мага!
- 27 Мени куткарган Сен болганынъды билсинлер,
28 Каргасынлар, тек Сен мени багысла;
баскынлары олардынъ озьлерине уятлык пан кайтсын,
а сенинъ кулынъа — шатлык пан.
- 29 Меним душпанларым намыссызлыкларына
орансынлар,
уятлыкларын каптал этип кийсинлер.
- 30 Мен Раббийге сансыз шуькирлер айтып мактаякпан,
халк арасында данъкляакпан.
- 31 Неге десе Ол муктажлыдынъ онъ ягында,
онынъ янын алмага ниетленгенлерден куткараp.

109

¹ *Дауттынъ зикири.*

Раббий меним Иеме булай айтты:

- «Меним онъ яныма олтыр,
Душпанларынъды сенинъ аягынъ астына салайым».
- 2 Сийоннан тысында да Раббий патшалыгынъды
кенъейтер,
«Душпанларынъа басшылык эт», — дейди.
- 3 Сен аьскеринъди кие тоьбелерге алып барганда,
сенинъ халкынъ сол куьн озьин курманлык этпеге
азир болаяк.
Танъда туьскен шыктай, яс йигитлеринъ сага келеек.
- 4 Раббий ант этти эм соьзиннен кайтпаяк:

«Сен, Мелкиседектей*, омирликке ислеек дин
куллыкшысынь».

- 5 Ием Алла сенинь онь янынгда,
Ол ашувланган куьнинде патшаларды кырып шыгаяк.
6 Миллетлер арасында оькимин шыгараяк,
ер юзи илеслерге толаяк.
Дуныядынъ доьрт кыйырында басларын сындыраяк.
7 Патша йол бойында аккан сувдан сув ишип,
басын коьтереек.

- 110** ¹ Раббийди данъкланъыз!
Дурыс аьдемлердинъ ишинде, ямагатта
ак юректен Раббийге шуькирлер айтаякпан.
2 Раббийдинъ ислери бийик,
сол ислерге суьйинетаганлар олардынъ акында терен
ойланадылар.
3 Ол эткен ислер Онынъ данъкын эм уллылыгын
коьрсетеди;
Онынъ туврашыллыгы оьмирлерге тураяк.
4 Ол мутып болмаяк аьжейип ислер этти.
Раббий – рагимли эм шапагатлы.
5 Оны сыйлаганларга азык берди,
антласувын эсте тутады.
6 Оьз халкына шет миллетлердинъ ерлерин бергенде,
Ол куьш-куьдиретин халкына коьрсетти.
7 Онынъ колы ясаган аьр не зат та алал эм аьдил.
Онынъ буьтин буйырыклары ынанувлы.
8 Олар оьмирлерге белгиленген,
алалык эм тувралык пан толтырылмага кереклилер.
9 Ол Оьзининъ халкына куткарылув берди,
антласувын оьмирлер бойына беркитти.
Онынъ аты кие эм коркынышлы.

* 109:4 Мелкиседек: Ибрагим пайхамбардынъ заманында яшаган эм дин кулыкшысы болган патша. Тауратта Мелкиседектинъ атасынынъ аты айтылмайды, оьзининъ оьлими акында бир зат та язылмаган. Ол оьмирден оьмирге яшайтаган Иса Масихке усайды (Ювытлар 5:6).

- 10 Раббийди сыйлав – даналыктынъ басы.
Онынъ буйырыкларын толтыратаганлар – аныламлы.
Раббийге оьмирлерге данък болсын!

- 111** ¹ Раббийди мактанъыз!
Раббийди сыйлаганлар,
Онынъ буйырыкларын суьйип толтырганлар –
бактылы!
- 2 Олардынъ тувдыклары ер юзинде куьшли болаяклар,
туврашыллардынъ несили – наьсипли болаяк.
- 3 Онынъ уьйинде берекет эм байлык,
туврашыллыгы онынъ оьмирлерге калаяк.
- 4 Дурыс аьдемлерге каранъалыкта да нур янар;
олар танъ, шапагатлы эм туврашыл.
- 5 Ким юмарт эм борышкага ынжынмай берген,
ислерин аьдиллик пен юргисткен аьдемге ийгилик явар.
- 6 Аьдил аьдем бир заманда да абынмас,
ол эсте оьмирлерге калар.
- 7 Ол яман хабардан коркпас,
Раббийге уьмитленер, юреги тыныш.
- 8 Юреги берк – ол коркпайды;
душпанларын енъеегин биледи.
- 9 Колы ашык, муктажлыларга мол уьлис шыгарады;
туврашыллыгы оьмирлерге узалаак;
абырайы онынъ оьсип барады.
- 10 Сол затларды коьрип, залымлар ашувдан азадылар,
тислерин кыршылдатадылар, ама йок болаяклар;
олардынъ тилегенлери эш болмаяк.

- 112** ¹ Раббийди мактанъыз!
Раббийдинъ куллары, мактанъыз,
Раббийдинъ атын мактанъыз!

- 2 Раббийдинъ атына алгыслар болсын
буьгуьннен баслап оьмирлерге!

- 3 Куың тувганнан баслап, батканга дейим
Раббийдинъ аты макталсын!
- 4 Раббий буътин халклардынъ устинде,
Онынъ данъкы – коьклерден бийик.
- 5 Раббийге, Алламызга, усаган бар ма?
Ол йогарда олтырады.
- 6 Ойга ийилип, коьклерге эм ер юзине карайды.
- 7 Ол ярлыды ерден коьтереди,
пакырды батпактан шыгарады.
- 8 Оларды мырзалар ман олтыртады,
Оьз халкынынъ мырзалары ман.
- 9 Баласы болмаган хатынды уйге ерлестиреди,
балаларына суьйинген ана этеди.
Раббийди мактанъыз!

113 ¹ Исраил уллары Мысырдан шыкканда,
Якыптынъ тувдыклары ят тилде соьйлегенлерден
айырылганда,

- 2 Юда ери Раббийдинъ кие орны,
Исраил – Онынъ патшалык суьрген ери болды.
- 3 Денъиз муны коьрип, кашты,
Йордан сувы артка агып баслады.
- 4 Тавлар койлардай,
тоьбелер козылардай шоршыдылар.
- 5 Денъиз, сага не болды? Неге кашасынъ?
Сен, Йордан сувы, неге артынъа бурылдынъ?
- 6 Сиз, тавлар, неге койлардай каткыдынъыз?
А сиз, тоьбелер, неге козылардай шоршыдынъыз?
- 7 Ер, Иемиз Алла алдында,
Якып табынган Алла алдында коркувдан титре!
- 8 Алла каяды коьлге,
тасты сув булагына айландырды.

9 Бизге тувыл, Раббий, бизге тувыл,
а Сенинъ атынъа данък,
неге десе шапагатынъ дайымлы, алаллыгынъ уллы!

10 Не ушин ят халклар:
«Кайдады олардынъ Алласы?» – дейдилер?
11 Бизим Алла – коьклерде,
Ол не зат суйсе, соны этеди.
12 Ят халклардынъ бутлары – куьмис эм алтын,
аьдем колларынынъ иси.
13 Олардынъ авызлары бар, ама соьйлемейдилер;
коьзлери бар, ама коьрмейдилер.
14 Кулаклары бар – эситпейдилер;
бурынлары бар – ийис билмейдилер.
15 Коллары бар – сезбейдилер;
аяклары бар – юрмейдилер,
тамаклары сес шыгаралмайды.
16 Оларды ясаганлар оларга усайды
эм оларга сенетаганлардынъ да баьриси.

17 Израил уллары, Раббийге сенинъиз;
Ол – бизим ярдамшымыз эм калканымыз.
18 Аруннынъ ырувы, Раббийге сенинъиз;
Ол – бизим ярдамшымыз эм калканымыз.
19 Раббийди сыйлаганлар, Раббийге сенинъиз;
Ол – бизим ярдамшымыз эм калканымыз.

20 Раббий бизди эсинде тутады, бизге ийгилик этеек.
Ол Израил халкына ийгилик этеек,
Аруннынъ ырувына ийгилик этеек.
21 Раббийди сыйлаганлар, кишкей болсын, уйкен
болсын –
баьрисине ийгилик этеек.

22 Раббий сизди –
сизи мен тувдыкларынынъызды коьп санлы этсин.
23 Ерди, коькти яраткан Раббий
сизге ийгилик этсин.

- 24 Коклер – Раббийдики,
ама ер юзин Ол аьдем улларына берген.
25 Раббийди данъкляяклар оьлилер тувыл,
сессиз дуньяга кеткенлер тувыл.
26 Биз эсе, Раббийди бугуьннен баслап
оьмирлерге данъкляякпыз.

Раббийди мактанъыз!

114 ¹ Раббийди суйемен,
неге десе Ол меним давысымды, ялбарувымды
эситкен.

- 2 Ол меним дувама кулак салган,
сонынъ уьшин мен оьмир бойы Ога ялбараякпан.
3 Оьлим кавыфлыклары мага оралган эди,
оьлилер дуньясынынъ азаплары еткен эди мага,
коркув эм кайгылар мени баскан эди.
4 Сол заманда мен Раббийдинъ атын айтып, ялбардым:
«Раббий, тилеймен, мени куткар!» – дедим.

- 5 Раббий рагимли эм туврашыл,
Алламыз шапагатка толган.
6 Раббий аьдеттеги кисилерди саклайды;
Мен баьлеге тускенде, Ол мени куткарды.
7 Оьз оьзиме «тынышлан» деймен,
неге десе Раббий мага коьп ийгилик эткен.

- 8 Раббий, Сен мени оьлимнен сакладынъ,
коьзясларымды токтаттынъ,
аякларымды абындырмадынъ.
9 Раббий, оьмирим бойы
Сага бойсынып яшаякпан.

115 ¹ Меним ыйнанувым карувсыз болмады,
«Коьп азапланаман» деп айтсам да.

- 2 Саьспеклеген заманда,
«Аьр бир аьдем – алдавышы» деп те айттым.

- 3 Раббийдинъ эткен сол кадер ийгиликлери ушин,
Ога не мен кайтарып боларман?
- 4 Мени куткарганы ушин шуькир савгасы деп, шагыр
аягын коьтерермен
эм, Раббийдинъ атын айтып, дува этермен.
- 5 Раббийге берген ваьделеримди
Онынъ буьтин халкынынъ алдында толтырарман.
- 6 Раббийдинъ коьз алдында
алал кулларынынъ оьлими сыйлы.
- 7 Раббий, мен Сенинъ кулынъман,
эм анамдай болып, Сага кызмет кыламан.
Сен шештинъ шынжыр тысавларымды.
- 8 Сага шуькир курманлыкты аккелекпен,
Сенинъ атынъды айтып дува этеекпен, Раббий!
- 9 Буьтин халкынынъ алдында
Раббийге берген ваьделеримди толтырарман.
- 10 Ерусалим, муны сенинъ орта еринъде,
Раббийдинъ уьйининъ азбарларында этермен.
Раббийди мактанъыз!

116 ¹ Буьтин миллетлер, Раббийди мактанъыз!
Баьри халklar, Оны коьтеринъыз!
2 Неге десе Раббийдинъ бизге шапагаты уллы,
Онынъ алаллыгы оьмирлерге.
Раббийди мактанъыз!

117 ¹ Раббийге танълыгы ушин шуькир этинъыз!
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
2 Израил уллары,
«Онынъ шапагаты оьмирлерге», – десинлер.
3 Аруннынъ тувдыклары,
«Онынъ шапагаты оьмирлерге», – десинлер.
4 Раббийди сыйлаганлар,
«Онынъ шапагаты оьмирлерге», – десинлер.
5 Казага туьскенде Раббийге ялбардым;

Ол мага явап берди эм мени кавыфсыз ерге шыгарды.

6 Раббий меним ягым – коркпаякпан.

Аьдем мага не зат этер?

7 Раббий – меним ярдамшым;

Душпанларымнынъ енъилуьвин коьреекпен.

8 Аьдемге ыйнанганнан эсе,

Раббийге сыйынув ийги.

9 Раббийге сыйынув ийги,

мырзаларга ыйнанганнан эсе.

10 Шет халклар мени курсап алган эдилер,

ама мен оларды Раббийдинъ аты ман кырдым.

11 Меним тоьгерегимди курсап алган эдилер,

ама мен оларды Раббийдинъ аты ман кырдым.

12 Шыбын уьйириндей болып, мага шаптылар,

ама олардынъ ымтылыслары,

коьгемликтеги оттай болып, тез соьнди.

Оларды Раббийдинъ аты ман кырдым.

13 Мени куьш салып ийтедилер, йыгаяк болдылар,

ама Раббий мага ярдамга келди.

14 Раббий – меним куьшим эм меним йырым;

Ол меним куткарувшым болды.

15 Туврашыллардынъ шатырларында

суьйиништинъ, енъуьвдинъ сеслери эситиледи:

«Раббийдинъ куьшли колы уллы ислер этеди!

16 Раббийдинъ онъ колы йогары коьтериледи,

Раббийдинъ куьдиретли колы уллы ислер этеди!» –

дейдилер.

17 Мен оьлмеекпен, яшаякпан,

Раббийдинъ ислери акында хабар айтаякпан.

18 Раббий мени каты язалады,

ама оьлимге бермеди.

19 Мага туврашыллар оьткен капыларды* ашынъыз.

Олардан кирип, Раббийге шуькирлер айтайым!

* 117.19 Туврашыллар оьткен капылар: Алладынъ Ерусалимдеги табынув уьйининъ капылары.

- 20 Бу – Раббийдинъ капысы,
тек туврашыллар оннан кирип болаяклар.
- 21 Я Раббий, Сага шуькир этемен!
Сен мени эситтинъ эм куткарувшым болдынъ.
- 22 Уъй курувшылар яравсыз деп таслаган тас,
муьйистинъ бас тасы болды.
- 23 Бу – Раббий эткен ис,
оны коьргенде сейирге каламыз.
- 24 Раббий бу куьнди айырды,
сонынъ уьшин суьйинеек, шатланаяк!
- 25 Я Раббий, тилеймиз, бизди куткар!
Я Раббий, тилеймиз, бизге етимислер савгала!
- 26 Раббийдинъ аты ман келген – наьсипли!
Сени Раббий уьйиннен багыслаймыз.
- 27 Раббий – Алламыз, Ол бизге ярык берген.
Колларынъыздагы бутаклар ман,
курманлыгынъыз бан байрам юруввинде
курманлык орнынъ тоьгерегинде айланынъыз.
- 28 Сен – меним Аллам, Сени данъкляякпан!
Сен – меним Аллам, Сени коьтереекпен!
- 29 Раббийге танълыгы уьшин шуькир этинъиз!
Онынъ шапагаты оьмирлерге.

✠ АЛЕФ*

- 118** ¹ Тувра йол ман юргенлер,
Раббий берген Тауратка бойсынатаганлар –
бактылы.
- 2 Раббийдинъ парызларын саклап,

* 118.1 Алеф: Еврей элипесининъ биринши аьриби. Забурдынъ 118-ши зикири, элипединъ аьриплер сырасына коьре, боьликлерге айырылган. Аьр боьликтинъ аты сол сырадагы аьрип пен басланады. Соьйтип, акростик туьзилген.

буьтин юреги мен Аллады излегенлер — бактылы.

- 3 Йорыксызлык этпейдилер,
Раббийдинь йолы ман юредилер.
- 4 Раббий, Сен бизге Оьзиньнинь йорыкларыньды
кереклисинше толтырмага насихатладынь.
- 5 Ах, эгер мен аьр заман тувра йол ман юрген болсам
эм Сенинь заньларынъа бойсынган болсам!
- 6 Сенинь буйырыкларыньды коьз алдымда тургысткан
болсам,
буьгуьн мен уялмас эдим.
- 7 Сенинь аьдил оькимлериньди уйренип,
Сага ак юректен разылыгымды билдирермен.
- 8 Сенинь заньларыньды толтыраякпан,
тек Сен мени таслама!

1 БЕЙТ

- 9 Яс йигитке яшав йолын таза этип калай сакламага
болар экен?
Сенинь соьзинъе бойсынса, болар.
- 10 Мен Сени буьтин юрегим мен излеймен,
буйырыкларыннан мага узак болмага ызын берме.
- 11 Сенинь аьмириньди юрегимде саклайман,
Сага карсы куьна этпейим деп.
- 12 Раббий, Сага шуькирлер айтаман;
Оьзиньнинь заньларынъа уйрет.
- 13 Сенинь авызынънан шыккан баьри оькимлерди
мен оьзим дуньяга билдирермен.
- 14 Сенинь парызларыньды толтырув
мага, казна тапкандай, уйкен суьйиниш бери.
- 15 Сенинь йорыкларынь акында ойланаякпан,
Сенинь насихатларынъа тешкеруьвли караякпан.
- 16 Сенинь заньларыньды толтырганнан наьсип аламан,
Сенинь соьзиньди эш бир заманда мутпаякпан.

2 ГИМЕЛ

- 17 Кулынъа ийгилик эт; яшавымды узат,
Сенинь соьзинъе бойсынайым.

- 18 Кобзлеримди аш, Сен берген Тауратта
аьжейип акыйкатты коьрейим.
- 19 Мен бу дуньяда тек бир мисабпирмен,
Сенинь буйырыкларыньнын маьнесин меннен
ясырма.
- 20 Меним яным обкимлериньди аньламага
аьр вакыт аьсирет пен суюеди.
- 21 Сен обктем аьдемлерди,
Сенинь буйырыкларыньнан тайып наьлетленгенлерди
каргайсынь.
- 22 Мени олардынь корлавларыннан эм
селекелевлериннен коршала,
неге десе мен Сенинь парызларыньды саклайман.
- 23 Мине мырзалар йыйылганлар,
мага карсы кара ойлар туьзедилер,
а кулынь Сенинь заньларынь акында ойланады.
- 24 Сенинь парызларыньнан завкланаман;
олар — меним маслагатшыларым.

† ДАЛЕТ

- 25 Яным меним топыракка тасланды;
тирилт мени Оьзинь ваьде эткендей.
- 26 Мен эткен затларымнынь акында Сага хабарлаганда,
Сен мени явапсыз калдырмадынь;
Оьз заньларыньа мени уьйрет.
- 27 Сенинь йорыкларыньда коьрсетилген йолды мага
аньлат,
аьжейип ислеринь акында ойланайым.
- 28 Кайгыдан яным аьлсизленеди;
Оьзинь ваьде эткендей мага куьш бер.
- 29 Мага терис йолга туьспеге амал берме;
Ийгилик этип, мени Оьзинь берген Тауратка
уьйрет.
- 30 Мен Сага алал калмага карар бердим,
Сенинь обкимлеринье аьр дайым эс бердим.
- 31 Сенинь парызларыньа бойсынаман, Раббий,
мени уятлыкка калдырма!

32 Сенинь буйырыкларыньнынъ йолы ман шабып
юреекпен,
неге десе Сен меним акылымды кенъейтесинъ.

¶ XE

33 Я Раббий, занъларыньды мага аньлат,
оларды мен аьр дайым тутарман.
34 Сен берген Тауратты аньламага мага акыл бер,
оны буьтин юрегим мен сакларман.
35 Буйырыкларыньнынъ йолы ман алып бар мени,
неге десе мен тек сонда наьсип табаман.
36 Юрегимди Оьз парызларыньга бур,
хаксыз келимлерге тувыл.
37 Коьзлеримди бос затлардан эрек эт,
Оьз йолыньда мени яшат.
38 Сени оьрметлейтаган кулыньга,
Оьзинъ берген соьзинъди толтыр!
39 Меннен уятлыкты эрек эт, мен оннан коркаман;
тек Сенинь оькимлеринъ ийги.
40 Мине, Сенинь йорыкларыньга бойсынмага куьсеймен,
туврашыллыгынь ман мени яшат.

¶ VAB

41 Раббий, мени не кадар суьйгениньди мага коьрсет;
Сен ваьде эткениньдей мени куткар.
42 Сол заман мени корлаганларга явап берермен,
неге десе Сенинь соьзинъе сенемен.
43 Акыйкат соьзлерди эш авызымнан алма;
Мен Сенинь оькимлеринъе уьмитлендим.
44 Сен берген Тауратты
аьр вакыт оьмир оьмирлерге сакляякпан.
45 Сенинь парызларыньды толтырганым уьшин
мен эркин яшап тураякпан.
46 Патшалар алдында мен Сенинь парызларынь акында
айтаякпан,
эм уялаяк тувылман.
47 Мен Сенинь буйырыкларыньды суьйдим,

оларда мен наьсип табаман.
 48 Буйырыкларыньды оьрметлеп суьемен,
 Сенинь занъларынь акында ойланаман.

† ЗАЙИН

49 Кулыньа берген соьзинъди эсинъе туьсир;
 соьзинъ мага уьмит берди.
 50 Сенинь ваьденъ мени яшавга кайтарар;
 бу – баьле куьнлерде мени юбантар.
 51 Оьктемлилер мага коьп маскаралар этедилер,
 ама мен Сен берген Таураттан таймайман.
 52 Бурынгы оькимлеринъди эске туьсиремен,
 Раббий, эм тынышланаман.
 53 Сен берген Тауратты таслап кеткен яманларды
 коьргенимде,
 Мен бек ашувланаман.
 54 Сенинь занъларынь,
 каерде яшасам да, меним йырларымда.
 55 Раббий, кешелер мен Сенинь атынъды эске аламан,
 эм Сен берген Таурат акында ойланаман.
 56 Мен наьсипли болдым,
 неге десе Сенинь йорыкларыньды мен саклайман.

‡ ХЕТ

57 Раббий, Сен – меним кьсметим;
 Мен Сенинь аьмирлеринъди дайым толтыраякпан.
 58 Буьтин юрегим мен тилеймен:
 Сен ваьде эткендей, мага рагимли бол!
 59 Мен калай яшаганым акында туьсинемен;
 аякларымды Сенинь парызларынь бетке бурдым.
 60 Буйырыкларыньды тутпага асыктым,
 карап турмадым.
 61 Яманлардынъ авлары мени орап алды,
 ама Сен берген Тауратты мутпадым.
 62 Кеше ортасында турып,
 Сага, туврашыл оькимлеринъ ушин, шуькирлер
 айтаман.

63 Мен – Сени сыйлаганлардынъ
эм йорыкларыньды толтырганлардынъ йолдасыман.
64 Раббий, дунья Сенинь шапагатынь ман толы;
мени занъларыньа уйрет.

У ТЕТ

65 Сен кулынъа, берген соьзинъе коьре,
коьп ийгиликлер эттинъ, Раббий!
66 Мен Сенинь буйырыкларыньа ыйнанаман;
соны ушин мени туъз акылга эм билимге уйрет.
67 Сен мени куьналарым ушин язалаганнан алдын,
мен адаскан эдим,
ама энди мен Сенинь амиринъди саклайман.
68 Сен танъсынъ эм ийгилик этесинъ;
Мени занъларыньа уйрет.
69 Мактаншаклар меним акымда ялан затлар айтадылар,
ама мен буьтин юрегим мен Сенинь йорыкларыньды
саклайман.
70 Олардынъ юреклери каты эм кайгысыз,
мен десенъ Сен берген Тауратта наьсип табаман.
71 Дерис алувым ийгилик берди:
Сенинь занъларыньды уйрендим.
72 Сансыз куьмис эм алтыннан эсе,
Меним ойыма коьре Сенинь авызыньнан шыккан
Таурат баалы.

У ЙОД

73 Сенинь колларынь мени яратты, ярастырды;
буйырыкларыньды уйренер ушин мага акыл бер.
74 Сени сыйлаганлар, мени коьрип, суьйинерлер,
неге десе мен Сенинь соьзинъе уьмитлендим.
75 Раббий, мен билемен: Сенинь оькимлеринъ аьдиллик,
эм Сен алал болганынь ушин мени язаладынъ.
76 Мага, кулынъа, ваьде эткениньдей,
Сенинь шапагатынь мени юбантсын.
77 Рагимлигинъ мага келсин, эм мен яшаякпан,
неге десе Сен берген Таураттан наьсип аламан.

78 Оъктемлилер уялсынлар,
неге десе олар мени шуышсиз корлайдылар;
мен болсам Сенинь йорыкларыньды туьсинемен.
79 Сеннен коркканлар, парызларыньды билген баьриси,
мага бурылсынлар.
80 Сенинь занъларыньды юректен толтырайым,
сонъында уялмастай боларман.

☞ КАФ

81 Сенинь куткарувыньды сагынып, меним юрегим
 ирийди;
Сенинь соьзинъе уьмитлендим.
82 Козьлерим, Сенинь берген соьзинънинъ
 толтырылувын саклап, арийдылар;
«Кашан Сен мени юбантарсынъ?» – деп сорайман.
83 Мен туьгин ишинде кебип калган торсыктай болдым,
ама Сенинь занъларыньды мутпадым.
84 Неше куьн кулынъа берилген?
Кашан мага залымлык этип юргенлерге оким
 шыгараяксынъ?
85 Сен берген Тауратка карсы шыгып,
оъктемлилер мага шонъкыр казганлар.
86 Сенинь баьри буйырыкларынь тувра.
Мени шуышсиз азаплайдылар, ярдам эт мага!
87 Олар мени ер юзиннен йок этпеге суьйдилер,
ама мен йорыкларыньды таслап кетпедим.
88 Мени шапагатынь ман янландыр,
эм мен Сенинь авызыньнан шыккан парызларыньды
 саклап тураякпан.

☞ ЛАМЕД

89 Я Раббий, соьзинъ оьмирлерге
коьклерде беркитилген.
90 Сенинь алаллыгынь несилден несилге,
Сен ерди яраттынъ, эм ол тебен турады.
91 Аьр не зат бу куьнге дейим окимлеринъ мен турады,
неге десе баьриси де Сага кызмет кылады.

92 Сен берген Таурат мага суыйиниш болмаган болса,
 мен оз кайгыларымда йок болар эдим.
 93 Эш бир заманда Сенинъ йорыкларынъды мутпаякпан,
 неге десе Сен мени олар ман яшатасынъ.
 94 Мен – Сеникимен, куткар мени!
 Мен Сенинъ йорыкларынъа бойсынмага абзирмен.
 95 Ырызсызлар мени оьлтirmeге излейдилер,
 ама мен Сенинъ парызларынъ акында ойланаман.
 96 Мен кайдай сапатлы заттынъ да сонъын коьргенмен,
 ама Сенинъ буйырыкларынъ шетсиз-кыйырсyz.

¶ MEM

97 Кайтип Сен берген Тауратты суьемен!
 Куьн узагы онынъ акында ойлайман.
 98 Буйырыкларынъ дайым меним акылымда;
 олар мени душпанларымнан эсе акыллы этедилер.
 99 Мен баьри окытувшыларымды акылым ман оздым,
 неге десе Сенинъ парызларынъды туьсинемен.
 100 Мен аксакаллардан да коьп анълайман,
 неге десе Сенинъ йорыкларынъа бойсынаман.
 101 Сенинъ соьзинъди саклар ушин,
 аякларымды аьр туьрли яман йолдан саклайман.
 102 Сенинъ оькимлеринънен юзимди бурмадым,
 неге десе Сен мени окытасынъ.
 103 Калай таьтли Сенинъ соьзлеринъ меним танълайыма!
 Балдан таьтли олар меним авызыма!
 104 Сенинъ йорыкларынъ мага акыл береди,
 сонынъ ушин мен аьр туьрли терис йолды коьрип
 болмайман.

¶ HUN

105 Сенинъ соьзинъ – меним аякларыма шырак,
 йолыма ярк шашкан нур.
 106 Мен Сенинъ абдил оькимлеринъе бойсынмага ант
 эткенмен
 эм сол антты толтырарман.
 107 Мен бек азапланаман, Раббий;

янландыр мени, ваде эткенинъдей.

- 108 Раббий, мен суыйип эткен шуькир курманларымды
кабыл эт,
мени обкимлеринъе уйрет.
- 109 Меним яшавым дайым да кавыфлыкта,
ама Сен берген Тауратты мутпайман.
- 110 Яманлар мага карсы тузак салганлар,
ама мен Сенинъ йорыкларынънан таймайман.
- 111 Сенинъ парызларынъ – меним обмирлик мырасым;
олар – юрегимнинъ суыйиниши.
- 112 Сенинъ занъларынъды обмирге,
яшавымнынъ сонъына дейим толтырмага карарлыман.

Д САМЕК

- 113 Доьнмелерди коьрип болмайман,
а Сен берген Тауратты суьемен.
- 114 Сен – меним сыйынув орным эм калканым;
сенинъ соьзинъе уьмитленемен.
- 115 Меннен эрек кетинъиз, залымлар!
Мен Алламнынъ буйырыкларын толтырып юрейим.
- 116 Ваде эткенинъдей, мени куьшлендир,
соьйткенде, мен яшавда каларман;
уьмитимди куьлките шыгарма!
- 117 Мага таяныш бол, эм мен куткарыларман;
Сенинъ занъларынъга дайым эс берермен.
- 118 Сен занъларынънан тайганларды шет кагасынъ;
неге десе олардынъ айлекерликлери обтирик.
- 119 Ер юзиндеги залымларды
Сен, шобптей этип, алып былактырасынъ;
сонынъ уьшин мен Сенинъ парызларынъды суьйдим.
- 120 Буьтин кевдем Сеннен коркканнан титрейди;
мен Сенинъ обкимлеринънен коркаман.

У АЙИН

- 121 Меним эткен ислерим – аьдил эм тувра.
Мени баскыншыларыма калдырма!
- 122 Мени, кулынъды, коршала эм ярдам эт;

- 123 оъктемдилерге мени корламага ызын берме!
Сенинъ куткарувынъды эм ваде эткен енъуэвинъды
саклап,
козлерим арыды.
- 124 Кулынъа шапагатынъды коьрсет,
мени занъларынъа уйрет.
- 125 Мен – Сенинъ кулынъман.
Сенинъ парызларынъды анълар ушин,
мага акыл бер.
- 126 Раббий, Сага аьрекетлемеге заман келди,
неге десе Сен берген Тауратты буздылар.
- 127 Сенинъ буйырыкларынъды алтыннан,
аьле таза алтыннан да бек суемен.
- 128 Баъри Сенинъ йорыкларынъа бойсынаман;
аьр туурли терис йолды коьрип болмайман.

▷ ПЕ

- 129 Сенинъ парызларынъ аьжейип;
сонынъ ушин оларды баъри яным ман саклайман.
- 130 Сенинъ соьзлеринънинъ ашылувы ярыклык шашады
эм аьдеттеги кисилерге акыл береди.
- 131 Авызымды ашып тыныс аламан,
неге десе Сенинъ буйырыкларынъды сагынаман.
- 132 Атынъды сыйлаганларга аьр заманда калай эте
болсанъ,
мага да карап, солай ийгилик эт.
- 133 Ваде эткенинъдей, мага йол коьрсет;
Эш биревге мага залымлык этпеге ызын берме.
- 134 Баскыншылардан мени куткар;
Мен Сенинъ йорыкларынъа бойсынайым.
- 135 Юзинънинъ нуры ман кулынъа бурыл,
Мени занъларынъа уйрет.
- 136 Коьзясларым коьл болып тоьгиледи,
неге десе аьдемлер Сен берген Тауратты
сакламайдылар.

У ЦАДЕ

- 137 Раббий, Сен туврашыл,
Сенинь оькимлеринь де аьдил.
- 138 Сен берген парызлар –
тувра эм бек сенимли.
- 139 Куьншилигим мени кыйнайды,
неге десе душпанларым Сенинь аьмирлериньди
мутканлар.
- 140 Сенинь соьзинь – айлак сенимли,
сонынь уьшин мен, Сенинь кулынь, оны суьемен.
- 141 Мен маьнесиз эм сыйсызбан,
ама Сенинь йорыкларыньди мутпайман.
- 142 Сенинь туврашыллыгынь – дайымлы туврашыллык;
Сен берген Таурат – акыйкат.
- 143 Азаплык эм кыйынлык меним басыма келди,
ама Сенинь буйырыкларынь – меним суьйинишим.
- 144 Сенинь парызларынь оьмирге туврашыл;
мага акыл бер, сол заман мен яшарман.

Р КОФ

- 145 Раббий, буьгин юрегим мен ялбараман,
эсит мени, эм Сенинь заньларыньди тутарман.
- 146 Сага ялбараман – куткар мени,
мен де Сенинь парызларыньди сакларман.
- 147 Таньда Сага сесленемен;
Сенинь соьзинье уьмитленемен.
- 148 Аьмирлеринь акында ойланар уьшин
кеше бойы уйкамайман.
- 149 Шапагатлы болганынь уьшин
меним дувамды эсит, Раббий.
Аьдил оькиминь мен мени янландыр!
- 150 Мени кувалайтаган кара ниетли аьдемлер мага
ювыклайдылар;
олар Сен берген Таураттан узакта.
- 151 Раббий, Сен болсань мага ювыксынь;
Сенинь баьри буйырыкларынь сенимли.

152 Эртеден мен Сенинъ парызларыньды билдим.
Сен оларды оьмирлерге негизлединъ.

᠘ РЕШ

153 Меним кыйын аьлиме кара эм мени куткар,
неге десе Сен берген Тауратты мутпадым.
154 Давамда меним ягым бол, мени куткар,
Ваьде эткениньдей янландыр.
155 Куткарылув яман аьдемлерден узакта,
неге десе Сенинъ занъларыньды излемейдилер.
156 Раббий, Сенинъ рагимлигинъ уллы;
аьдил оькиминъ мен мени янландыр.
157 Мени кувалап юргенлер, явларым айлак коьп,
ама Сенинъ парызларыньнан бурылмайман.
158 Иманнан тайганларга шийкенип карайман,
неге десе олар Сенинъ соьзинъе бойсынмайдылар.
159 Кара, калай мен Сенинъ занъларыньды суьемен;
шапагатынь ман, Раббий, мени янландыр.
160 Сенинъ соьзинънинъ туьп маьнеси – акыйкат.
Туврашыл оькимлеринънинъ баьриси де оьмирлерге.

᠘-᠘ СИН/ШИН

161 Патшалар мени шуьшсиз кувадылар,
ама меним юрегим Сенинъ соьзинънинъ алдында
титрейди.
162 Мен Сенинъ соьзинъе суьйинемен,
уллы бир олжа тапкандай болып.
163 Алдавды коьрип болмайман, шийкенемен,
ама Сен берген Тауратты суьемен.
164 Туврашыл оькимлеринъ уьшин
куьн узагы ети кере Сени данъклайман.
165 Сен берген Тауратты суьйгенлердинъ тынышлыгы уллы,
эм оларды тентиретеек эш бир зат йок.
166 Раббий, куткарувыньа уьмитленемен;
Сенинъ буйырыкларыньды толтыраякпан.
167 Мен Сенинъ парызларыньды яным ман саклайман,
оларды бек суьемен.

168 Сенинъ йорыкларыньды эм парызларыньды
саклайман;
элбетте, мен эткен аър затты коьресинъ.

П ТАВ

169 Раббий, эсит меним кышкырымды;
ваьде эткенинъдей акыл бер мага!
170 Ялбарып тилегеним Сага барып етсин;
Соьзинъе коьре мени куткар!
171 Меним авызым мактав салар Сага,
неге десе Сен мени занъларыньга уйретесинъ.
172 Тилим меним Сенинъ соьзинъ акында йырлаяк,
неге десе Сенинъ буьтин буйырыкларынь тувра.
173 Сенинъ колынъ мага ярдамга абзир болсын,
неге десе мен йорыкларыньды сайладым.
174 Куткарувыньды бек саклайман, Раббий;
Сен берген Таурат – меним суьйинишим.
175 Яшавымды узат, Сени данъклайым;
Сенинъ обкимлеринъ мага ярдам этсинлер!
176 Мен, йойтылган койдай болып, адастым.
Мени, Оьз кулынъды, излеп тап;
неге десе Сенинъ буйырыкларыньды мутпадым.

119 ¹ *Ерусалимге Аллага сежде этер уьшин баратаган
аьдемлердинъ йыры.*

Кайгымда мен Раббийге ялбардым,
Ол да мага явап берди.
2 Мен: «Раббий, алдайтаган авызлардан, ялган тиллерден
меним янымды куткар!» – деп, тиледим.
3 Алдавши тил, сага Алла не зат берер,
сени калай язалар?
4 Ол сени аьскершидинъ биз оклары ман,
оттынъ кызган коьмирлери мен язалар.
5 Аьлим яман, эректемен,
неге десе обзимди Мешек топырагында,

яде Кедар шатырлары арасында яшагандай коьремен.

6 Мен тынышлыкты суьймегенлер арасында
айлак коьп яшадым.

7 Мен – тынышлык суьйген аьдеммен,
ама соьйлеп баслаганлай,
олар кавга басламага аьзир боладылар.

120 ¹ Ерусалимге Аллага сежде этер уьшин баратаган аьдемлердинь йыры.

Тавларга карайман,
кайдан мага ярдам келер экен?

2 Ярдам мага Раббийден келер;
ер мен коькти яраткан – Ол.

3 Сени эш абындырмас Ол,
сени коршалаган уйкламас.

4 Израил улларын саклавшы
эш мызгамас эм уйкламас.

5 Раббий – сенинь коршалавшынь;
Раббий – сенинь онь яныньда куьлеткинь.

6 Куьндиз – куьннен,
кеше – айдан сага зарар болмас.

7 Раббий сени аьр туьрли яманлыктан саклар,
Ол сенинь яныньды коршалар.

8 Буьгуьннен алып оьмирлерге
Раббий сени аьр барган ериньде саклаяк.

121 Ерусалимге Аллага сежде этер уьшин баратаган аьдемлердинь йыры. Дауттынь зикири.

1 Олар мага: «Юр,
Раббийдинь уьйине бараяк», – дегенде, кувандым.

2 Аякларымыз, Ерусалим,
сенинь капыларыньда.

3 Ерусалим – туьзем куралган,
иргелери бир бирине тийген шахар.

- 4 Сонда ырувлар, Раббийдинъ ырувлары
кобтериледилер.
Исраил улларына белгиленгендей,
Раббийдинъ атына мактав салмага кобтериледилер.
- 5 Сол ерде таклар, Даут тувдыкларыннан болган
патшаларынынъ
оьким этер уьшин таклары, куралган.
- 6 Ерусалимде тынышлык болсын деп, тиленъиз.
«Сени суьйгенлер сав-эсен турсынлар!
7 Сенинъ иргелеринъде тынышлык болсын,
сарайларынъда — аманшылык», — дейинъиз.
- 8 Кардашларым эм досларым уьшин
айтайым: «Сага тынышлык!»
- 9 Раббий Алламыздынъ уьйи уьшин,
сага, Ерусалим, ийгилик тилеймен!

122 ¹ *Ерусалимге Аллага сежде этер уьшин баратаган
аьдемлердинъ йыры.*

- Сага, коьклерде Олтырганга,
коьзлеримди коьтеремен!
- 2 Кулдынъ коьзи иесининъ колына калай карай болса,
таьвкединъ коьзлери ханбийкединъ колына калай
карай болса,
солай биз де Раббий Алламызга карап турамыз;
бизге рагимлик коьрсетуьвин саклаймыз.
- 3 Раббий, бизге рагимлик коьрсет, бизди ая!
Неге десе коьп корлыклар коьрдик.
- 4 Рахат яшайтаганлардынъ азарларыннан,
оьктемдилердинъ корлыкларыннан
янымыз тойган!

123 *Ерусалимге Аллага сежде этер уьшин баратаган
аьдемлердинъ йыры. Дауттынъ зикири.*

- ¹ Исраил халкы айтсын!
Эгер Раббий бизим ягымыз болмаган болса?

- 2 Душпанлар бизге карсы шыкканда,
Раббий бизим ягымыз болмаган болса,
3 Бизге кара ашувлары ман карсы шыкканда,
Олар бизди тирилей ютар эдилер.
4 Сувлар бизди ютар эдилер,
агынлар бизим уьстимизден кетер эди.
5 Толкынласкан йылгалар
бизди батырар эди.
- 6 Раббийге шуькирлер!
Ол бизди душпанларымыздынъ тислерине
йьрттырмады.
7 Авга тускен кус, ав йьртылып, калай кутылган болса,
биз де солай каштык, янларымыз куткарылды.
- 8 Ярдамымыз – Раббийдинъ атында,
коькти эм ерди яраткан – Ол.

124 ¹ *Ерусалимге Алага сежде этер уьшин баратаган
аьдемлердинъ йьры.*

- Раббийге уьмитленген аьдем Сийон тавына усайды:
ол эш шайкалмас, оьмирлерге турар.
- 2 Ерусалимди калай тавлар курсайтаган болса,
солай Раббий Оьзининъ халкын курсайды
буьгуьннен баслап, сонъсыз оьмирлерге.
- 3 Эш бир заманда яманлардынъ аса таяклары
туврашыллардынъ ер мырасында калмаяк;
ол болмаса туврашыллар
шуьшлиликке кол соза билерлер.
- 4 Я Раббий, яхшы аьдемлерге,
таза юреклилерге яхшылык эт!
5 Адасып кыйшык йолларда юргенлерди
Раббий залымлар ман бирге алып тасляк.
Исраил халкына тынышлык болсын!

125 ¹ *Ерусалимге Алага сежде этер ушын баратаган
аьдемлердинъ йыры.*

Раббий бизди есирликтен Сийонга* кайтарганда,
озьимизди туьс коьремиз деп ойладык.

2 Сол заманда авызымыз куьлкитег толган эди,
а тилимиз — йырга.

Баска халклар айта эдилер:

«Раббий олар ушын уллы ислер яратты», — деп.

3 Раббий бизим ушын уллы ислер яратты,
бизди суьйиндирди.

4 Я Раббий, Негев шоьлиндеги кургак йылгаларга сув
келгендей болып,

энди бизге де кайтар аман-эсенлигимизди.

5 Коьзяслары ман эгин шашканлар,
куванып аслык ораяклар.

6 Йылай-йылай урлыкка толы дорбасын алып барган,
суьйинип куьлтелерин алып кайтаяк.

126 ¹ *Ерусалимге Алага сежде этер ушын баратаган
аьдемлердинъ йыры. Сулейманнынъ йыры.*

Эгер Раббий уй курмаса,
курувшылар босына куьллык этедилер.

Эгер Раббий шахарды сакламаса,
каравылшы босына каравылда уйкламайды.

2 Босына танъ ман турасыз
эм каранъа болганша олтырып,
авыр кызметте ас табасынъ,
неге десе Ол, суьйгенине уйкы йибереди.

3 Уллар — Раббийдинъ берген мырасы.

Карындагы бала — Онынъ савгасы.

4 Яслыкта тувган уллар,
баьтирдинъ колындагы оклардай.

5 Наьсипли — уллары савыт-садактагы оклардай коьп
болган аьдем!

* 125:1 Сийон: Ерусалим.

Ол эш уялмаяк,
шахар капысындагы оьким еринде
душпанлар ман соьйлегенде.

127 ¹ *Ерусалимге Аллага сежде этер уьшин баратаган
аьдемлердинь йыры.*

Раббийди сыйлаган,
Онынь йолы ман юрген – наьсипли.

- 2 Сен солай яшасань,
колларынь яраткан затлар сени асырар,
бактылы эм етимисли боларсынь.
- 3 Уьй бийкень уьйиньде емисли юзим сабагындай
болар,
балаларынь сыпыра янына олтырганда,
яс зейтун тереклерине усарлар.
- 4 Раббийди сыйлаган аьдем
сондай бактылы болар.
- 5 Раббий сени Сийон тавындагы уьйиннен багысласын!
Ол заман сен оьмиринь узагында
Ерусалимнинь оьрленгенин коьрерсинь,
6 балаларыньнынь балаларын коьрерсинь.
Исраил халкына тынышлык!

128 ¹ *Ерусалимге Аллага сежде этер уьшин баратаган
аьдемлердинь йыры.*

- Исраил халкы айтсын:
«Мени яслыгымнан бери
коьп корлайтаган эдилер.
- 2 Мени яслыгымнан бери
коьп корлайтаган эдилер,
ама мени енъип болмадылар.
- 3 Сабаншылар аркамды айдадылар,
узын баразналар салдылар.
- 4 Ама Раббий туврашыл:
Ол ырызсызлардынь бугавларын уьзип таслады».

- 5 Сийонды коьрип болмаганлар,
корланып, артка бурылсынлар.
- 6 Уьйдинъ тоьбесинде оьскен,
юлкып алынмай турып, кавраган оьлендей болсынлар.
- 7 Оракшы оны ман увысын толтыралмас,
куьлте йьятаган кушагына байлап салалмас.
- 8 Озып бараятканлар: «Раббийдинъ берекети сизде
болсын!
Раббийдинъ аты ман сизге берекет тилеймиз», – деп
айтпаслар.

129 *Ерусалимге Аллага сежде этер уьшин баратаган
аьдемлердинъ йьры.*

- 1 Я Раббий, терен кайгы ишинде,
Сага ялбараман.
- 2 Ием, меним давысымды эсит,
ялбарувыма кулак сал!
- 3 Сен куьналарымызды эсапка алсанъ, Раббий,
Иемиз, ким яшавда калар?
- 4 Ама Сен куьналарымызды кеширесинъ,
сол себептен Сени сыйлаймыз.
- 5 Раббийге сенемен, яным Ога ьйнанады;
Онынъ соззине уьмитимди байлаганман.
- 6 Каравылшы танъды сакланганнан эсе де,
каравылшы эртенъликти саклаганнан эсе де,
яным Ием Аллады саклайды.
- 7 Исраил халкы, Раббийге уьмитлен,
неге десе Раббийде – шапагат,
уллы куткарьлув да – Раббийде.
- 8 Ол Исраил халкын
буьтин куьналарыннан куткараяк.

130 *Ерусалимге Аллага сежде этер уьшин баратаган
аьдемлердинъ йьры. Дауттынъ зикири.*

- 1 Я Раббий, меним юрегим оьктем болмады,

коьзлерим йогардан карамады.

Мен озьимди уллы ислерге,
мага кыйын болган ислерге багысламадым.

- 2 Тек рухымды, анасынынъ эмшегиннен алынган
баладай этип,
тыныстырдым, тыншайттым.
Яным меним — анасынынъ эмшегиннен айырылган
баладай.

- 3 Израил халкы, Раббийге уьмитлен
буьгьуннен оьмирлерге!

131 ¹ Ерусалимге Алага сежде этер уьшин баратаган аьдемлердинъ йыры.

Я Раббий, Даутты

эм онынъ шеккен баьри азапларын эсинье туьсир.

- 2 Я Раббий, Якьптынъ туькымын коршалаган уллы
Алла,

Даут Сага ант этти, ваьде берип, айтты:

- 3 «Мен уйиме кирмеекпен,
озьимнинъ тоьсегиме ятаяк тувьлман,
4 коьзлериме уйкы бермеекпен,
коьз кабакларым ябылмаяк,
5 Раббийге бир орын,
Якьптынъ туькымын коршалаган уллы Алага
бир юрт тапканга дейим».

- 6 Мине Эпрата* шахарында
Алладынъ антласув сандыгы акында эситкен эдик,
оны Яар** кырларында таптык.

- 7 Биз: «Раббий юртына бараяк
эм сонда, Онынъ аягы баскан еринде,
Ога сежде кылаяк», — дедик.

* 131:6 Эпрата: Бетлехем шахардынъ баска аты.

** 131:6 Яар: Кирьят Еарим шахардынъ баска аты.

8 Кел, Раббий, кел Оьзинъ рахатланатаган еринъе,
 Оьзинъ эм куьдиретинъди коьрсеткен кие Сандык!
 9 Дин куллыкшыларынъ туврашыллыкка кийинсинлер,
 алал кулларынъ суьйинип коьтеринки сесленсинлер.

10 Кулынъ Дауттынъ хаьтери уьшин,
 Оьзинъ сайлаган патшанънан юзинъди бурма!

11 Раббий Даутка акыйкат ант этти
 эм айтканына алал калаяк:
 «Сеннен сонъ тагынъа улларынънан бирин
 олтыртаякпан.

12 Эгер улларынъ Меним антласувыма
 эм Мен оларга береек парызларыма алал калсалар,
 олардынъ уллары да оьмирлер бойы
 тагынъа олтыраяклар», — деди.

13 Раббий Сийонды* айырды,
 оны Оьзининъ юрты этпеге суьйди.

14 «Бу — Меним оьмири рахатланаяк ерим», — деди.

15 «Бу ерде орынласаякпан, неге десе Мага ярайды.

16 Оны берекетке толы этермен,
 пақырларын оьтпекке тойдырарман.

16 Дин куллыкшыларын куткарувымнынъ элшилери
 этермен.

Алал куллары суьйинип шатланаяклар.

17 Сол ерде Дауттынъ тувдыкларыннан бирин

Мен уллы патша этермен,

сайлаган патшамнынъ шырагын эш соьндирмем.

18 Душпанларын оьмирлерге уятлыкта калдырарман,
 а Онынъ басында тажы яйнаяк».

132 *Ерусалимге Аллага сежде этер уьшин баратаган аьдемлердинъ йыры. Дауттынъ йыры.*

¹ Не кадер ийги, не кадер аьрувь
 ага-инили бирликте, татымлыкта яшасалар!

* 131:13 Сийон: Ерусалим.

- 2 Татымлык — ол аьдем басына ягылган баалы зейтун
майындай,
Аруннынъ сакалына агып туьскен,
кийимининъ шетлерине аккан аьруув ийисли майдай.
- 3 Татымлык — Хермон тавындагы шыктай,
Сийон тавларына туьскен шыктай,
неге десе сонда, Сийонда,
Раббий оьмирлерге багыславырын береди.

133 ¹ *Ерусалимге Аллага сежде этер уьшин баратаган
аьдемлердинъ йьры.*

- Раббийди мактанъыз, баьри Онынъ куллары,
Раббийдинъ уьйинде кешелер мен кызмет кылганлар!
- 2 Колларыньызды коьтеринъыз кие орнына
эм Раббийди мактанъыз!
- 3 Коьк пен ерди яраткан Раббий
сизди Сийон тавындагы уьйиннен багысласын!

134 ¹ Раббийди мактанъыз!
Раббийдинъ атын данъкланъыз!

- Раббийдинъ куллары, данъкланъыз!
- 2 Раббийдинъ кие уьйинде,
Алламыздынъ уьйининъ азбарларында кызмет
кылганлар,
- 3 Раббийди данъкланъыз!
Неге десе Раббий — танъ,
Онынъ атын йьрлар ман мактанъыз;
Неге десе бу — таьтли.
- 4 Якыпты Раббий Оьзи уьшин айырды,
Исраил халкын Оьзине байыр этти.
- 5 Раббий уллы, билемен;
Иемиз баьри аллалардан бийик.
- 6 Ерде болсын, коькте болсын,
деньизлерде эм дериядынъ теренлигинде
Раббий не тилесе, соны этер.

- 7 Ол ердинъ шетлериннен булытларды коьтереди,
ямгыр явганда айындырык яркыратады,
Елди саклаган ерлериннен шыгарады.
- 8 Раббий, аьдемлерден айванларга дейим,
Мысырда тунгышларды кырды.
- 9 Мысыр, Раббий сенинъ еринъде
параонга эм онынъ кызметшилерине
нышанлар эм аьжейиплер коьрсетти.
- 10 Ол коьп халкларды кырды,
куьшли патшаларды оьлтирди;
- 11 Амор патшасы Сихонды,
Башан патшасы Огды,
буьтин Кенандагы патшаларды оьлтирди.
- 12 Олардынъ ерлерин Ол мыраска,
Оьз халкына, Израил улларына мыраска берди.
- 13 Раббий, сенинъ атынъ оьмирли,
несилден несилге, Раббий, Сени мутпаяклар!
- 14 Неге десе Раббий Оьзининъ халкын коршалаяк,
Оьз кулларын аяак.
- 15 Баска миллетлердинъ бутлары – куьмис эм алтын,
аьдем колынынъ иси.
- 16 Олардынъ авызлары бар, ама олар соьйлемейдилер;
коьзлери бар, ама коьрмейдилер.
- 17 кулаклары бар, ама эситпейдилер,
тыныс та алып берип билмейдилер.
- 18 Оларды ясайтаганлар, оьзлери де бутларга
усайдылар,
соьйтип те – оларга ьйнанатаганлар.
- 19 Израил уллары, Раббийди данъкланъыз!
Арун уллары, сиз де Раббийди данъкланъыз!
- 20 Левий уллары, данъкланъыз Раббийди!
Раббийди данъкланъыз, Оны сыйлайтаганлар!
- 21 Ерусалимде яшайтаган Раббийге

Сийон тавындагы уйиннен данък болсын!
Мактав болсын Раббийге!

135

¹ Раббийге шуькир этинъиз!

Ол – танъ,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

2 Аллалардынъ Алласына шуькир этинъиз,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

3 Иелердинъ Иесине шуькир айтынъыз,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

4 Тек Оьзи уллы аьжейиплер этетаганга шуькир
айтынъыз,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

5 Ол даналыгы ман коьклерди яраткан,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

6 Ол ерди сув уьстинде бегиткен,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

7 Ол бийик ярыкларды яраткан,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

8 Куьнди, куьндиздинъ тергевшиси болсын деп,
яраткан,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

9 Кешединъ тергевшилери болсын деп,

ай ман юлдызларды яраткан,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

10 Ол, Мысырда тунгышларды оьлтирди,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

11 Ол Израил улларын есирликтен алып шыкты,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

12 Куьшли колы ман куьдиретин коьрсетти,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

13 Кызыл денъизди экиге боьлди,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

14 Израил улларын сол денъиздинъ ортасыннан
шыгарды,

Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

- 15 Параонды эм онынъ абскерин Кызыл денъызге
таслаган,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
- 16 Оьз халкын шоьл мен алып шыкты,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
- 17 Уллы патшаларды енъди,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
- 18 Куьшли патшаларды йок этти,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
- 19 Ол, Амор патшасы Сихонды йок этти,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
- 20 Ол, Башан патшасы Огты йок этти,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
- 21 Ол олардынъ ерлерин мыраска берди,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
- 22 Сол ерлерди кулларына, Израил улларына, мыраска
берди,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
- 23 Корланганымызда, Ол бизди мутпады,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
- 24 Душпанларымыздан бизди куткарды,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
- 25 Ол аьр янга ас береди,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.
- 26 Коьклердинъ Алласына шуькирлер айтынъыз,
Онынъ шапагаты – оьмирлерге.

136 ¹ Бабыл йылгалары бойында олтырып,
Сийонды эсимизге туьсирип, йылай эдик.

- 2 Сонда тал тереклерге лираларымызды асып
калдырдык.
- 3 Неге десе бизди есирге алганлар, бизден йырлар
талапладылар,
залымлар – коьнъил ашпага суьйип:
«Сийон акында бир йыр йырланъыз!» – дедилер.

- 4 Ама ят ерде,
Раббийдинъ йырын калай йырляяк?
- 5 Эгер, Ерусалим, сени мутсам,
лирада шерткен онъ колым курысын!
- 6 Эгер, Ерусалим, мен сени мутсам,
эгер сен меним энъ уйкен суййинишим болмасанъ,
Меним тилим тамагыма ябыссын!
- 7 Раббий, Ерусалим туьскен куьн,
Эдом уллары не эткенлерин эсинъде тут.
Олар: «Шахарды йыгынъыз, негизи мен
шашынъыз!» – деп кышкырдылар.
- 8 Бабыл, сен йок этилеексинъ!
Бизге эткен ислеринъ ушин,
солай да сени язалаганлар – бактылы.
- 9 Сенинъ балаларынъды алып,
каяга урган аьдем – бактылы!

137

¹ Дауттынъ зикири.

- Раббий, юрегимнен Сага алгыслар айтаман,
маьлеклер* алдында Сага мактав шаламан!
- 2 Сенинъ кие уйинънинъ алдында басымды иемен,
шапагатынъ эм алаллыгынъ ушин,
Сага шуькирлер айтаякпан;
неге десе Сен Оьз соьзинъди эм атынъды
аьр не заттан уллы эттинъ.
- 3 Сага ялбарган куьнимде ок,
Сен мага явапладынъ, яныма куьш бердинъ.
- 4 Я Раббий, дуниядынъ баьри патшалары Сени
мактаяклар,
олар авызынънан шыккан соьзлерди эситкенде.
- 5 Олар Раббийдинъ эткен ислери акында йырляяклар,
неге десе Раббийдинъ данъкы – уллы.

* 137:1 Маьлеклер: еврейше «аллалар».

- 6 Раббий кайдай бийикте болса да,
юваслар ушин кайгырып юреди,
ама оьктемлилерди эректен таныйды.
- 7 Мен коркынышлы ерлерде юргенде,
Сен мени саклайсынь.
Душпанларымнынь ашувы кайдай куышли болса да,
Сен колынъды узатарсынь,
Сенинь куышли колынъ мени куткараp.
- 8 Раббий, Сен мага ваьде эткен аьр затты
толтыраяксынь;
Раббий, Сенинь шапагатынь оьмирге.
Бизди таслама, Сенинь колларынънынь исимиз.

138 *Йыршы куббининь басшысына: Дауттынъ зикири.*

- ¹ Я Раббий, Сен мени сынадынъ,
эм де мени билесинъ.
- 2 Сен билесинъ эм олтырган, эм турган заманымды,
эректен меним ойларымды билесинъ.
- 3 Юрсем де, тыншайсам да,
Сен мени коьресинъ;
Билесинъ баьри эткен затларымды.
- 4 Энди де авызымнан соьз шыкпаган,
а Сен, Раббий, не айтаягымды билесинъ!
- 5 Алдымнан, артымнан Сен мени курсадынъ,
колынъды уьстиме салдынъ.
- 6 Сенинь билип турганынь аьлемет,
акылым анълап болмагандай.
- 7 Сенинь Рухынънан кайда кетейим?
Сенинь алдынънан кашып кайда ясырынайым?
- 8 Коьклерге коьтерилсем — онда Сен;
оьлилер дуньясына туьссем — онда да Сенсинъ!
- 9 Канатланып куьнтуварга ушсам да,
яде денъиз артына барып, куьнбатарда яшасам да,
- 10 Сонда да Сен мени алып барарсынъ
эм онъ колынъ ман тутарсынъ.

- 11 Эгер мен: «Каранъалык мени капласын,
ярык кешеге айлансын», — десем де,
12 айтте каранъалык Сага каранъалык тувыл,
кеше куьндиздей болып ярык;
Сенинь уьшин ярык да каранъалык да бир.
- 13 Менде болган баьри затты Сен яраттынъ,
анамнынъ курсагын да мени Сен эндиридинъ.
14 Сен мени сейир, аьлемет этип яраттынъ,
сонынъ уьшин Сени данъклайман.
Ислеринъ Сенинь сондай бир аьжейип,
соны ийги билемен.
- 15 Мен ясыртын ерде яратылганым да,
анамнынъ курсагын да оьрленгеним де,
Меним деним Сеннен ясыртын тувыл эди.
16 Сен мени тувмай коьргенсинъ;
Сенинь тептеринъде,
аьли куьнлердинъ биревиде болмаган заманда,
мага берилген куьнлер язылган эди.
- 17 Я Алла, Сенинь ойларынь меним акылым етпейди!
Эм олардынъ саны айлак коьп!
- 18 Эгер мен санап болсам,
олардынъ саны денъиз кумыннан коьп болар эди.
Мен уянганда да дайым Сенинь янынъдаман.*
- 19 Я Алла, эгер Сен яманларды йок этсенъ экен!
Меннен канишкишлер узак болса экен!
20 Олар Сенинь акынъда ялган соьзлер айтадылар,
Сенинь атынъды яманлыкка кулланадылар.
- 21 Я Раббий, Сени коьрип болмаганларды
мен де солай коьрип болмаска керек тувылман ма?
Сага карсы шыкканларга шийкенип карамага керек
тувылман ма?
- 22 Мен оларды коьрип болмайман;
оларды душпан деп санайман.

* 138:18 Яде «Мен санавды битирсем де аьле Сенинь акында аьр затты билем».

- 23 Я Аллам, мени тешкерип, юрегимди бил!
Мени сынап, кайгыларымды коьр!
24 Кара, яман йол ман бараман ма?
Мени оьмирлик йолга сал.

139 ¹ *Йыршы куьбининь басшысына: Дауттынъ зикири.*
² Раббий, мени яман аьдемлерден куткар!

- Зорлыкты суьйгенлерден мени сакла!
3 Олар юреклеринде яманлык сагынадылар,
аьр куьн кавга шыгарадылар.
4 Йьландай болып, тиллерин кайрайдылар,
эринлеринде — кара йьланнынъ увы.

Села

- 5 Раббий, яманлардынъ колларыннан мени сакла,
зорлыкты суьйгенлерден,
мени ерге йьгаяк болатаганлардан коршала.
6 Оьктемлилер меним уьшин аьзирлеген авларын
эм арканларын ясырдылар,
авды йолыма яйдылар,
капканды аьзирлеп салдылар.

Села

- 7 Мен Раббийге айттым: «Сен — меним Аллам,
ялбарувларымды эсит, Раббий!
8 Раббий, Ием, куьшли куткарувшым!
Сен мени согыс болган куьн коршаладынъ.
9 Я Раббий, яманнынъ тилеклерин кабыллама,
олардынъ кара ниетлерин толтырма!

Села

- 10 Мени курсап алганлар басларын коьтередилер;
оларды оьз айтканларынынъ яманлыгы бассын!
11 Басларына янган коьмир явсын,
отка, шыгып болмайтаган терен опкынга туьссинлер!»
12 Яман тилли аьдем ер юзинде калмасын,
зорлыкты суьйген аьдем баьлеге туьсип йойылсын.
13 Мен билемен, Раббий пақырларга аьдил оьким
шыгарар

эм муктажлыларды коршалар.

- 14 Акыйкатлай, туврашыллар Сенинъ атынъды
данъкляяклар;
дурыс аьдемлер Сенинъ коьз алдынъда яшаяклар.

140 ¹ *Дауттынъ зикири.*
Раббий, Сага ялбараман: асык мага!

Меним ялбарып тилегенимди эсит!

- 2 Меним дувам – Сени оьрметлеп,
алдынъда ягылган аьруув ийисли майдай болсын,
колларымдынъ яйылувы – кешки курман болып,
кабыл этилсин.

- 3 Авызыма каравылшы сал,
эринлеримнинъ капыларын коршала!

- 4 Юрегимди яманлыкка ымтылмага берме,
шуьшлилердинъ залымлыгына костырма,
олардынъ таьтли асларыннан каптырма!

- 5 Туврашыл аьдемнинъ урсысканы – рагимлик;
мага дерис бергени – басыма май ягылгандай,
мен ога разы боларман;
ама меним дувам залымларга карсы.

- 6 Олардынъ оькимшилери каялардан таслансын.
Сол заманда аьдемлер билерлер меним соьзлерим
тувра болганын.

- 7 Ерте баразналар йырганда, ер калай ашыла болса,
солай суьеклеримиз оьлилер дуныясынынъ авызында.

- 8 Раббий, Ием, коьзлеримди Сеннен алмайман;
Сенде сыйынув орнымды таптым,
янымды оьлимге берме!

- 9 Мага карсы яйылган авдан мени куткар,
залымлардынъ капканларынан сакла мени!

- 10 Яманлар оьзлери сол авга туьссинлер,
а мен куткарылып, йолым ман кетермен.

141 ¹ *Дауттынъ акыл берувши зикири. Ол дорбыннынъ ишинде болганда эткен дуvasы.*

Мен, сесимди кушлендирип, Раббийге ялбараман,
кобтеринки аваз бан Раббийден тилеймен.

- 2 Онынъ алдында азапларымды айттым,
Ога кайгымды аштым.
3 Кобнъилим онъсыз болган вақытта,
Ол меним не этпеге керек болганымды биледи.

Душпанларым меним барган йолыма,
билдирмей, ав салдылар.

- 4 Тоъгерегиме карайман,
мага ярдамга келеекти излеймен.
Меним сыйынув ерим калмады,
меним яным уьшин эш бирев кыйналмайды.

- 5 Раббий, Сага ялбараман эм айтаман:
«Сен — меним сыйынув орнымсынъ
эм бу дуньядагы кысметимсинъ!»

- 6 Меним тилегиме кулак сал,
мен карувсыз болдым.
Артымнан кувьп юргенлерден мени куткар,
неге десе олар меннен карувлы.

- 7 Мени тутнактан шыгар,
мен Сенинъ атынъды данъклайым.
Мага ийгилик эткенинъ уьшин,
туврашыллар тоъгерегимге йыйылаяклар.

142 ¹ *Дауттынъ акыл берувши зикири.*

Раббий, эсит меним дувамды
эм меним тилеклериме кулак сал.
Алаллыгынъ эм туврашыллыгынъ ман
мага явап бер.

- 2 Кулынъды оькимге берер уьшин дава баслама,
неге десе яшайтаганлардынъ эш бирев де
Сенинъ алдынъда акланмас.

3 Душпан мени кувып келеди,
 яшавымды ерге таслайды,
 эртеден облип кеткенлердей этип,
 мени каранъалыкта яшамага зорлайды.

4 Меним коьнъилим аьлсизленди,
 юрегим уйып калды.

5 Мен эртеде болган куьнлерди эсиме туьсиремен,
 Сенинь ислеринь акында ойланаман,
 Сенинь колларынъ эткен затлар акында туьсинемен.

6 Колларымды Сага узатаман;
 Кепкен ер ямгырды саклагандай,
 меним яным да Сага ымтылады.

Села

7 Раббий, асык, явап бер мага,
 коьнъилим карувсызланады.
 Меннен юзинъди ясырма,
 ол болмаса мен кабырга туьскендей боларман.

8 Эртенъликте Сенинь шапагатынъ акында эситпеге
 амал бер,
 неге десе Мен Сага ыйнанаман.
 Бараяк йолымды коьрсет мага,
 неге десе меним дувам – Сага.

9 Раббий, куткар мени явларымнан;
 мен Сага сыйынаман.

10 Сенинь ьркинъды калай толтыраягымды Сен мага
 уйьрет,
 неге десе Сен – меним Аллам.
 Сенинь хайырлы Рухынъ
 мени тувра йолга шыгарсын.

11 Сенинь атынъ ушин, Раббий, мени янландыр!
 Сен туврашылсынъ; сонынъ ушин мени баьледен
 шыгар!

12 Шапагатынъ ман меним явларымды йок эт,
 меним янымды алмага суьйгенлерди кыр,
 неге десе мен – Сенинь кулынъман.

143

¹ Дауттынъ зикири.

Раббийге шуькирлер! Ол – каям меним,
 колларымды кавга этпеге уйреткен,
 бармакларымды – согыска.

2 Ол – алал досым эм беркитпем,
 сыйынув орным, калканым.
 Ога уьмитленемен;
 Ол халкымды мага бойсындырады.

3 Ким ди аьдем,
 Сен онынъ уьшин, кайгырып юргендей?
 Ким ди ол инсан улы,
 Сен, ога эс берип, коршалагандай?

4 Аьдем елдинъ елемигине,
 куьнлери – кетип бараяткан куьлеткиге уас.

5 Раббий, коьклерди энъкейтип, ойга туьс!
 Тавларга тийип, олардан туьтин шыгар!

6 Айындырык тасла эм душпанларды шаш,
 окларыньды ат эм оларды кашыр!

7 Колыньды йогардан узат,
 мени терен сувлардан шыгарып куткар,
 шет аьдемлерден мени сакла!

8 Олар дайым оьтирик айтадылар,
 онъ колларын коьтерип ялган ант этедилер.

9 Сени яньы йыр ман мактайым, Алла,
 он кыллы лирада шалайым Сага.

10 Патшаларга енъуьв берген,
 Оьзининъ кулын, Даутты, куткарган – Сенсинъ.

11 Мени оьлим келтирген кылыштан куткар
 эм шет аьдемлерден сакла!
 Олар дайым оьтирик айтадылар,
 онъ колларын коьтерип ялган ант этедилер.

12 Бизим улларымыз, оьсип келген ясыл оьсимликлерге
 уасынлар;

кызларымыз, сарайлардагы уста келбакланган ярасык
диреклердей,
сынлы болсынлар.

- 13 Амбарларымыз аяр туурли аслыкка толы болсынлар,
отлакларымызда мынълаган койлар болсынлар!
- 14 Туварларымыз семиз болсын;
душпан, шахарларымызды алып, бизди есир этпесин,
Орамларымызда ярдам тилеп, йылаганлар болмасынлар.
- 15 Наъсипли – баъри заты булай болган халк!
Наъсипли – Алласы Раббий болган халк!

144 ¹ Дауттынъ мактав йыры.
Я Аллам, я Патшам! Сени коътереекпен;

- Сенинъ атынъды омирликке мактаякпан.
- 2 Аяр куън мен Сага шуъкирлер айтаякпан
эм атынъды дайым данъкляакпан.
- 3 Раббий уллы, Ога коъп мактав тийисли;
Онынъ уллылыгы шетсиз-кыйырсиз.
- 4 Несилден-несилге Сенинъ ислеринъ данъкланаяк
эм Сенинъ куъдиретинъ акында айтылаяк.
- 5 Сенинъ данъкынънынъ бийиклиги акында
эм Сенинъ аъжейип ислеринъ акында ойланаякпан.
- 6 Куъдиретинъ мен эткен коркынышлы ислеринъ халк
арасында айтылаяк,
мен де Сенинъ уллылыгынъды билдиреекпен.
- 7 Сенинъ бийик ийгилигинъди эске туъсирееклер
эм Сенинъ туврашыллыгынъды йырлаяклар.
- 8 Раббий – танъ эм рагимли,
бек сабыр эм шапагатка толы.
- 9 Раббий аяр бир аъдемге ийги;
Ол яраткан аяр затка кайгырып юреди.
- 10 Раббий, Сенинъ яратканларынъ Сени данъкляак,

Алал кулларынъ да Сени алгыслаяклар.

- 11 Сенинъ патшалыгынънынъ данъкы акында хабарляяклар
эм Сенинъ куьдиретинъ акында айтаяклар.
- 12 Соьйтип баьри аьдемлер Сенинъ куьдиретинъди
эм патшалыгынънынъ данъклы уллылыгын билееклер.
- 13 Сенинъ патшалыгынъ – оьмирли;
Сенинъ басшылавынъ – баьри несиллерге.

Раббий дайым да ваьдесине алал
эм баьри ислеринде рагимли.

- 14 Раббий йыгылганларга – дирек,
ерге туьскенлерди коьтереди.
- 15 Аьр кимнинъ де коьзи Сага карайды;
заманы ман олардынъ асын бересинъ.
- 16 Сен колынъды ашасынъ
эм баьри януварлардынъ тилегенин бересинъ.
- 17 Раббий эткен аьр не затында да туврашыл
эм буьтин ислеринде шапагатлы.
- 18 Раббий Ога ялбарганларга,
Ога ак юреги мен дува эткен аьр кимге ювык.
- 19 Оны сыйлаганлардынъ тилеклерин толтырады,
дуваларын эситеди эм оларды куткарады.
- 20 Раббий Оны суьетаганларды сакляяк,
ама залымларды йок этеек.
- 21 Раббийди авызым ман мактаякпан.
Ол яраткан баьри не зат та
Онынъ кие атын оьмирлерге данъкласын!

145 ¹ Раббийди мактанъыз!
Яным меним, макта Раббийди!

- ² Раббийди оьмирим узагында мактаякпан;
яшай турып, Алламды йырлар ман данъкляякпан.

- ³ Басшыларга сенменъиз;

эш бир аьдем улы сизди куткармаяк.

4 Рухы кеткенде, аьдем топыракка кайтады;
сол куьн ниетлери де йок боладылар.

5 Якып табынган Алладан ярдам алган аьдем —
наьсипли,

Раббийге, оны коршалаган Аллага, сенген — наьсипли.

6 Ол ерди, коькти, денъизди,
эм олардынъ ишинде болган аьр не затты яраткан.
Ол алаллыгын оьмирлерге саклайды.

7 Ол эзиектенгенлердинъ ислерин коршалайды,
аш калганларга ас береди.

Раббий тутнактагыларды босатады.

8 Раббий сокырлардынъ коьзлерин ашады,
Раббий йыгылганларды коьтереди,
Раббий туврашылларды суьеди.

9 Раббий ят ерлерден келгенлерди коршалайды,
оьксизлерге, тул хатынларга ярдам этеди,
а залымларды састырып аьлек этеди.

10 Раббий оьмирлерде патшалык суьреек,
Сенинъ Алланъ, эй Сийон*, баьри несиллерге.
Раббийди мактанъыз!

146 ¹ Раббийди мактанъыз!
Не аьрувь ди Алламызды йырлар ман мактамага!

Неге десе Ол — танъ эм мактавга тийисли.

2 Раббий Ерусалимди янъыдан курады.
Исраилдинъ суьрилген халкын йяяды.

3 Раббий юреги уьзилгенлерди савартады
эм яраларын байлайды.

4 Раббий юлдызлардынъ санын эсаплайды,
аьр бирине ат береди.

5 Иемиз уллы эм куьдиретли.
Анъламы шет-кыйырсыз.

* 145:10 Сийон: Ерусалим.

- 6 Раббий корланганларды коьтереди,
залымларды ерге таслайды.
- 7 Раббийге шуькирлер айтып йырланьыз,
Алламызды лирада шалып мактаньыз.
- 8 Ол коькти булытлар ман каплайды,
ерге ямгыр явдырады,
тавларда оьлен оьстиреди.
- 9 Ол айванларды беслейди,
кузгыннынъ шыйкылдаган балапанларына ем береди.
- 10 Раббий аттынъ куьшине суьйинмейди,
аьдемнинъ йигитлигине де эс бермейди.
- 11 Раббий Оны сыйлаганларга,
Онынъ шапагатына уьмитленгенлерге разы болады.

147 ¹ Ерусалим халкы, Раббийди мактаньыз!
Сийон халкы, Алланьызды данькланьыз!

- 2 Ол сенинъ капыларынънынъ тыйгышларын беркитеди
эм халкынъды багыслайды.
- 3 Ол сенинъ мажаларынъ ишинде аманшылык береди,
сени сапатлы бийдай ман тойдырады.
- 4 Алла буйырыгын ерге туьсиреди,
соьзи Онынъ тез етеди.
- 5 Ол, ак юндей, кар береди;
куьлдей этип, кырав шашады.
- 6 Буршагын, таслардай этип, таслайды;
ким Онынъ аязына даянар?
- 7 Ол соьзин йибереди эм баьри зат ирийди;
ел эседи, сувлар агады.
- 8 Алла Якьптынъ туькымына соьзин билдиреди,
Оьз занъларын эм оькимлерин Исраил улларына береди.
- 9 Баска халкларга Ол сол затларды этпеген,
олар Онынъ оькимлерин билмейдилер.
Раббийди мактаньыз!

148

¹ Раббийди мактанъыз!

Кокклерден Раббийди мактанъыз,

Оны йогарларда данъкланъыз!

2 Буьтин маьлеклер, Оны мактанъыз!

Кокктеги аьскерлери, Оны данъкланъыз!

3 Ай эм куьн, Оны мактанъыз;

баьри яркыраган юлдызлар, Оны данъкланъыз!

4 Кокклердинъ коьклери,

коьклерден бийик сувлар, Раббийди мактанъыз!

5 Олар Раббийдинъ атын мактасынлар,

неге десе Ол буйырды — олар яратылдылар.

6 Раббий оларды оьмирлерге бегитти,

бузылмаяк йорыкларды берди.

7 Ерден Раббийди данъкланъыз!

Денъыз януварлар эм туьпсиз теренликлер,

8 айындырык эм буршак, кар эм туман,

Онынъ буйырыгын толтыратаган боран,

9 тавлар эм баьри тоьбелер,

емис тереклер эм баьри кедрлер,

10 айванлар эм туьрли маллар,

йылысатаганлар эм куслар,

11 ердеги патшалар эм баьри халклар,

басшылар эм баьри ердеги оькимшилер,

12 яслар эм кызлар,

карт аьдемлер эм балалар,

13 баьри де Раббийдинъ атын мактасынлар,

неге десе тек Онынъ аты коьтерилген.

Онынъ данъкы ерден эм коьклерден бийик.

14 Ол халкын коьтерди, куьш-куьдирет берди,

эм Ога алал кулларын,

Ога ювык болган Израил халкын данъклады.

Раббийди мактанъыз!

149

¹ Раббийди мактанъыз!

Раббийге яны йыр йыранъыз,

- 2 ала! кулларинынъ йыйынында Ога мактав беринъыз!
Исраил халкы оззининъ Яратувшысында суыйиниш
тапсын,
Сийон халкы оз Патшасына кувансын.
- 3 Онынъ аты биювлер мен,
даул эм лира сеслери мен данъклансын!
4 Нега десе Раббий Оз халкына разы
эм мазлумларды куткарып енъуэв береди.
5 Ога ала! болганлар енъуэвлери мен шатлансынлар,
абли ятакларында да кобтеринки давыслары ман
йырласынлар.
- 6 Авызларында Аллады данъклаган соэзлери болсын
эм колларында эки яклы оьткир кылыш болсын!
7 Соэйтип миллетлерден оьш алсынлар,
халкларды язаласынлар.
- 8 Олардынъ патшаларын шынжырларга,
сыйлыларын темир бугавларга байласынлар.
9 Оларга, язылганга коьре, оьким шыгарсынлар.
Бу сый Ога ала! болганларга берилер.
Раббийди мактанъыз!

- 150** ¹ Раббийди мактанъыз!
Аллады кие орнында мактанъыз,
куьдиретин коьрсеткен коьклерде Оны данъкланъыз!
- 2 Уллы ислери уьшин, Оны мактанъыз,
эсапсыз бийиклиги уьшин данъкланъыз!
3 Данъкланъыз Оны карнай сеси мен,
арфа эм лирады шерттип.
- 4 Дуьмбирдетип даул согып мактанъыз, кобтеринки
авазлы кимвал ман данъкланъыз!
кыллы саз алатлар эм сыбызгы ман данъкланъыз!
- 5 Оны зынъырдаган кимвал согып мактанъыз,
кобтеринки сес шыгарган кимвал ман мактанъыз!
- 6 Тыныс алган бабри янлылар Раббийди данъкланъыз!
Раббийди мактанъыз!

СОБЛИК

Алелуя – бурынгы ювыт соьзи, ол «Аллады данькланъыз» деген маьнеди анълатады.

Аллилуйя – древнееврейское слово, означающее «славьте Бога».

Антласув сандыгы – (ювык оьлшеми – 115x70x70 см), ол алды ман Шатырда, оннан Сонъ Киелердинъ Киеси Ерусалиминнинъ Алла уьйинде орынласкан. Бал теректинъ агашыннан ясалган эм алтын ман капланган бу Сандыкта Алладынъ Он Парызы язылган эки ялпак тасы, алтын савытта манна эм буьрленген япырактар ман ясылланган Харуннынъ аса таягы сакланганлар.

Ковчег – сундук (приблизительный размер – 115x70x70 см), который стоял сперва в Скинии, затем в Святая Святых Иерусалимского Храма. В этом Ковчеге, сделанном из акации и покрытом золотом, хранились Десять Заповедей Божиих, написанные на двух каменных плитах, манна в золотом сосуде и зазеленевшая-листочками/почками трость Аарона.

Даут – бизим эрадан алдын 1010–970-нши йылларда Исраилди етекшилеген уллы патша, пайхамбар, шайир, Аллады даньклай келип, Забурдынъ коьп зикирлерин язган.

Давид – великий царь, правивший Израилем в 1010 – 970 гг. до н. э., пророк, поэт, который, прославляя Бога, написал большинство псалмов Псалтири.

Зейтун майы – зейтун (майлы) теректинъ емислериннен табылган май.

Елей – масло, которое добывали из плодов оливкового (масличного) дерева.

Сөзлик

Ибрагим – Исраил халкынынъ уллы ата-бабасы. Бас деп ога Аврам деп атаганлар, ама оннан сонъ Алла онынъ атын «Ибрагим» – «сансыз коьплердинъ (халклардынъ) ата-бабасы» деп, туьрлендирген.

Авраам – великий предок Израильского народа. Сперва его звали Аврамом, но после Бог изменил его имя на «Авраам» – «отец великого множества (народов)».

Исхак – Ибрагимнинъ эм Сарадынъ Алладынъ ваьдесиннен сонъ, картлыкларында тувган улы; Исав ман Якыптынъ атасы.

Исаак – сын Авраама и Сарры, которого они родили на старости лет по обещанию Бога; отец Исава и Иакова.

Керуби – Алладынъ тоьринде турган канатлы янлар.

Херувим (евр. Керубим) – крылатые духовные существа, находящиеся на службе у престола Божия.

Манна – Таьтли/даьмли ас, Исраил халкы кырк йьл узагын-да Синай шоьлинде коьшип юргенде, коьктен Алла берген ак ярмасын эске салады.

Манна – Сладкая/вкусная пища, напоминающая белую крупу, которую Бог давал с неба Израильскому народу, когда они в течение сорока лет кочевали по Синайской пустыне.

Мелкиседек – Салимде (Ерусалимде) яшаган Патша, Алла-Тааладынъ дин кызметшиси. Ол доьрт патшады еньгеннен сонъ кайтайткан Ибрагимди йолыгып, ога разылыгын берди.

Мелхиседек – Царь, который жил в Салиме (Иерусалиме), священник Всевышнего Бога. Он встретил Авраама, возвращающегося после победы над четырьмя царями, и благословил его.

Муса – уллы пайхамбар, Алладынъ ыхтыярын толтырып, Исраил халкын Мысыр ыргатлыгыннан шыгарган эм Тауратты оьз халкына берген. Муса аркалы Алла Исраил халкы ман айырым келисуьв туьзген.

Созлик

Моисей – великий пророк, который исполняя волю Бога, вывел Израильский народ из Египетского рабства и передал Закон Божий своему народу. Через Моисея Бог заключил с Израильским народом особый договор.

Сийон – Даут патшадынъ аьдемлери енъген Ерусалим беркитпесининъ аты. Сонъ Алладынъ табынув Уйи турган тавды соьитип атадылар.

Сион – название Иерусалимской крепости, которую завоевали люди царя Давида. Впоследствии так стали называть гору, на которой стоял Храм Божий.

Таурат – Синай тавында Кудай Мусага берген занълар эм буйырыклар – аьдем яшавынынъ баьри якладына келисли болган буйырыклар. Кие Китаптинъ биринши бес китаби «Таурат» деп аталады.

Сокун (евр. Тора) – законы, которые Бог дал Моисею на горе Синай (Десять Заповедей) и Его указания–повеления, которые имели отношение ко всем сторонам человеческой жизни. Первые пять книг Библии тоже называли «Законом».

Харун – Уллы Муса Пайхамбардынъ уйкен кардашы. Шешен тилли аьдем болып, ол Муса орнына параон ман соьйлесип, Алладынъ ыхтыярын еткитип, Исраил халкын ыргатлыктан босатувды талаплады.

Аарон – старший брат великого пророка Моисея. Будучи красноречивым человеком, он разговаривал с фараоном вместо Моисея, передавая волю Бога и требуя освобождения Израильского народа от рабства.

Шамайыл – Исраилдинъ сонъгы уллы тоьрешиси. Ол оьз халкын бутларды йок этпеге шақыратаган эди. Халк Шамайылдынъ басшылыгыннан тайып, оларга патша салувды тилегенде, Шамайыл Шаулды Исраилдинъ уьстиннен патша этип салды, Алла Шаулды унамаганда, ол Кудай сайлаган Даутты майлады.

Самуил – последний великий судья Израиля. Он призывал свой народ уничтожить идолов. Когда народ отказался от

Созлик

правления Самуила и потребовал, чтобы он поставил им царя, Самуил поставил царем над Израилем Саула, а когда Бог отверг Саула, он помазал избранного Богом Давида.

Юда – Якыптынъ эм Леядынъ доьртинши улы. Якыптынъ уллары, озлерининъ агасы Юдадынъ кенъesine кулак салып, Юсыпты озльтирмей, оны Мысырга баратаган саввдегерлерге сатадылар.

Иуда – четвертый сын Иакова и Лии. Сыновья Иакова, прислушавшись к совету своего брата Иуды, не стали убивать Иосифа, а продали его проезжающим в Египет торговцам.

Юсып – Якып пан Рахелдинъ коьптен куьткен биринши улы, Якыптынъ баска хатынларыннан уллары куьнлевден, Юсыпты ыргатлыкка саттылар. Юсып сонъында параоннынъ биринши министри болды, кардашларын, аталарын эм олардынъ абеллерин эсапсыз уллы ашлыктан куткарып, оларды Мысыр ерине коьширди.

Иосиф – долгожданный первый сын Иакова и Рахили. Сыновья Иакова от других его жен из зависти продали Иосифа в рабство. Иосиф впоследствии стал первым министром фараона и, спасая отца, братьев и их семьи от великого голода, переселил их на Египетскую землю.

Якып – Израиль халкынынъ уллы ата-бабаларынынъ бири-си. Алла ога «Израил» – «Алла ман куьрес» деген атты берди. Якыптынъ он эки улыннан Израилдинъ он эки ырувы куьрылды.

Иаков – один из великих предков Израильского народа. Бог дал ему имя «Израиль» – «борющийся с Богом». Из двенадцати сынов Иакова образовались двенадцать родов Израиля.

Иштелик

Кириш соъз	5
Забур	7
Соъзлик	211

**ЗАБУР
Псалтирь
на ногайском языке**

Psalms in the Nogai language (ISO: nog)

Институт перевода Библии
101000 г. Москва, Главпочтамт, а/я 360
www.ibt.org.ru

Подписано в печать 21.05.2026
Формат 60X90 1/16. Печать офсетная. Усл. печ. л.13,63
Тираж 700 экз. Заказ №

Отпечатано в АО «Первая Образцовая типография»
Филиал «УЛЬЯНОВСКИЙ ДОМ ПЕЧАТИ»
432980, Россия, г. Ульяновск, ул. Гончарова, 14